PRIZNANJE SKENDERVAKUFSKOJ „VITI"

Zlato za zobene pahuljice

SKENDER—VAKUF, 19. septembra — Zobene pahuljice „Vita" skendervakufske prehrambene industrije osvojile su Zlatnu medalju za kvalitet na Zagrebačkom velesajmu. Ovo priznanje pahuljice su izborile u konkurenciji 681 proizvoda.

Za osam mjeseci ove godine iz „Vite" je na tržište otišlo 700 tona zobenih pahuljica.

U ovom mladom kolektivu ističu da, i pored dosta problema i gubitaka, prehrambena industerija zobi ima perspektivu. S obzirom na to da se radi o novom proizvodu na jugoslovenskom tržištu, u „Viti" kažu da se potrošačima moraju još više nametnuti savremenim marketingom, ali da moraju kadrovski ojačati tehnološki proces.

S.K.

SNABDIJEVANJE DIZEL—GORIVOM

Poljoprivredi prioritet

BEOGRAD, 19. septembra — Poljoprivreda će i ove jeseni imati prioritet u snabdjevanju gorivom kako bi jesenji radovi na oko šest miliona hektara bili obavljeni blagovremeno i dobro — javlja Tanjug.

S obzirom na teškoće u snabdijevanju mazutom prije svega u šećeranama, količine koje nedostaju će se pribaviti u kompenzacionim aranžmanima u zamjenu za kukuruz, šećer i električnu energiju, rečeno je danas na sjednici Odbora za koordinaciju radova u poljoprivredi.

BANJALUKA, petak, 20. septembra 1985.
Broj 4511 Godina XLII Cijena 30 dinara

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

SA SLOBODANOM S. BOŠKOVIĆEM O OPTUŽBI ZA KNJIŽEVNU KRAĐU

DIRNUO SAM U ISTINU

● *Onima, koji su u Ivangradu moju knjigu „Tuđi mrtvi" prosto razgrabili, manje smeta što je u njoj i jedna Milova priča koja ih se tiče, nego što sam dirnuo u neke istine za koje bi oni najradije voljeli da se zaborave* Strana 7.

SAOBRAĆAJNA NESREĆA NA PUTU AVNOJ—a KOD BOSANSKOG PETROVCA

„Senator" u plamenu

● *U sudaru putničkog automobila „senator" i traktora život izgubio Grgo Dilber iz Bosanskog Grahova, dok je ostalih petoro putnika teže i lakše povrijeđeno*

Strana 6.

U BOSANSKOJ GRADIŠCI POČEO POLJOPRIVREDNI SAJAM „GRADIŠKA JESEN 85"

Danas će se održati savjetovanje o poljoprivrednoj proizvodnji (Arhivski snimak)

Smotra dostignuća

U naredna četiri dana poljoprivrednici i stručnjaci će moći razmijeniti iskustva o dostignućima u agraru

BOSANSKA GRADIŠKA, 19. septembra — Danas je u Bosanskoj Gradišci otvoren tradicionalni četvorodnevni poljoprivredni sajam koji će i ovog puta biti smotra dostignuća u agraru. U sklopu „Gradiške jeseni '85" sutra se za bosanskogradiške poljoprivredne inženjere i tehničare, te poljoprivrednike, organizuje savjetovanje, koje je, uglavnom, posvećeno stočarskoj proizvodnji. Sutra, takođe, počinje Šesta smotra učeničkih zadruga Bosne i Hercegovine u Novoj Topoli. U subotu, u 12 sati na programu je, između ostalog, proglašenje najboljih poljoprivrednika u uzgoju mliječnih i rasplodnih krava. U sklopu „Gradiške jeseni '85" biće i više sportskih priredbi, a najatraktivnije biće konjičke trke, u kojima će učestvovati grla iz više poznatih jugoslovenskih ergela.

J.D.

SAOPŠTENJE SAVEZNOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

UTVRĐEN PRVI SLUČAJ SIDE

Bolesnik je u međuvremenu otišao u inostranstvo gdje je nesrećnim slučajem izgubio život

BEOGRAD, 19. septembra (Tanjug) — Savezni zavod za zdravstvenu zaštitu izdao je danas, u svojstvu kolaborativnog centra za preduzimanje mjera i praćenje razbolijevanja od side u zemlji sljedeće saopštenje:

„Jugoslovenska komisija za sidu Saveznog zavoda za zdravstvenu zaštitu je na svom sastanku, održanom 18.9.1985. godine razmatrala tekuća pitanja iz organizovanja i osposobljavanja naše zdravstvene službe za borbu protiv ove bolesti.

Komisija je, takođe, razmotrila kompletnu dokumentaciju muškarca ispitivanog na Infektivnoj klinici u Beogradu.

Na osnovu anamnestičkih, epidemioloških, kliničkih i laboratorijskih nalaza, uključujući i patohistološko ispitivanje, kao i verifikacije laboratorijskih nalaza u referens-laboratoriji za sidu medicinskog fakulteta u Ljubljani, Komisija je zaključila da se kod oboljelog radi o bolesti sida, koja se klinički manifestovala u vidu tzv. Kaposijevog sarkoma.

Bolesnik je u međuvremenu otišao u inostranstvo gdje je nesrećnim slučajem izgubio život.

Komisija posebno ističe da do sada provedena ispitivanja u našoj zemlji na prisustvu antitijela u krvi na sidu, kod naših građana, pokazuju da je procenat sa pozitivnim antitijelima zanemarljivo mali u odnosu na nalaz u nekim drugim zemljama. Na osnovu navedenog se ocjenjuje da je vrlo mali rizik razboljevanja od side u našoj zemlji, što potvrđuju i konsultacije obavljene u Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji", kaže se u saopštenju.

DR BRANKO POČEK:

MJERODAVAN NALAZ SAVEZNE LABORATORIJE

BEOGRAD, 19. septembra (Tanjug) — Povodom današnjeg saopštenja Saveznog zavoda za zdravstvenu zaštitu o prvom slučaju side u našoj zemlji, direktor te ustanove primarijus dr Branko Poček izjavio je Tanjugu da već duže vrijeme u zemlji postoji specijalna komisija za sidu, sastavljena od istaknutih jugoslovenskih eksperata iz raznih oblasti medicinske nauke.

Komisija je utvrdila, kako je rekao Poček, postupak i proceduru u slučaju sumnje ili pojave ove bolesti i to tako što se sva ispitivanja sumnjivih slučajeva i eventualno liječenje oboljelih za sada vrše samo u tri infektivne klinike - u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani, a savezna referens-laboratorija za sidu je na Institutu za mikrobiologiju Medicinskog fakulteta u Ljubljani, rekao je dr Poček. Drugim riječima, veli, u slučaju sumnje na ovu bolest, definitivnu laboratorijsku potvrdu daje ta laboratorija, što je učinjeno i ovoga puta, dakle kod pojave prvog slučaja side u zemlji.

KAKO RADI PRODAVNICA U ZELENOM VIRU KOD VRBANJE

Potrošači nezadovoljni, poslovanje uspješno

● *Savjet potrošača Mjesne zajednice Vrbanja ističe nedostatke prodavnice br. 16 u Zelenom viru, dok u OOUR—u „Trgovina" ukazuju na njeno uspješno poslovanje*

Strana 10.

SJEDNICA SAVEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA

GODINA ZA SVE VOJNIKE

● *Utvrđenim prijedlogom Zakona o vojnoj obavezi predviđena mogućnost ranijeg otpuštanja iz JNA do 60 dana za one vojnike koji su u trenutku početka primjene zakona zaleđnu na služenju Vojnog roka*
● *Istaknuto da su na ministarskoj konferenciji nesvrstanih zemalja u Luandi potvrđeni izvorni principi nesvrstanosti i jedinstvo pokreta*
● *Ubuduće će Privredna komora Jugoslavije provoditi postupak sporazumijevanja među organizacijama koje su zainteresovane za izvođenje radova u inostranstvu*

Strana 5.

JEDNO LICE PRAVOSUĐA

KAKO RADE MIROVNA VIJEĆA

Jedna od teškoća pravosuđa svakako jeste i veliki broj sudskih predmeta - broj koji zacijelo utiče na dužinu trajanja sudskih sporova - sa čime valjda niko sem, možda izuzetaka, ne bi mogao da bude zadovoljan. A jedan, (ali samo jedan) od razloga zašto je to tako leži u činjenici da skoro polovina mirovnih vijeća koja su formirana po mjesnim zajednicama ne funkcioniše onako kako je to Ustavom zamišljeno.

O ovome postoje i određeni podaci, iz kojih se vidi da je problem funkcionisanja mirovnih vijeća iz godine u godinu sve izraženiji i veći. Tako, na primjer, ako se posmatra jedna od zakonskih obaveza mirovnih vijeća - da Opštinskom sudu dostavljaju izvještaje o svom radu za predhodnu godinu - onda se može vidjeti da je, do kraja februara ove godine - kada je bio posljednji rok da se ovi izvještaji dostave - u sudu prebrojano ravno 19 ovakvih izvještaja.

Kad se to uporedi sa brojem od 57 mjesnih zajednica, postaje jasno kakva je u praksi djelatnost mirovnih vijeća. Može se to pokazati i drukčije. Opštinski sud Banjaluka primio je u minulo godini 456 krivičnih predmeta po privatnoj tužbi a od tog broja 328 ih je dostavljeno mirovnim vijećima na pokušaj mirenja. U skoro svim slučajevima, u zakonskom roku od tri mjeseca - mirovna vijeća nisu odgovorila!

Mogu se tome nalaziti različiti razlozi: od činjenice da mnoga mirovna vijeća ne raspolažu odgovarajućim obrascima i formularima potrebnim za njihov rad pa do činjenice da mnoga vijeća nemaju minimalne uslove za rad - kao što je odgovarajuća prostorija, i do činjenice da rad mirovnih vijeća treba da u izvjesnoj mjeri - bude stručno opsluživan. Sve su to, zacijelo, valjani razlozi, i ne bi ih trebalo potcjenjivati u praktičnom odnosu prema mirovnim vijećima, kao i mjesnim zajednicama uopšte. (Istini za volju autoritativnija pozicija mjesnih zajednica znatno bi ojačala i funkciju mirovnih vijeća). Istina je međutim i to da je funkcija člana mirovnog vijeća jedna od nezahvalnijih samoupravnih funkcija, koje se građani prihvataju - nerado. Jer malo je ko voljan da podnosi omalovažavanja građana koji su u sporu, da svaki čas bude pozivan na Sud u svojstvu svjedoka, i slično.

Pa ipak, teško da ima drugog načina da se mirovna vijeća afirmišu, da steknu veći značaj i ulogu od ovakvog rada građana. Praksa pokazuje da se upravo u onim mjesnim zajednicama u kojima mirovna vijeća funkcionišu na primjeran način, kao što je, to valja istaći, mjesna zajednica Mejdan, radi upravo tako. Ni rezultati onda ne mogu da izostanu.

D. SOČANSKI

PRIMJERI

Stolice i dolari

Kad stolica iz Bosanskog Grahova krene na put u SAD, radnici nove tvornice „Dinarka" u svoj poslovni saldo uknjiže 18 dolara više. Toliko košta stolica pravljena od grahovske oblovine, a farbana uvoznom bojom, jer domaći proizvođači lakova teško mogu udovoljiti probirljivom američkom tržištu.

Ako bi se riješila i ta farba, ako bude sreće pa nova tvornica boja i lakova u Livnu uspije proizvesti odgovarajuće nijanse, onda stolica iz Bosanskog Grahova neće sa sobom iznositi iz zemlje i dolarski djelić utrošen u njenu izradu.

„Dinarka" je inače građena kao „izvozna koka" i ona to uspješno ostvaruje. Peta je godina proizvodnje, a godišnje se izveze 140 hiljada stolica.

Kad se počinjalo bilo je odmahivanja glavom i čuđenja kako će se u Grahovu praviti stolice za Amerikance. A rješenje je nađeno. Dobri stručnjaci, kvalitetna organizacija i najvažnije - nagrađivanje prema rezultatima rada uvrstili su Grahovljane među izvoznike.

Upravo stručnost i nagrađivanje donijeli su pravi kvalitet. Zalaganje na poslu je maksimalno. Škart se ovdje ne plaća, već naplaćuje od onog ko ga proizvodi, pa ga gotovo i nema. A prosječne zarade od 32 hiljade dinara sve u ovom trenutku objašnjavaju, posebno ako se ima u vidu da je prosjek u komuni oko 28 hiljada dinara.

Istina je, „Dinarka" ima „punu kapu" problema, počev od velikih kreditnih obaveza, preko stare boljke - nedostatka obrtnih sredstava, te visokih kamata na kredite, a da nije toga bilo bi i lakše i bolje. I ovako se dobro posluje. Nema gubitaka. A gubitaka nema zahvaljujući radu i odnosu ljudi prema poslu.

Ali, ovdje znaju da se od priča ne živi. Govori se danima o stimulisanju izvoza, a kad izvoznik uzima kredit da pripremi robu, kamata je kao i za onog ko skupo proizvodi za domaće tržište.

Kad bi se, kojim slučajem, našlo rješenje da krediti za izvoznu proizvodnju imaju manja opterećenja „Dinarka" bi znatno bolje poslovala, a našla bi se i nova radna mjesta, pa bi uz sadašnjih 270 zaposlenih radno mjesto dobilo još pedesetak radnika.

U međuvremenu dok se nadaju olakšicama, o kojima se priča, ovdje traže načina da rade i više i bolje, da brže otklonu uska grla i otvore vrata novim radnicima. Dok se u „Dinarki" bore za svaki dolar i cent priča o kreditnim olakšicama za izvoznike ostaje i dalje samo prazna priča.

J. SLATINAC

SINDIKAT U AKCIJI

Stiglo priznanje

U povodu obilježavanja četrdesetogodišnjice djelovanja Sindikata u Bosni i Hercegovini Osnovna organizacija Saveza sindikata u šumskom gazdinstvu u Bosanskoj Gradišci dobila je priznanje od Opštinskog vijeća SS.

Nije čest običaj da se o nekoj osnovnoj organizaciji Saveza sindikata govori tako što se pominju konkretno svi oni koraci koje je napravila za svoje radnike. Tako se otmu konstatacijama dobri primjeri i, osim opštih ocjena o njenim aktivnostima, nerijetko se malo sazna o konkretnim rezultatima članstva i organizacije.

Pomenuta OOSS u Bosanskoj Gradišci je najaktivnija, jer je realizovala nekoliko programskih zadataka i akcija. Jedan od uspjeha je osnivanje Fonda solidarnosti u koji svaki radnik „Posavine" izdvaja iz svog ličnog dohotka 0,30 odsto. Tako se za godinu i po dana, otkako postoji Fond, nakupilo prilično para. Prednost imaju najsiromašniji radnici i oni koji su bolesni i kojima je najpotrebniji oporavak, kao i svi invalidi rada u kolektivu.

- Samo ovog ljeta 40 radnika „Posavine" je od tih sredstava išlo na liječenje u banje i tu je izdvojeno oko 600.000 dinara iz Fonda solidarnosti. Osim toga na ime pomoći i pozajmica radnicima kojima je to bilo najpotrebnije takođe je iz Fonda dato još toliko - kaže ***Nijaz Futić****, predsjednik Izvršnog odbora OOSS iz ovog bosanskogradiškog kolektiva. On je takođe dobio priznanje Opštinskog vijeća Saveza sindikata.*

Pomenimo još nešto. Na inicijativu Osnovne organizacije SS u „Posavini" smanjena je kamatna stopa za stambene kredite radnicima sa deset na tri odsto. Pomoć radnicima je dvostruka. Pošto je orijentacija na individualnu stambenu izgradnju dobar broj radnika baš na ovaj način rješava svoje stambeno pitanje. A eto sada ni kamata na kredit nije velika - upravo simbolična.

A u sadašnje vrijeme politički rad Osnovne organizacije SS usmjerava se na predizborne i izborne aktivnosti, uporedo sa ovakvim i sličnim konkretnim akcijama. Poseban zadatak je da se zajedno sa OOSK uključi u raspravu o Nacrtu programa mjera i aktivnosti za ostvarivanje politike zapošljavanja u narednom srednjoročju. Pažnja se usredsređuje na zavođenje samodoprinosa kojim bi se poboljšalo zapošljavanje.

Tako članovi Sindikata u ovom kolektivu djeluju na širem i užem planu. Stigli su i rezultati, na i ovo priznanje.

P. MATAVULJ

REKLI SU...

OBMANJIVANJE REDOVA

Primanje novih i mladih članova u SKJ treba uzeti kao stalni i prvorazredni politički zadatak, ali pri tom se treba uvijek čuvati opasnosti od masovnog i formalnog primanja u SK. Ne smije se dogoditi - umjesto da idemo u mase i da ih dobivamo za svoj kurs bilo kroz Sindikat, omladinu ili SSRN - da prevlada logika da što više primamo u Partiju pa ćemo na principu demokratskog centralizma i partijske discipline lakše izgrađivati socijalizam. Za revolucionarnu partiju kao što je SKJ nije bilo glavno pitanje njene brojnosti nego imamo li stalan i kvalitetan proces obnove SK novim i svježim kadrovima koji unose revolucionarnu i stvaralačku svježinu i da njegovo članstvo na svakom stupnju razvoja može biti avangarda radničke klase i radnih ljudi.

(Marijan Kalan, član Predsjedništva CK SK Hrvatske)

BILJEŽIMO

Šta je tačno

Čovjek gotovo da posumnja u oči sportskih novinara izvjestitelja s nogometnih utakmica. Jer, kako ovo protumačiti: svi navedoše brojku od 40.000 gledalaca u Maksimiru (s „Beogradom") radio-reporter čak 45 tisuća, a kad tamo u službenom izvještaju stoji da je prodano 19.428 ulaznica! U Mostaru 25.000 (po nekim i 30.000) gledalaca, a prodano 17.532 ulaznice. U Osijeku 8000 (3567), u Rijeci 18.000 (11.045), u Zenici 12.000 (5792). Jedino se tu nekako ne uklapa stadion u Beogradu - 20.000 (18.023).

I šta sada? Za objašnjenje postoje tri varijante: ili novinari slabo vide (broje), ili klubovi objeručke dijele besplatne ulaznice, ili - treba nečim da se kupe ti igrači.

Izaberite!

T. M.

PRENOSIMO НОВОСТИ

Luksuzna jednakost

Ako ste zamišljali da je luksuz ono što običan smrtnik ne može nikada da kupi, ono što sebi mogu da priušte samo retki pojedinci - prevarili ste se.

Da je vreme relativan pojam uče nas fizički zakoni, koji su ovih dana na inspirisali naše poreznike na epohalni zaključak da je i sa novcem isti slučaj.

Shodno tome, oni koji voze svoje privatne basnoslovno skupe automobile, jahte ili avione ne razlikuju se od nas što se tandrčemo u „fićama" i „peglicama" - kaže predlog novog zakona po kome se neće plaćati porez na pokretna dobra.

Nije važno šta ko i koliko ima, pred zakonom smo svi jednaki. Iz prostog razloga što je onih, koji poseduju bezmerno više od većine nas - relativno malo - opominje predlagač novog zakona o neoporezivanju pokretne imovine, i dodaje da je dobijeni ćar na luksuz - zanemarljiv!

Ako mislite da tu nešto nije u redu sa ravnopravnošću - grešite.

Svako može da ne plaća porez na luksuz. Potrebno je samo da kupi „mercedes", jahticu ili avioncić.

J. ĆURIĆ

SNABDIJEVANJE TRŽIŠTA

Kupus poskupljuje zimnicu

Zimnica se uveliko priprema, a cijena kupusa nikako da klizne naniže. U prosjeku, na bosanskohercegovačkim tržnicama kilogram kupusa se plaća od 80 do 100 dinara. Istina, kasne sorte još nisu pristigle za berbu pa se na nešto niže cijene može računat. Niko, ipak, ne treba računati da će kupus kupovati po cijenama kao prošle jeseni.

Za to su se, kao prvo, pobrinuli nakupci koji i sada kroje cijene. Njima nije mnogo platiti kilogram kupusa „na veliko", u dvorištu proizvođača 50 dinara jer znaju da će kupus znatno skuplje prodati. To je, međutim, samo dio priče o kupusu koji je pravi primjer neorganizovanosti proizvodnje i snabdijevanja tržišta povrćem. Da, uostalom, kao potvrdu tome navedemo riječi Ljube Jeremića, povrtlara iz Petoševaca koji kaže:

- Prošle godine sam pod kupusom imao 17, a ove sedam dunuma manje. Koliko sam muke imao dok sam ga prodao! Ispod cijene sam davao samo da ga ne bih zaoravao. Više me je gorivo koštalo dok sam kupus po pijacama razvozio nego što se zaradio. Drugi su prošli gore: Momir Aljetić je pun hektar zaorao. I to kakvog kupusa; polje se bijeljelo kao da je snijeg pao.

Koliko je taj isti Momir Aljetić ove godine kupusa zasadio? Odgovor nije potrebno tražiti: svi oni koji su ga prošle jeseni morali zaorati, ove godine su zasadili znatno manje površine. Ponuda je zato manja, a cijene veće. Na to je, svakako, uticala i suša,

Iskustva govore da će iduće godine kupusa biti znatno više.

U uslovima neorganizovane proizvodnje, kada svaki proizvođač planira koliko će kupusa (i drugih kultura) proizvesti, nikome nije zagarantovana sigurnost, ni proizvođačima, ni potrošačima. Do sada je malo urađeno u planiranju stvarnih potreba i, s tim u vezi, stvarne proizvodnje. Za to se, uostalom i dešava da jedne godine kupus možemo kupiti po pet dinara a druge moramo platiti petnaestak puta više. Ceh plaćaju podjednako i proizvođači i potrošači.

M. OSMANČEVIĆ

Rajko PUSIĆ

„GLAS" List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf, i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas" Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovodnog odbora NIGRO „Glas" ***Edhem Čizmić***

Direktor i odgovorni urednik ***Nebojša Radmanović***

Uređuje Redakcijski kolegij: **Mirko Kisjan**, (banjalučka hronika) **Emin Krkić**, (popodnevni desk) **Tomo Marić**, (sport), **Miloš Milinović** (Bosanska krajina), **Arif Sitnica** (tehnička redakcija), **Sabira Piragić** (desk), **Nada Puvačić** (kultura), **Nebojša Radmanović** (direktor i odgovorni urednik), **Fadil Smajić** (hronike), **Dragiša Spremo** (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas" **Ivan Andričić, Nusreta Borić** (predsjednik) **Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.**

Prvi broj „Glasa" izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas" izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine", a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine". Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas". Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas" je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas" izlazi kao dnevni list.

ZAJEDNIČKI RADNI DOGOVOR MOK SK BANJALUKA, PRIJEDOR I JAJCE

Umjesto rasprave — realizacija

BANJALUKA, 19. septembra — Izbori u Savezu komunista ne bi se smjeli pretvoriti u operativno-tehnički posao, ali ne bi trebalo da predstavljaju ni period u kojem će se ponovo „dijagnosticirati" ukupna društvena stvarnost. To praktično znači da bi izborna aktivnost morala biti obilježena svestranom i stvaralačkom akcijom na oživotvorenju najnovijih stavova i zaključaka najviših partijskih organa, koji su nastali kao plod široke rasprave u partijskoj bazi.

Ovo je osnovni smisao ocjena današnjeg radnog dogovora predsjednika OK SSK banjalučkog, prijedorskog i jajačkog međuopštinskog područja, koji je održan u Banjaluci.

Ovom radnom dogovoru su prisustvovali i u radu učestvovali Alija Isaković, član Predsjedništva CK SK BiH i Nedeljko Magazin, izvršni sekretar Predsjedništva CK SK BiH.

B. B.

BOSANSKO GRAHOVO

Đaci pomažu „Zadrugaru"

BOSANSKO GRAHOVO, 18. septembra — OOK „Zadrugar" iz Bosanskog Grahova počela je vađenje krompira. Lijepi dani omogućili su nesmetan rad, ali je veliki problem radna snaga. Zato su u pomoć pozvani učenici Srednjoškolskog centra „Đuro Pucar Stari". Već nekoliko dana oko 300 do 400 učenika vadi i kupi krompir. Sav posao priveden je kraju, a korisna akcija će postati tradicionalna.

M. A.

MLADI I KLERONACIONALIZAM

Akcija bez kontinuiteta

● *Za borbu protiv kleronacionalizma među mladima nije dovoljno angažovanje samo omladinske organizacije*

BANJALUKA, 19. septembra — Crkva ne miruje. Međutim, sama po sebi vjera nije opasna sve do onog trenutka kad prekorači svoje okvire. Onoga časa kad prekorači i svoje zakonski određene okvire, kad pojedinci i grupe počinju da je koriste za vlastite ciljeve, manipulišući vjerskim osjećanjima, politizujući vjerske obrede i unoseći u njih svjetovne sadržaje, ona postaje opasna, posebno za mladu generaciju, rečeno je na današnjoj sjednici MOK SSO Banjaluka, na kojoj je bilo riječi o uticaju kleronacionalizma na mlade na području banjalučke regije i načinima za njegovo suzbijanje.

Htjeli priznati ili ne, svojim prikrivenim, često vrlo suptilnim metodama crkva je negdje manje, negdje više, stalno prisutna na području svih 16 opština banjalučke regije. Međutim, veliki propust, ne samo omladinske organizacije, već i svih drugih subjektivnih snaga je što se kleronacionalizmom bave samo od ispada do ispada, kao što su to pokazali i skorašnji slučajevi na području Ključa i Duvna.

Slobodno vrijeme mladih, posebno kad je neadekvatno osmišljeno i neorganizovano, predstavlja najpogodniji teren za širenje kleronacionalizma, posebno na selu. Borba protiv njega zato zahtijeva jednu kontinuiranu akciju svih subjektivnih snaga, a ne samo omladinske organizacije. Što se tiče slobodnog vremena mlade generacije, koje često ostaje prazan prostor podložan raznim štetnim uticajima, više nego ikad ranije nameće se potreba organizovanijeg uticaja društveno-političkog faktora i kreativnog osmišljavanja.

Ž. L.

SOCIJALNI SLUČAJ !?

Prema riječima Brankice Maksimović, delegata iz Čelinca, i stari i mladi u ovom kraju sve više okreću leđa crkvi.

Ovdašnji pop, naime, obratio se nedavno Opštinskom komitetu SK Čelinac za pomoć. Razlog je neočekivan: sve je manje vjernika, nema posla, pa i para, zbog čega pop traži da ga oslobode poreza, ili proglase socijalnim slučajem!

RAD SAMOUPRAVNE INTERESNE ZAJEDNICE ZA ZAPOŠLJAVANJE BANJALUKA U PRVOM POLUGODIŠTU OVE GODINE

Neiskorištene mogućnosti

BANJALUKA, 19. septembra — Iz izvještaja o radu Samoupravne interesne zajednice za zapošljavanje Banjaluka u prvom polugodištu ove godine, usvojenom na današnjoj sjednici Skupštine, vidljivo je da se broj privremeno nezaposlenih lica povećao za četiri i po odsto u odnosu na isti period prošle godine. Međutim, interesantan je podatak da na područjima opština Srbac, Skender-Vakuf, Banjaluka i Čelinac ovaj broj raste, a istovremeno na području opština Laktaši, Ključ, Bosanska Gradiška i Prnjavor opada prema stanju iz 1984. godine. Ukupan broj od 26.300 nezaposlenih do 30. juna učestvovao je sa 5,6 odsto u ukupnom broju stanovništva.

Planovi zapošljavanja se nisu ostvarili u skladu sa mogućnostima, što se najbolje vidi iz odnosa oglašenih slobodnih radnih mjesta i njihovog popunjavanja, a uz napomenu da na području SIZ-a postoji 2.900 radnih mjesta predviđenih sistematizacijom, koja već duže vremena nisu popunjena odgovarajućim izvršiocima. Udruživanje rada na drugim područjima naše zemlje veće je od planiranog, iako i ovdje dolazi do nesporazuma, prije svega zbog neočekivano visokih troškova života, za koje radnici saznaju tek kad dođu u novu sredinu.

Usvojen je i prednacrt samoupravnog sporazuma o osnovama srednjoročnog plana SIZ-a (1986. do 1990), koji, u stvari predstavlja „spisak želja" izražen brojevima, čije će ostvarivanje zavisiti od mogućnosti udruženog rada da primi nove radnike. Posebno je značajno pitanje dopunskog zapošljavanja, u okviru kojeg bi se trebalo u sljedećih pet godina zaposliti 16.800 nezaposlenih lica, što će biti moguće samo maksimalnim iskorištenjem manjim i proširenjem postojećih kapaciteta, te zapošljavanjem unutar male privrede.

I. PERIJA

HONORAR ZA KVORUM

Delegati SIZ-a za zapošljavanje Banjaluka upozoreni su da je naplata dnevnica za dolazak na sjednice OSIZ-a dozvoljena samo ako njihovi učesnici provedu na putu i u radu više od osam sati, odnosno ako su udaljeni desetak kilometara i nemaju redovne autobuske linije. Nije u skladu sa zakonom da neko naplati dolazak na sjednicu iz jedne u drugu zgradu.

Međutim, delegat iz Srpca je, napominjući da „dvadeset starih hljada i nije neka para", izrazio bojazan da će zbog toga u buduće teže obezbjeđivati kvorum, koji je ionako ponekad predstavljao teškoće.

Sekretar zajednice iz Skender-Vakufa je rekao da je i do sada važio isti zakon, ali su se paušalne dnevnice isplaćivale, a tako rade i drugi SIZ-ovi u opštini, pa će još teže biti održati sjednice, pošto su i pored dnevnica često morali pozivati delegate telefonom kako bi obezbijedili kvorum.

I. P.

ŠESTA SMOTRA UČENIČKIH ZADRUGA BiH

Raste značaj zadrugarstva

Od danas, u narednа tri dana trajaće VI smotra učeničkih zadruga BiH. Domaćin je Bosanska Gradiška, odnosno Osnovna škola „Petar Kočić" iz Nove Topole i Školski centar u Bosanskoj Gradišci. Ova akcija predstavlja manifestaciju dostignuća u razvoju učeničkog zadrugarstva i treba da odrazi promjene i nove tendencije u društvenom i interesnom organizovanju samoupravljanja učenika u učeničkim zadrugama.

Smotra učeničkih zadruga BiH treba naročito da doprinese daljem jačanju učeničkog zadrugarstva u osnovnim i srednjim školama, podizanju kvaliteta rada korišćenjem naučnih i naučno-tehničkih saznanja i novih izvora energije, učešću mladih u ostvarivanju mjera ekonomske stabilizacije, zatim povezivanju obrazovanja sa proizvodnim i drugim društveno-korisnim radom i slično.

Učeničko zarugarstvo poprima sve veći značaj kao dobrovoljne društvene organizacije učenika-pionira i omladinaca, koji udružuju svoj rad na samoupravnim osnovama i uz pomoć svojih nastavnika i drugih mentora, u okviru slobodnih radno-tehničkih aktivnosti u osnovnim i srednjim školama; organizuju raznovrsne ogledne, uslužne i druge društveno-korisne aktivnosti. Njegovom naglom razvoju doprinijela su pozitivna društvena kretanja i opredjeljenja da se stvaraju uslovi za što organizovanije korištenje slobodnog vremena mladih, njihovo politehničko vaspitanje i obrazovanje, kao i brže uključivanje u proizvodnju. Do sada su zadružne aktivnosti osnovnih škola uglavnom ispoljavane na planu biljne proizvodnje, a u posljednje vrijeme ta aktivnost je prisutna i u ostalim oblicima djelatnosti učeničkih zadruga. To je pokazala i peta smotra održana u Kupresu.

S. HADŽIĆ

PRIPREME ZA IZBORE U LAKTAŠKOJ KOMUNI

Konkretne aktivnosti

LAKTAŠI, 19. septembra — Pripreme za predstojeće delegatske izbore i izbore u društveno-političkim organizacijama laktaške komune uveliko su počele.

Na posljednjoj zajedničkoj sjednici Opštinske konferencije SSRN i Opštinskog vijeća Saveza sindikata usvojen je program društveno-političke aktivnosti u pripremi i provođenju delegatskih izbora u 1986. godini. Predstoji donošenje operativnih planova svih nosilaca predizbornih i izbornih radnji.

I u Opštinskom vijeću Saveza sindikata Laktaši usvojen je program aktivnosti u provođenju izbora, te plan i program pretkongresnih aktivnosti u opštinskoj sindikalnoj organizaciji. Danas je radi dalje realizacije usvojenih planova i programa održan sastanak sa svim predsjednicima osnovnih organizacija Saveza sindikata i aktivistima zaduženim za praćenje i pomaganje u realizaciji predizborne i izborne aktivnosti u Sindikatu.

B. D.

ZA NEIMARE PRNJAVORSKOG „GRADIPA"

Dovoljno posla i van sezone

PRNJAVOR, 19. septembra — GIRO „Gradip" iz Prnjavora već je niz godina najuspješnija članica SOUR-a GIK „Kozara" iz Banjaluke. Iako poslovna godina nije završena, sve činjenice govore da će ona to biti i ove godine. Jer, većina građevinara muku muči sa obezbjeđenjem poslova, a u „Gradipu" ga imaju dovoljno do kraja godine, pa se već sada sa sigurnošću prognozira ispunjenje ovogodišnjeg plana. U ovakvim uslovima privređivanja i kolektivi iz drugih oblasti teško ispunjavaju planove, pa je time ovaj uspjeh „Gradipa" veći.

Neimari ovog kolektiva trenutno su angažovani na tri najveća gradilišta u prnjavorskoj opštini — novim pogonima „Jelšingrada", objektima banje Kulaši i od prošle sedmice na gradilištu autobuske stanice. Izgradnja „Jelšingradovih" pogona odvija se potpuno u dogovorenim rokovima, a prva etapa autobuske stanice dogovorena je po sistemu „ključ u ruke". U „Gradipu" ne sumnjaju da će ključevi poslovne zgrade biti predati „Autoprevozovom" OOUR-u „Prigradski saobraćaj" 31. decembra ove godine. Pored toga, privode se kraju radovi na stambenoj zgradi sa 18 stanova, a odmah po završetku započeće gradnja nove zgrade.

Još jedna činjenica mora se posebno istaći. Ovaj kolektiv sa 380 zaposlenih oko 100 radnika zapošljavanja na gradilištima u Rijeci, što je rezultat dugogodišnje poslovne saradnje. A dobro poslovanje omogućava im da partnere i kreditiraju.

M. M.

U NOVOM POGONU „KNEŽOPOLJKINE" PREDIONICE U BOSANSKOJ DUBICI

Probna proizvodnja

BOSANSKA DUBICA, 19. septembra — U „Knežopoljkinoj" Osnovnoj organizaciji udruženog rada „Predionica" završena je montaža opreme u novoj predionici u kojoj će se godišnje proizvoditi oko hiljadu tona prediva niže numeracije, koje nedostaje na domaćem tržištu. U novoj predionici uvodi se postepeno probna proizvodnja, a očekuje se da će redovna početi do kraja mjeseca. Dosada je angažovano 30 od 60 radnika koji su kvalifikovani za proizvodnju na novim strojevima. Prisutni su i stručnjaci iz DR Njemačke, odakle je uvezena oprema, a koji su radili na montaži, kako bi u hodu otklanjali eventualne propuste i uputili radnike u posao. Nova predionica će kao sirovinu koristiti otpad iz klasične, a preradivače i pamuk lošijeg kvaliteta.

S. A.

U OPŠTINSKOJ ORGANIZACIJI SAVEZA SINDIKATA PRNJAVOR

Izbori obavezuju

PRNJAVOR, 19. septembra — Predizborna aktivnost u osnovnim organizacijama Saveza sindikata u prnjavorskoj opštini i zvanično je počela. U naredna dva mjeseca preko 5.000 zaposlenih biće uključeno u ovu aktivnost koja ove godine treba da ima nešto drugačiji oblik i sadržaj nego prethodnih godina. To prije svega iziskuje aktuelni društveno-politički trenutak koji nameće potrebu izmjene ponašanja u mnogim oblastima i konkretnije zadatke uz definisanu odgovornost za njihovo izvršavanje. Zbog toga je održano savjetovanje sa predsjednicima osnovnih organizacija Saveza sindikata i aktivistima Opštinskog vijeća koji će pratiti i uključivati se u predizbornu i izbornu aktivnost.

Osnovna karakteristika predizborno-izborne aktivnosti mora se ogledati u najširoj mobilizaciji cjelokupnog članstva, jer će se samo na taj način konkretno moći analizirati sve ono što je dobro i ono što nije bilo u prethodnom periodu. Nisu usamljena mišljenja da se sindikalne organizacije bave perifernim pitanjima, zapostavljajući pri tome ona od životne važnosti. A ovo vrijeme traži, prije svega, dalji razvoj socijalističkih samoupravnih odnosa, dosljednije provođenje Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije i Zakona o udruženom radu, rješavanje nagomilanih pitanja u oblasti raspodjele dohotka, zapošljavanja, u groženosti životnog standarda i niza drugih pitanja. Zato se od osnovnih organizacija Saveza sindikata očekuje puna mobilnost, jer će se samo na taj način moći doći do kvalitetnih i konkretnih programa aktivnosti za narednu godinu, a to je i godina održavanja kongresa.

Recimo još da izbori u osnovnim organizacijama Saveza sindikata treba da se završe do 15. novembra, a u Opštinskom vijeću do kraja godine.

M. M.

KOTOR—VAROŠ

Darovali krv

KOTOR—VAROŠ, 19. septembra — U petoj po redu ovogodišnjoj akciji članovi Aktiva dobrovoljnih davalaca krvi u KPRO „Proleter" sakupili su pet litara dragocjene tečnosti. Krv su dali: Milovan Đukić, Alija Varošić, Fikret Skopljak, Sandina Vukašinović, Brane Marković, Boro Momić, Rajko Đukić, Fahira Tatar, Mile Đukić, Janko Varošić, Rade Božić, Milenko Petrović, Dragoljub Trivunović, Stanko Đukić, Mile Miljanović, Ranko Brljić i Milorad Marinković.

D. K.

BOSANSKA DUBICA

Izvoz najvažniji

BOSANSKA DUBICA, 19. septembra — U bosanskodubičkoj Tvornici poljoprivrednih priključnih mašina ove godine znaju samo za dobre poslovne rezultate. Da je tako, pokazuje i ostvareni utvrđeni prihod u prvih šest mjeseci koji je za 53 odsto veći u odnosu na isti lanjski period. Potražnja za proizvodima iz ove radne organizacije svakodnevno raste, a to potvrđuje i veliki procenat gotovih proizvoda koji se odmah upućuju kupcu. Velika pažnja se u Tvornici poljoprivrednih priključnih mašina poklanja izvozu, a posljednji uspješni izvozni poslovi u Italiji garantuju mogućnost izvoza u Poljsku i neke afričke zemlje. Zbog sve boljeg poslovanja, čisti dohodak u odnosu na prvo polugodište prošle godine je porastao za 26 odsto i iznosi oko 137 miliona dinara.

M. Dž.

POSLOVANJE KOTORVAROŠKE PRIVREDE

Proizvodnja raste

● *Osmomjesečni rezultati pokazuju da proizvodnja raste: prema stanju iz prošle godine porasla je za 19 odsto ● Izuzetak je OOUR za proizvodnju gornjih dijelova obuće u sastavu „Bosne", gdje je zbog izmjene asortimana zabilježen pad*

Kotorvaroški OOUR u oblasti privrede ostvarili su u proteklih osam mjeseci ove godine veću proizvodnju za više od 19 odsto u odnosu na isti period prošle godine. Veća proizvodnja je realizovana u svim organizacijama, osim OOUR za proizvodnju gornjih dijelova obuće „Bosna", gdje je radi izmjene asortimana ostvaren manji obim proizvodnje. Najveći rast industrijske proizvodnje zabilježen je u OOUR proizvodnja gornjih dijelova obuće „Mladost" i OOUR „Drvoprerada" Šiprage. U odnosu na planiranu, proizvodnja je u navedenom periodu povećana za preko osam odsto.

Dok se sa ostvarenim rastom proizvodnje može biti zadovoljno planirani izvoz se ne ostvaruje. Za osam mjeseci ostvaren je za jedan odsto manji izvoz od prošlogodišnjeg. Ukupan izvoz ostvaren je sa svega 48 odsto, a uvoz sa 28 odsto. U raspravama o poslovanju privrede naglašeno je da treba uložiti napore da dalje raste proizvodnja i izvoz. Zaslužuje takođe pažnju aktivnost OOUR—a na smanjenju zaliha gotovih proizvoda.

D. KEREZOVIĆ

PRIJEDORSKI „CELPAK" TRAŽI IZLAZ IZ TEŠKOĆA

Dalje od papirnatih akcija

● *Na početku godine nisu stvoreni svi preduslovi za nesmetanu proizvodnju celuloze i papira, pa se to, uz teške uslove privređivanja i subjektivne slabosti, znatno odrazio na ispunjenje plana i dovelo do pozamašnih gubitaka ● U proteklih osam mjeseci program mjera za prevazilaženje teškoća i izlazak na put finansijske konsolidacije nije donio očekivane rezultate, ali ohrabruje činjenica da se krenulo dalje od konstatacija*

Teški uslovi privređivanja i subjektivne slabosti, u prvom redu nerad i neodgovornost, doveli su Fabriku celuloze i papira „Celpak" u Prijedoru u težak položaj. Ovaj drugi po veličini radni kolektiv Potkozarja od početka ove godine korača unazad: gomila zalihe gotovih proizvoda, čija je vrijednost već premašila 2,7 milijardi dinara, grca u gubicima i obavezama, muku muči sa nedostatkom trajnih obrtnih sredstava, sirovina, mazuta, rezervnih dijelova...

Ovdje, istina, ne sjede skrštenih ruku, već traže sopstvene puteve da većim i boljim radom prevazidu teškoće i vrate se na staze uspjeha. Međutim, prezaduženost zadaje najveće glavobolje ovom donedavno uzornom kolektivu, koji je samo lani za kamate izdvojio oko 600 miliona dinara.

Najgore je u svemu tome što program mjera za prevazilaženje nevolja i slabosti nije donio očekivane rezultate, što potvrđuje i podatak da je u minulih osam mjeseci proizvedeno 64.498 tona celuloze, papira, papirnih prerađevina i papirne konfekcije, a to je 21 odsto manje od plana. Ako se tome doda da je u ovom periodu na inostrano tržište plasirano 7.830 tona papira, papirnih prerađevina i aluminijskog sulfata, što je 34 odsto ispod plana, onda nije teško sagledati svu težinu teškoća sa kojima se sada bori blizu tri hiljade zaposlenih, od kojih su većina kvalifikovani radnici i stručnjaci.

AMBICIOZAN PLAN

Nakon rekonstrukcije papir — mašina jedna i dva, koja je pretprošle godine stajala milijardu i 650 miliona dinara, mnogi u Prijedoru su s razlogom očekivali da će „Celpak" označiti prekretnicu u svom bržem razvoju, da će ove godine ostvariti rekordne proizvodno-finansijske i druge rezultate. Ovogodišnjim planom je, da podsjetimo, predviđeno da se proizvede 45.000 tona celuloze, 60.000 tona papira, 7.500 tona papirnih prerađevina, 4.115 tona papirne konfekcije i 6.000 tona aluminijskog sulfata i drugih hemijskih proizvoda. To u odnosu na lanjsko ostvarenje predstavlja povećanje od sedam odsto. Uz to, planirano je da se na konvertibilno tržište izveze 17.100 tona papira i 2.000 tona papirnih prerađevina, što je znatno više nego prošle godine. Sudeći po dosadašnjim rezultatima, malo je vjerovatno da će proizvodni plan biti ispunjen, posebno u Fabrici celuloze, gdje je tehnologija odavno odslužila svoje.

— Plan je usloviljen „kontinuiranim nabavkama celuloznog drveta, tečnih goriva, sumpora, dodatnih količina celuloze iz domaćih i inostranih izvora, obezbjeđenjem potrebnih rezervnih dijelova i razrješenjem problema tehnološke pripreme celuloznog drveta. Osnovne pretpostavke za ovakav proizvodni program radne organizacije nisu ostvarene i to je uticalo da planski zadaci u prvom tromjesečju i prvom polugodištu nisu izvršeni" — piše u dužoj informaciji Poslovodnog odbora „Celpaka".

VELIKI GUBICI

U ovoj informaciji se dalje ističe da je u prvom polugodištu proizvedeno 49.508 tona celuloze, papira, papirnih prerađevina i papirne konfekcije, što je 18 odsto manje od plana, a zatim se naglašavaju razlozi: „zastoji zbog nedostatka mazuta (deset dana su u januaru i februaru stajale mašine, a sedam dana je proizvodnja bila smanjena na 50 odsto), učestali kvarovi na linijama proizvodnje celuloze, nedostatak tehnološki pripremljenog celuloznog drveta i potpuno neriješeno pitanje pripreme drveta u Fabrici celuloze, nedostatak celuloze iz domaćih i inostranih izvora za potrebe Fabrike papira, rezervnih dijelova, nepovoljan proizvodni asortiman, pad plasmana i porast zaliha, te uticaj organizacionih i subjektivnih slabosti na tokove procesa rada".

U prvih šest mjeseci „Celpak" je iskazao gubitak od 512 miliona dinara, a kamate na nepovoljne kredite su dostigle 600 miliona dinara. Uzroci poslovanja s gubitkom su, između ostalog — „podbačaj proizvodnog plana od 18 odsto, nepovoljni asortimani, podbačaj plana realizacije, negativan uticaj zaliha gotovih proizvoda na odvijanje proizvodnog procesa, likvidnost i finansijske rezultate, narušeni odnosi dinarske i deviznе likvidnosti, nedostatak vlastitih obrtnih sredstava i korištenje tuđih uz vrlo visoke kamate, podbačaj plana izvoza, pad deviznog priliva i nemogućnost blagovremenog uvoza rezervnih dijelova i repromaterijala, ugrožen kontinuitet nabavke osnovnih sirovina i tečnih goriva, pad ekonomičnosti poslovanja i uticaj tržišnih i subjektivnih faktora".

— Koliko je nepovoljan uticaj cijena sirovina i energetskog goriva imao odraza na ekonomiju rada „Celpaka", najbolje govori ovaj primjer: u prvom tromjesečju prošle godine kubni metar celuloznog drveta je koštao 3.806 dinara, a u istom periodu ove 11.939 dinara što predstavlja skok od, čak 314 odsto - kažu u ovom kolektivu. — Slična je situacija i sa enormnim poskupljenjem mazuta i sumpora, dok je prosječni rast cijena papira iznosio 38 odsto!

VLASTITIM SNAGAMA

U „Celpaku" su došli do saznanja da će samo vlastitim snagama prevladati teškoće i ubrzati korak, jer primjera na koji bi se ugledali nema. Međutim, izlazak na put finansijske konsolidacije ne zavisi isključivo od prijedorskih proizvođača celuloze i papira, tim prije što su njihova pleća već opterećena. Oni očekuju pomoć Banke i društveno-političke zajednice. U kolektivu vjeruju da će bankari ubrzo reprogramirati dospjele obaveze od oko 300 miliona, osigurati novi (povoljniji) kredit od 500 miliona dinara, otpisati dio kamata, učestvovati u realizaciji investicionog programa za tehnološku pripremu celuloznog drveta...

— Od prijedorske Osnovne banke smo dobili kratkoročni kredit od 1,4 milijardi dinara i smanjili naše obaveze — kaže **Mehmed Subašić**, finansijski direktor „Celpaka" i dodaje da će dug od 300 miliona biti vraćen iz redovnog priliva sredstava. Ovim kreditom smo, ujedno, izbjegli plaćanje zateznih kamata koje bi iznosile 168 miliona dinara.

Ohrabruje činjenica da se krenulo dalje od praznih konstatacija, od „papirnih akcija" koje nikome ne trebaju. Podignuti su novi mostovi saradnje, naročito između proizvodnih pogona i stručnih službi, ubrzane su pripreme za početak proizvodnje veoma traženih premaznih papira. Počela je realizacija prve faze programa plantažiranja brzorastućih četinara na 1.500 hektara, a iz Titovog Drvara je, konačno, prenesen džinovski bubanj za otkoravanje drveta. Radi se na tome da se osjetno smanje brda zaliha gotovih proizvoda, a svi su izgledi da će uskoro „odzvoniti" dvojnom sistemu prodaje (preko RO i SOUR „Unicep" Banjaluka), koji je „Celpaku" donio besparicu i nesanicu.

Mada sa zakašnjenjem, Radnički savjet RO raspravljao je krajem avgusta o šestomjesečnom poslovanju, utvrdio nove rokove i nosioce zamašnih poslova i najavio utvrđivanje konkretne odgovornosti za ovakvo stanje u kolektivu. O tome su u više navrata raspravljale i društveno-političke organizacije „Celpaka", ali je izostala njihova odlučnost. Sada se u svim OOUR—ima preispituju rad i odgovornost svih zaposlenih, prije svega, rukovodećih ljudi za nerad i neodgovornost.

Zlatko ĐURIĆ
Lazo RADOVIĆ

OPŠTINSKI KOMITET SK BOSANSKA GRADIŠKA O TEŠKOĆAMA U „ŠIPAD — RADNIKU"

Niko nije odgovoran

● *Nezadovoljavajuća kadrovska struktura, slaba organizacija posla i druge slabosti odveli su kolektiv u gubitke, iz kojih se valja izvlačiti ● Niko se zbog teškog stanja ne osjeća odgovornim, čak ni poslije tematske konferencije SK u aprilu, pa je Opštinski komitet zaključio da se ponovo održi ovakav skup komunista do 20. oktobra*

BOSANSKA GRADIŠKA, 19. septembra — Neizgrađeni dohodovni i sāmoupravni odnosi, loša međusobna saradnja i slaba aktivnost društveno-političkih organizacija i samoupravnih organa, nezadovoljavajuća kadrovska struktura — osnovni su uzroci neracionalne organizacije i gubitaka koji duže vrijeme potresaju kolektive bosanskogradiške radne organizacije „Šipad-Radnik". To je potvrdila rasprava na sjednici Opštinskog komiteta SK Bosanske Gradiške prilikom razmatranja aktuelnih pitanja dostignutog stepena razvoja samoupravnih i društveno-ekonomskih odnosa u oblasti šumarstva i drvne industrije.

Ne uzimajući u obzir objektivne teškoće kojih ima mnogo u drvnoj industriji uopšte, ovdje su izražene velike subjektivne slabosti: problemi se gomilaju godinama, ali za sve krivci još nisu pronađeni niti se bilo ko osjeća odgovornim. Čak ni poslije tematske konferencije SK koja je tome bila posvećena u aprilu ove godine, ništa nije učinjeno. Najveća odgovornost za teško stanje u RO „Šipad-Radnik" pada na 820 članova SK u ovom kolektivu.

Spominje se da će gubitak na kraju ove godine samo u tvornicama furniranog i tapeciranog namještaja dostići iznos od 350 miliona dinara. Navodi se takođe podatak da je proteklih ljetnih mjeseci u pojedinim kolektivima sa posla odsustvovalo i do 28 odsto radnika. Kako je na sjednici Opštinskog komiteta SK naglašeno, odmah se mora pristupati energičnom raščišćavanju nezdravih odnosa, diferencijaciji rada i nerada i imenovanju onih koji koče razvoj.

Zbog svega toga Opštinski komitet SK Bosanska Gradiška donio je samo jedan zaključak. Do 20. oktobra u Radnoj organizaciji „Šipad-Radnik" mora se održati ponovo tematska konferencija SK i tada utvrditi odgovornost za neprovođenje zaključaka donesenih na prethodnoj tematskoj konferenciji.

V. SLIJEPČEVIĆ

ULAGANJA U RAZVOJ MALIH FARMI NA PODRUČJU LAKTAŠKE OPŠTINE

Dodatnih 16 miliona

Osnovna organizacija udruženog rada „Kooperacija", u sastavu Zemljoradničke zadruge „Laktaši", sačinila je svojevremeno program za izgradnju 114 mini-farmi kod individualnih poljoprivrednih proizvođača na svom području. Riječ je o investicionom programu koji je predvidio izgradnju 42 farme za proizvodnju mlijeka, 40 za tov junadi i 32 za tov svinja. Njihova izgradnja je, uglavnom, privedena kraju uz izvjesne teškoće. Prije svega, treba reći, da sredstva u iznosu od 151 milion dinara, odobrena u tu svrhu od Međunarodne banke za obnovu i razvoj iz Vašingtona, kredita Osnovne banke „Banjaluka" i zelenog plana, nisu bila dovoljna.

Individualni poljoprivredni proizvođači, koji su sklopili ugovore sa Osnovnom zadružnom organizacijom „Kooperacija" za izgradnju farmi, sami su obezbijedili učešće od 36 miliona dinara za realizaciju pomenutog programa, ali ni to nije bilo dovoljno da bi se realizovao. Stoga se početkom ove godine pred stručnim službama Osnovne banke „Banjaluka" našao još jedan aneks investicionom programu za izgradnju 114 farmi na ovom području u iznosu od 16 miliona dinara. Time se konačno zaokružila konstrukcija finansiranja i program će, vjerovatno, bez novih ulaganja biti ostvaren. Kada je riječ o finansiranju izgradnje mini-farmi za proizvodnju mlijeka i tov junadi i svinja, najviše problema bilo je sa rastom cijena građevinskog materijala i usluga, pa su tako i ova sredstva - u takozvanom trećem prekoračenju — za to angažovana.

Tako je do sada u izgradnju 114 mini-farmi utrošeno ukupno 167 miliona dinara, od kojih su individualni poljoprivredni proizvođači sami obezbijedili nešto više od 41 milion dinara. U pitanju su, očigledno, pozamašna sredstva i kredite će biti teško vraćati, prije svega, što je u ugovoru sa bankom unesena i kaluzula da svi objekti moraju biti završeni do kraja ove godine kada se stavljaju u otplatu i krediti.

Osim toga, vraćanje kredita uslovljeno je vraćanjem kredita krajnjih korisnika, s tim što ga udruženi zemljoradnici vraćaju „Kooperaciji", a ona ga samo prosljeđuje banci. Zbog toga ovdje vjeruju da će imati teškoća oko vraćanja kredita. Inače, Osnovna zadružna organizacija — s kojom su poljoprivrednici sklopili ugovor za izgradnju farmi — godinama posluje uspješno. U 1983. godini, na primjer, ukupan prihod je ostvaren u iznosu od 693 miliona dinara. U prošloj je bio nešto manji, ali će za godinu-dvije biti skoro udvostručen i to upravo zbog saradnje sa individualnim poljoprivrednim proizvođačima...

D. MOMČILOVIĆ

„SANA" PODSTIČE RAZVOJ SELA: KONFEKCIJA U MALOJ RUIŠKOJ

Posao za 120 radnica

U okviru obilježavanja značajnih datuma iz naše istorije, septembarske svečanosti u bosanskonovskoj komuni proteklog vikenda bile su posvećene formiranju Šeste krajiške narodnooslobodilačke udarne brigade. Osnovana je ratne 1942. godine u Podgrmeču koji joj je dao hiljade najboljih kćeri i sinova. Kasnije su joj se pridružile stotine boraca iz drugih krajeva naše zemlje. U znak sjećanja na tu brigadu promovisane su i dvije publikacije — monografija zbornika sjećanja.

U živopisnom ustaničkom kraju — Rujiškoj našlo se gotovo pet stotina preživjelih boraca proslavljene brigade i nekoliko hiljada omladine, radnih ljudi i građana bosanskokrupske, sanske, bosanskonovske i drugih komuna da bi se podsjetili na slavne dane naše istorije u kojoj je veliku ulogu imao i podgrmečki narod.

Tim povodom u rad pušten „Sanin" pogon za proizvodnju ženske i dječije konfekcije u Maloj Krupskoj Ruiški. Posao je dobilo 120 radnica uglavnom s rujiškog područja. Za otvaranje ovog proizvodnog pogona Tvornica trikotaže, konfekcije i elektronike „Sana" je investirala više od 100 miliona dinara.

F.K.

Adaptirani školski prostor — pogon konfekcije

SJEDNICA SAVEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA

GODINA ZA SVE VOJNIKE

● Utvrđenim prijedlogom zakona o vojnoj obavezi predviđena mogućnost ranijeg otpuštanja iz JNA do 60 dana za one vojnike koji se u trenutku početka primjene zakona zateknu na služenju vojnog roka ● Istaknuto da su na ministarskoj konferenciji nesvrstanih zemalja u Luandi potvrđeni izvorni principi nesvrstanosti i jedinstvo pokreta ● Ubuduće će Privredna komora Jugoslavije provoditi postupak sporazumijevanja među organizacijama koje su zainteresovane za izvođenje radova u inostranstvu

BEOGRAD, 19. septembra (Tanjug) - Savezno izvršno vijeće je na današnjoj sjednici, kojoj je predsjedavao Borisav Srebrić, razmotrilo izvještaj saveznog sekretara za inostrane poslove Raifa Dizdarevića o rezultatima ministarske konferencije nesvrstanih zemalja u Luandi. Ocijenjeno je da je djelovanje jugoslovenske delegacije bilo u skladu sa stavovima i opredjeljenjima utvrđenim u platformi za ministarsku konferenciju nesvrstanih zemalja i da je bilo uspješno. Vijeće je odobrilo rad i aktivnosti jugoslovenske delegacije. Istaknuto je da su na ministarskoj konferenciji nesvrstanih zemalja u Luandi potvrđeni izvorni principi nesvrstanosti, jedinstvo pokreta i da su nesvrstane zemlje nezamjenjiv faktor u svjetskim političkim odnosima. Savezno izvršno vijeće takođe je istaklo da je ministarska konferencija u Luandi bila uspješna i da će doprinijeti daljem jačanju pokreta nesvrstanosti u rješavanju ključnih međunarodnih problema. Pozitivno je ocijenjeno nastojanje nesvrstanih zemalja da se ekonomskim problemima sa kojima se suočava savremeni svijet i ubuduće pokloni najveća pažnja, naročito problemu dugova.

Savezno izvršno vijeće utvrdilo je nacrt zakona o izvođenju investicionih radova u inostranstvu i uputiće ga Skupštini Jugoslavije. Predlaže se da ugovor o izvođenju investicionih radova u inostranstvu zaključuje nosilac posla i to organizacija udruženog rada, radna organizacija, složena organizacija, organizacije koje se bave spoljno-trgovinskim prometom ili poslovna zajednica. Nosilac posla mora da bude upisan u sudski registar za izvođenje investicionih radova u inostranstvu. Investicione radove u inostranstvu u jednoj zemlji ili grupi zemalja, kako se predlaže, organizacije udruženog rada mogu izvoditi ako su prethodno zaključile samoupravni sporazum o organizovanom nastupu u inostranstvu. Nosilac posla dužan je da Privrednoj komori Jugoslaviji podnese prijavu i namjeru da izvodi investicione radove u inostranstvu. Privredna komora Jugoslavije sprovodi postupak sporazumijevanja među organizacijama koje su zainteresovane da učestvuju na licitaciji za dobijanje poslova u inostranstvu i izdaje potvrdu da su ispunjeni uslovi za učešće na licitaciji. Za poslove čija vrijednost nije veća od 10 miliona dinara ne sprovodi se postupak u Privrednoj komori Jugoslavije za dobijanje potvrde o ispunjenju uslova za učešće na licitaciji.

Savezno izvršno vijeće utvrdilo je nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o carinskoj tarifi. Predlaže se uprošćavanje postupka carinjenja robe prilikom izvoza, ako su u proizvodnji korišćene uvozne sirovine, reprodukcioni materijal i rezervni dijelovi. Takođe, treba da se pojednostavi i postupak carinjenja robe koja se privremeno uvozi radi oplemenjivanja. Predložene su oštrije sankcije za prekršaje u carinskom postupku. Nacrtom zakona predviđeno je i da se smanje ili ukinu stope carine na uvoz sirovine i repromaterijala koji se ne proizvode u Jugoslaviji, a upotrebljavaju se za proizvode namijenjene za izvoz i to prvenstveno na konvertibilno tržište ili za proizvodnju od posebnog interesa za snabdijevanje stanovništva.

Savezno izvršno vijeće utvrdilo je prijedlog zakona o vojnoj obavezi. Predlaže se da vojni rok traje 12 mjeseci za sve regrute. Time se vojni rok od 15 mjeseci smanjuje za tri mjeseca i jednak je za sve vojne obveznike. Ova odredba ne bi se primjenjivala na vojnike koji se u času stupanja na snagu ovog zakona zateknu na služenju vojnog roka, s tim što se predviđa mogućnost ranijeg otpuštanja iz Jugoslavenske narodne armije do 60 dana. Starosna granica od 27 godina života za upućivanje regruta na odsluženje, odnosno dosluženje vojnog roka i dalje se zadržava za najveći broj vojnika obveznika. Predviđenim rješenjima u prijedlogu zakona o vojnoj obavezi ni u čemu se ne menja postojeći režim putovanja i boravka vojnih obveznika u inostranstvu.

Vijeće je utvrdilo i nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o Memorijalnom centru „Josip Broz Tito", kojim se između ostalog predviđa pripajanje ostrva Vange ostalim objektima i prostoru kojima upravlja Memorijalni centar „Josip Broz Tito". Preuzimanjem zemljišta, objekata i drugih stvari na ostrvu Vangi sačuvala bi se autentičnost i obezbjedilo formiranje cjeline u kojoj je boravio i čuvali predmeti kojima se u svom životu i radu služio Josip Broz Tito.

PRIVREDA SVE OPTEREĆENIJA

Preteško breme za nejaka pleća

Po odbitku svih društvenih obaveza, ako se računa po starom, što je i jedino realno, privredi od dohotka ostaje samo 53 odsto, a to je za 3,2 poena manje nego lani

BEOGRAD, 19. septembra - Rasterećenje privrede, jedno od ključnih opredjeljenja Dugoročnog stabilizacionog programa, ne ostvaruje se u obimu koji je neophodan da bi se proizvodnim organizacijama stvorilo više prostora za dinamičniji razvoj. Istina, podaci SDK govore da je učešće privrede u raspoređenom dohotku povećano sa 56,2 odsto polovinom prošle na 66,5 procenata sredinom ove godine ali je, nažalost, riječ samo o promjeni u obračunskom sistemu. Kamate na kredite za obrtna sredstva iz dohotka su „premještene" u troškove poslovanja pa je osnovica za obračun smanjena za oko jednu trećinu i time stvoren privid da se odnosi u raspodjeli dohotka mijenjaju nabolje.

Ako se, međutim, računa po starom, onda privredi, po odbitku svih društvenih obaveza, od dohotka ostaje samo 53 odsto, a to je za 3,2 poena manje nego lane. Tako se, uprkos opredjeljenjima, ova neželjena tendencija, započeta još 1980. godine, kada je učešće privrede u dohotku bilo 64,2 odsto, nastavlja i ove godine, podgrijavajući i ovako visoku inflaciju, jer mnoge organizacije udruženog rada povećanju cijena pribjegavaju upravo zato što nisu u stanju da ostvarenim dohotkom podmire sve zahtjeve društvene zajednice.

Rasterećenje privrede, onako kako je zamišljeno u Dugoročnom stabilizacionom programu, predstavlja rješenje prelaznog perioda, privremenu preraspodjelu novostvorena vrijednosti u korist proizvodnje, do vremena kada će ona čvršće stati na svoje noge i obezbijediti dohodak dovoljno veliki i za sebe i za društvenu potrošnju. Prošle godine, da bi se ostvarivanje tog cilja podstaklo, donijet je i republičko-pokrajinski dogovor kojim je privredi trebalo obezbijediti 70 milijardi dinara. Odgovor je ostvaren, a predviđena suma čak i premašena, ali su njegove efekte „pojele" kamate i druga povećana davanja, pa se privreda u raspolaganju dohotkom spustila još niže.

Ove godine, sličan dogovor nije se ni pominjao, kao da je čitav posao završen. Podaci, međutim, pokazuju da o tome nema ni govora a neželjena kretanja na sektoru potrošnje to još više potvrđuju: opšta i zajednička potrošnja rastu za 15 indeksnih poena brže od dohotka, iako je ovogodišnjom rezolucijom bilo predviđeno da mogu rasti najviše do 10 poena sporije.

Načelna opredjeljenja očevidno ni ovaj put nisu poštovana, pa se samo po sebi nameće pitanje dokle takvo ponašanje. Privreda je, istina, i u ovoj situaciji, uz višestruko pooštrene uslove privređivanja, pokazala znake vitalnosti, postižući ne tako visoku, ali ipak pozitivnu stopu rasta. Cena toga su, međutim, ogromni gubici koje će kad-tad neko morati da plati.

Stil rigoroznih privrednosistemskih rješenja čiji je cilj bio da se u samoj privredi pronađu i aktiviraju neiskorišćeni potomci, tako je ispoljio i dobre i loše strane. Sigurno je, pri tome, da bi problema bilo manje da je dosljednost na jednoj bila praćena istim odnosom na drugoj strani. Privreda je mjere stabilizacije osjetila veoma konkretno, dok je u drugim sektorima društva dosta toga ostalo na deklaracijama i apelima, uprkos stavu da se teret mora podjednako rasporediti. Tako se i moglo dogoditi da se privredi jednom rukom daje, a drugom uzima i da račun na kraju bude onakav, kakav društvu koje želi da se razvija, najmanje odgovara.

Mogućno je da će jesen u tom pogledu donijeti neke promjene, ali je nerealno očekivati bitan preokret. Izvjesne nade daje najavljeno smanjenje kamatnih stopa na kredite banaka, a treba očekivati da će se i u SIV-ovom paketu mjera kojim treba da se podrže stabilizacioni tokovi, naći i neko od rješenja za rasterećenje privrede. Naravno, uz uslov da se obezbijedi njihovo energično sprovođenje.

V. REŠETAR

MITERANOVA INICIJATIVA

Najbogatiji o gladnima

PARIZ, 19. septembra (Tanjug) - Francuska je voljna da preduzme inicijativu za sazivanje sastanka predstavnika najbogatijih zemalja Zapada i Istoka i najsiromašnijih zemalja, na kojem bi se razgovaralo o „konkretnim planovima" za suzbijanje gladi u svijetu. Tu ideju je objelodanio francuski predsjednik Fransoa Miteran u sinočnjoj zdravici na večeri u čast argentinskog predsjednika Raula Alfonsina, koji je juče doputovao u četvorodnevnu posjetu Francuskoj.

Francuski predsjednik je izrazio zabrinutost zbog „razmimoilaženja Sjevera i Juga" i pozvao bogatiji dio svijeta da shvati svu ozbiljnost teške ekonomske situacije zemalja u razvoju. Miteran je veoma oštro kritikovao odsustvo svake koordinirane i usaglašene akcije za pomoć mnogobrojnim zemljama pogođenim gladu.

Osvrćući se na problem trke u naoružanju, Miteran je potvrdio spremnost Francuske da sudjeluje u „pripremnoj konferenciji" koja bi prostudirala probleme „razoružanja i razvoja".

PRAJS U TURISTIČKOM SAVEZU JUGOSLAVIJE

Kako finansirati istraživanja?

BEOGRAD, 19. septembra - Roberto Salinas Prajs, naučnik koji tvrdi da se Troja nalazi u Gabeli, posjetio je danas Savezni zavod za međunarodnu naučnu i kulturnu saradnju i Turistički savez Jugoslavije. Sa direktorom Zavoda Miljenkom Zrelecom Prajs je razgovarao o mogućnostima saradnje sa međunarodnim naučnim organizacijama na istraživanjima arheoloških nalazišta u Gabeli - javlja Tanjug.

U Turističkom savezu je bilo najviše riječi o tome kako svijet bliže upoznati sa Gabelom. Meksički filolog smatra da bi u finansiranju istraživanja moglo da pomogne i američko filološko udruženje, čiji je on član, naučnike prethodno valja upoznati sa početnim rezultatima istraživanja kako bi se zainteresovali za gabelsku Troju.

Prilikom posjete Gabeli Prajs će učestvovati i u snimanju filma o ovom mjestu gdje se, prema pretpostavkama iz njegove knjige „Homerova slepa publika" nalazila drevna Troja.

ZAVRŠENA POSJETA PREDSJEDNIKA VLADE EKVATORIJALNE GVINEJE

Bioko otputovao

Gost iz prijateljske afričke zemlje sa domaćinima razmijenio mišljenja o bilateralnim odnosima i saradnji i o aktuelnim pitanjima iz međunarodnog života

BEOGRAD, 19. septembra (Tanjug) - Predsjednik vlade Ekvatorijalne Gvineje Kristiano Bioko završio je danas zvaničnu i prijateljsku posjetu Jugoslaviji i otputovao iz Beograda. Na aerodromu „Beograd" u Surčinu, gostu iz prijateljske nesvrstane afričke zemlje priređen je svečani ispraćaj.

Od premijera Biokoa srdačno se oprostio predsjednik SIV-a dr Mijat Šuković.

Na ispraćaju su takođe bili predsjednik Izvršnog vijeća SR Srbije Branislav Ikonić, generalni sekretar SIV-a Zoran Mišković, podsekretar u SIV-u Marko Kosin i druge ličnosti.

U toku četvorodnevne posjete Jugoslaviji, premijer Bioko je razgovarao sa predsjednicom SIV-a Milkom Planinc, zatim je imao susret sa predsjednikom Izvršnog vijeća Skupštine SR Srbije Branislavom Ikonićem, a primio ga je i predsjednik Predsjedništva SFRJ Radovan Vlajković. U tim razgovorima razmijenjena su mišljenja o bilateralnim odnosima i saradnji, kao i o aktuelnim pitanjima iz međunarodnog života. Osobna pažnja poklonjena je predstojećim aktivnostima pokreta nesvrstanosti poslije ministarskog skupa u Luandi.

POSJETE

Solunci u Rumuniji

BUKUREŠT, 19. septembra (Tanjug) - Grupa ratnika sa solunskog fronta, nosilaca Albanske spomenice, jugoslovenskih dobrovoljaca iz prvog svjetskog rata i istoričara obilazi u Rumuniji poprišta bitaka u kojima su učestvovali naši ratnici tokom prvog svjetskog rata. Među njima su i najstariji solunac 99-godišnji Temeljko Jovanović i predsjednik Udruženja jugoslovenskih dobrovoljaca, jedan od legendarnih 1300 kaplara, ing Milorad Jevtić.

Ratnici će položiti vijenac na spomenik izginulim jugoslovenskim dobrovoljcima u Medžidiju u Dobrudži, kao i na srpskom vojničkom groblju u Aradu.

VAŠINGTON — PRVI PUT POSLIJE PRVOG SVJETSKOG RATA — OD DOPISNIKA TANJUGA

SAD u „klubu dužnika"

VAŠINGTON, 19. septembra — Sjedinjene Američke Države, najbogatija zemlja svijeta, našle su se u „klubu dužnika" u kojem su, bar do sada, mjesta uglavnom bila rezervisana za zemlje u razvoju, za koje je i vezan zastrašujući kompleks svjetskih dugova, nagomilanih već na 900 milijardi dolara. Kako je ovdje saopšteno, SAD su tu granicu, koja ih je dijelila od pozicije povjerioca i statusa dužnika, prekoračile ovog ljeta i tako prvi put poslije prvog svjetskog rata postale dužnička nacija. Odjek te vijesti, koja bar trenutno i ne mora biti od nekog naročitog značaja, bio je i ovdje utoliko veći što je u javnosti srušena uvriježena predstava o tome da Americi duguju mnogi, a da ona sama dugova nema.

Status dužnika, svakako, SAD su stekle drugačije nego što je to slučaj sa zemljama u razvoju. One su tu granicu prekoračila onog trenutka kada su ovdašnji statističari registrovali da su sveukupna američka davanja, postala manja od onoga što one potražuju od drugih. Tu, dakle, nisu samo krediti i zajmovi, nego i sve finansijske transakcije i operacije prije svega obimna američka ulaganja u svijetu i brojne investicije drugih ovde.

Ekonomski analitičari, u prvim reagovanjima, kažu da to što su SAD postale dužnik ne mora imati loše posljedice po zemlju, pogotovo ne ako se u tome ne bude otišlo predaleko i ako to ne bude trajalo predugo. Ovdje se računa da će SAD tokom iduće godine dostići nivo od preko 100 milijardi duga i da će tako najvjerovatnije postati najzaduženija zemlja na svijetu, pošto Brazil, koji sada nosi neslavnu titulu, duguje 98 milijardi dolara.

Takva upoređenja su, međutim, mješanje krušaka i jabuka. Dug Brazila, ne računajući kamate, predstavlja skoro 30 odsto vrijednosti njegovog godišnjeg bruto nacionalnog proizvoda. U slučaju SAD, taj dug od 100 milijardi dolara čini manje od tri procenta njenog bruto proizvoda.

U svakom slučaju, upozoravaju finansijski analitičari, trend može da bude i opasan. Ako bi gomilanje duga krenulo brže, a to je moguće, jer je trgovinski bilans zemlje loš, onda bi vlada morala da preduzima nešto da dođe do para koje joj nedostaju da uravnoteži budžetski deficit, odnosno da pokrije one troškove za koje nema pokrića. U tom slučaju Vašington bi morao da povećava kamate, da bi tako privukao kapital sa strane. Vrijednost dolara bi sigurno počela da se koleba, inflaciju bi bilo sve teže kontrolisati, a u takvoj situaciji je moguća nova privredna kriza i nova recesija.

Tako nešto se može izbjeći ako problem počne da se rješava sa one jedine strane koja vodi ka rješenju — od kresanja budžetskog deficita koji sada godišnje iznosi oko 200 milijardi dolara. U stvari, SAD svake godine za toliko više potroše nego što u budžetu imaju sredstava na raspolaganju.

Borislav LALIĆ

U OKRUŽNOM SUDU U MOSTARU

Osuđena neprijateljska grupa iz Duvna

●Šimun Šarić (19) osuđen na kaznu zatvora od 4 godine i 4 mjeseca, kao i Pavo Šarac (20) ●Jozo Radoš (20) osuđen na 4 godine i dva mjeseca, a Jozo Ćurčić (22) na zatvor u trajanju od 4 godine

MOSTAR, 19. septembra (Tanjug) - U Okružnom sudu u Mostaru danas su izrečene presude grupi mladića iz okoline Duvna, koje je optužnica teretila za krivična djela neprijateljske propagande i pripremanja terorističkih akcija.

Šimun Šarić (19), ekonomski tehničar iz Stepen-Mesihovine osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine i 4 mjeseca, na istu kaznu osuđen je i Pavo Šarac (20), ekonomski tehničar iz Donjeg Brišnika, Jozo Radoš (20), student iz Crvenice, osuđen je na 4 godine i 2 mjeseca, a Jozo Ćurčić (22), ekonomski tehničar iz Gornjeg Brišnika, na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine.

U obrazloženju presude, predsjednik Vijeća sudija Vlado Crnogorac istakao je da je u toku suđenja nepobitno utvrđeno da se ova grupa mladih ljudi, zatrovana proustaškom ideologijom mraka i bratoubilaštva i nacionalističkom mržnjom, organizovano bavila neprijateljskom propagandom i pripremanjem terorističkih akata. Time su u potpunosti potvrđeni navodi optužnice.

Oni su se, kao učenici Srednjoškolskog centra u Duvnu, često okupljali i razgovarali o neophodnosti stvaranja samostalne države hrvatske buržoaskog tipa, po uzoru na bivšu ustašku tvorevinu NDH, sa etnički čistim stanovništvom. Bavili su se i pisanjem pjesama proustaškog sadržaja, zatim ispisivanjem neprijateljskih parola i pjevanjem ustaških i nacionalističkih pjesama. Čak su se međusobno i pozdravljali ustaškim pozdravom.

Dobar dio svoje neprijatelske aktivnosti grupa je posvećivala pripremanju terorističkih akcija. Za tu svrhu nabavili su veće količine eksploziva i drugog neophodnog materijala, sami su napravili napravu za daljinsko aktiviranje, a namjeravali su da eksplozivom sruše spomenik žrtvama fašističkog terora u selu Čebare i da izazovu eksploziju u duvanjskom Srednjoškolskom centru koji su i sami pohađali. U tome ih je omeo odlazak u JNA i, kasnije, akcija organa bezbjednosti.

U toku suđenja optuženi su priznali veći dio navoda optužnice. Izvedeni dokazi, nalazi vještaka i pet svjedoka koji su jutros saslušani u potpunosti su potvrdili navode optužnice.

Do pravosnažnosti presude, osuđena četvorka je zadržana u pritvoru.

SAOBRAĆAJNA NESREĆA NA PUTU AVNOJ-a KOD BOSANSKOG PETROVCA

„Senator" u plamenu

●U sudaru putničkog automobila „senator" i traktora život izgubio Grgo Dilber iz Bosanskog Grahova, dok je ostalih petoro putnika teže ili lakše povrijeđeno

BOSANASKI PETROVAC, 19. septembra - Sinoć u 19,40 sati dogodila se teška saobraćajna nesreća na putu AVNOJ-a kod sela Vrtoča, deset kilometara udaljenog od Bosanskog Petrovca. U ovoj teškoj saobraćajnoj nesreći jedno je lice poginulo, a petoro teže ili lakše povrijeđeno. Nakon ukazane hitne pomoći u Bosanskom Petrovcu povrijeđeni su upućeni u Regionalni mediocinski centar Bihać.

Do nesreće je došlo kada je putnički automobil marke „senator" vlasništvo Osnovne organizacije udruženog rada „Jadovik" iz Bosanskog Grahova, registarski broj TD 71-88, kojim je upravljao vozač **Slavko Štrbac** a u „senatoru" su pored vozača bili još **Grgo Dilber, Miloš Injac, Gojko Jelić** i Dragan Pećanac, naletio na traktor iz pravca Bihaća, kojim je upravljao Ivan Filipović iz Vrtoča. Udar je bio snažan i nakon njega je izbio požar, tako da je putnički automobil za tren izgorio. Na licu mjesta stradao je Grgo Dilber, a svi putnici iz putničkog automobila i vozač traktora nakon ukazane pomoći u Bosanskom Petrovcu upućeni su odmah u Bihać.

Dok ovo javljamo, saznali smo u Medicinskom centru da su povrijeđeni, sem Dragana Pećanca iz Titovog Drvara, van životne opasnosti. Pećanac se još nalazi u kritičnom stanju, i borba za njegov život se nastavlja.

Istraga o ovoj teškoj saobraćajnoj nesreći je u toku.

M. P.

IZ OPŠTINSKOG SUDA U BANJALUCI

Provalnici u zatvoru

BANJALUKA, 19. septembra - Zbog više provalnih krađa u Opštinskom sudu u Banjaluci na po godinu dana zatvora osuđeni su **Goran Tešanović** (19) i **Marko Erelz** (18), a kaznom zatvora od šest mjeseci kažnjen je Nedžad Kapić (21), dok je **Senad Ibraglić** (19) svi su iz Banjaluke zbog jedne teške krađe osuđen na kaznu od tri mjeseca zatvora. Presudu je izreklo Vijeće trojice, kojem je predsjedavao sudija **Đorđe Stojaković.**

Oni su tokom 1984. i 1985. godine provaljivali pojedinačno ili u grupama u kioske, mesnice, prodavnice mješovitom robom i jedan automobil a iz njih su najčešće uzimali cigarete, piće, prehrambene proizvode i drugu robu.

M. D.

POČELO VAĐENJE BRODA „BRIGITA MONTANARI"

Opasan teret

SPLIT, 19. septembra (Tanjug) - Spasilačke ekipe splitskog „Brodospasa" uz pomoć JRN počele su danas radove na vađenju italijanskog broda „Brigita Montanari" od 1500 tona nosivosti koji je s opasnim teretom viniklorida - polimera potonuo krajem prošle godine na dubinu od 80 metara između otočića Tetovišnjak i Mrtovnjak u šibenskom arhipelagu.

Tim povodom, zbog izuzetnog zanimanja sredstava javnog informisanja u splitskom „Brodospasu" je danas saopšteno da će se u hotelu „Imperijal" u Vodicama uspostaviti informativni biro koji će svoju prvu konferenciju za štampu održati u subotu, 21. septembra, u 11 sati.

SUPERSILE I „RAT ZVIJEZDA"

Reganov „hladan tuš"

VAŠINGTON, 19. septembra (Tanjug) - Ako je neko ovdje i gajio nade da će novembarski sastanak lidera dvije supersile u Ženevi i donijeti nekakve značajnije rezultate, američki predsjednik Regan je na posljednjoj konferenciji za štampu na te nade sručio tuš hladne vode, rekavši da njegov „rat zvijezda" ne može biti predmet pregovora i dogovora.

Stvar je sada dospjela, maltene do mrtve tačke. Moskva je poručila Vašingtonu da je spremna na „značajno reduciranje" strategijskog i srednjodometnog atomskog naoružanja, ali da ne može biti razoružanja na zemlji bez zaustavljanja trke u naoružanju u kosmosu. Taj stav je ponovio i sovjetski lider Gorbačov u nedavnom intervjuu „Tajmu", koji je ovdje imao snažnog odjeka i donio je Gorbačovu dosta poena.

Poslije tog intervjua, bilo je ovdje mišljenja da bi izjave Gorbačova, Regana mogle natjerati da i on „uzvrati istom mjerom", da i on ponudi neka značajnija kretanja u naoružanju, odnosno da bar pristane da se pregovara i o njegovom „ratu zvijezda". Takva vjerovanja je podstakla i jedna nedavna izjava bivšeg američkog predsjednika Niksona, kojeg Regan često konsultuje, da bi i „rat zvijezda" mogao dospjeti za pregovarački sto.

ARGENTINA: DOŽIVOTNA ROBIJA ZA VIDELINU I VIOLINU VOJNU HUNTU?

Tvorci doktrine državnog terorizma

BUENOS AIRES, 18. septembra (Tanjug) - Za petoricu članova Videline i Violine vojne hunte, koje su uzurpirale vlast u Argentini poslije državnog udara marta 1976. godine, federalni tužilac Štrasera zatražio je doživotnu kaznu zatvora. Za admirala Grafinju, člana Violine hunte, zatražena je kazna petnaestogodišnjeg zatvora, isto kao i za Galtijerija, koji je bio na čelu treće vojne hunte, dok su za Isaka Anaju i Lami Dosa, članove iste hunte zatražene kazne od dvadeset, odnosno deset godina.

Rafael Videla, Emilio Masera, Orlando Agosti, Roberto Viola i Armando Lambruskini okrivljeni su za ubistva, mučenja, uskraćivanja slobode, pljačke, pri čemu su navedeni konkretni slučajevi zločina za koje snose neposrednu odgovornost. Videlu i Maseru javni tužilac je optužio još za direktne protagoniste i tvorce doktrine državnog terorizma.

Tužilaštvo je osporilo teoriju o takozvanom „specijalnom neobjavljenom ratu" - kako ga je nazvala Videlina hunta kad je septembra 1981. godine priznala pred specijalnom grupom Ujedinjenih nacija i njene komisije za prava čovjeka da se u Argentini ipak nešto dešavalo. Da je rat postojao - rečeno je - morale bi postojati naredbe i dokumenti o tome. Toga, međutim, nema niti se ratom mogu smatrati poslijeponoćni upadi u stanove golorukih ljudi, njihova mučenja i ubistva, ubistva i mučenja njihovih rođaka i prijatelja, pljačke i imetaka osumnjičenih.

„To su zločinačka djela koja nemaju ništa zajedničkog sa ratom" - naglasio je Strasera i podsjetio da je Argentina potpisnik četiri međunarodne konvencije kojima se propisuje ponašanje prema zarobljenima. Čak i kad bi se priznalo da je postojao neobjavljeni ili „prljavi rat" - optuženi bi opet bili krivi, jer se nisu držali tih konvencija.

Suđenje trima vojnim huntama poslije obaranja peronističke vlade marta 1976. počelo je krajem aprila na osnovu dekreta koji je potpisao Raul Alfonsin po preuzimanju predsjedničke dužnosti decembra 1983. godine. Saslušana je trećina od prijavljenih dvije hiljade svjedoka, jer je sredinom avgusta odlučeno da već ima dovoljno dokaznog materijala za podizanje optužnice, tako da je istražni postupak skraćen u interesu efikasnosti.

Kada je Štrasera zatražio kaznu za devetoricu generala sudnicom se prolomio pljesak prisutnih, pa je sud naložio udaljavanje publike.

Narednih dana riječ ima odbrana.

IZ OKRUŽNOG SUDA U BIHAĆU

Pucao na milicionera

●Ahmet Pehlić (28) osuđen na šest godina zatvora zbog pokušaja ubistva i sprečavanja službenih lica u vršenju dužnosti

BIHAĆ, 19. septembra - Veliko krivično vijeće Okružnog suda u Bihaću, kome je predsjedavao sudija Žarko Čučković, osudilo je Ahmeta Pehlića (28) iz sela Drenovca kod Velike Kladuše na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od šest godina zbog pokušaja ubistva i prijetnje upotrebe oružja da će napasti službena lica prilikom vršenja službe. Ahmet Pehlić je 13. marta 1985. godine oko 14,20 sati pucao u milicionera Jasmina Zahirovića. Prije toga Ahmet Pehlić se, 25. februara 1985. godine u selu Katinovac kod Vrgin-Mosta, kod autobuske stanice Kriva Vrba usprotivio milicionerima iz Vrgin-Mosta Radi Krasulju i Nenadu Rakidžiću, kao i inspektoru Refiku Nurkiću, i psovao ih. Međutim, kada su milicioneri pošli prema njemu i pozvali ga da odbaci kratku pušku - kuburu, koju je držao u ruci, on to nije uradio, nego je pucao u milicionere i ispalio dva metka u njihovom pravcu. Tada je Ahmet Pehlić pobjegao i za njim je bila raspisana potjernica. Kada se saznalo da se on nalazi u selu Drenovac, patrola milicije je 13. marta 1985. godine opkolila kuću. Milicioner Jasmin Zahirović je došao na sobna vrata i zahtijevao od Pehlića da se preda. Ali, on to nije učinio, već je dohvatio pušku, ispalio jedan metak i pogodio milicionera u kuk. Sudsko vijeće Ahmetu Pehliću za ova dva krivična djela izreklo jedinstvenu kaznu u trajanju od šest godina zatvora.

D. M.

IZ AKCIJOM RADNIKA OSUP-a BANJALUKA

Uhapšen falsifikator

BANJALUKA, 19. septembra — Zbog osnovane sumnje da je

Zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo prevare i falsifikovanja isprave radnici Opštinskog SUP-a Banjaluka lišili su slobode i sproveli istražnom sudiji **Safeta Suljića** (33), NK radnika iz Banjaluke.

On je navodno od aprila do septembra ove godine na osnovu falsifikovane dokumentacije za dobivanje kredita podigao četiri kredita u robnoj kući „Centar", OOUR „Merkur", u prodavnici broj 18 vlasništvo OOUR-a „Krajinapromet", SOUR „Šipad", u OOUR-u „Mateks" i prodavnici „Velur". Kredite je podizao na ime kupovine namještaja, tepiha, odjevnih predmeta u ukupnoj vrijednosti od 368.300 dinara.

Protiv Safeta Suljića je podnesena krivična prijava.

M. D.

U SELU GORNJA BISTRICA

Nastradao dječak

BANJALUKA, 19. septembra - Šestogodišnji Stojko Jović iz Gornje Bistrice izgubio je život nesretnim slučajem u blizini svoje kuće.

Neposredno prije tragičnog događaja nesretni dječak se igrao sa svojom mlađom sestrom oko jedne klade spremljene za rezanje. Iz, zasad neutvrđenih razloga, klada se pokrenula, što mali Stojko nije uspio da izbjegne. Klada mu je prignječila grudi i on je umro usljed ugušenja.

Istraga je u toku.

M. D.

UDARAC AZIJSKOM PODZEMLJU U SAD

POSJEČEN „BAMBUS"

●Potkopana međunarodna zločinačka organizacija sa petnaest hiljada članova

NJUJORK, 19. septembra - „Azijskoj mafiji zadan je ozbiljan udarac", izjavili su na zajednički organizovanoj konferenciji za štampu na Menhetnu njujorški javni tužilac Đulijani i zvaničnik FBI Hogan.

Upoznajući novinare sa rezultatima istrage započete u prolječe ove godine oni su naveli da je uhapšeno trinaest vodećih članova azijske podzemne organizacije „Ujedinjeni bambus" koja, kako se vjeruje, djeluje ne samo u SAD već i u Tajvanu, Filipinima, Saudijskoj Arabiji, Hongkongu i Japanu.

Uprkos ovako bezazlenom nazivu ova organizacija se bavila svim mogućim vidovima nedozvoljene aktivnosti od trgovine drogama do kocke, iznuđivanja novca, ucjene, podmićivanja, otmica i čak naručenih ubistava za novac.

Njujorškoj policiji i agentima FBI pošlo je za rukom da se infiltriraju u organizaciju i na taj način prikupe dokaze i omoguće hapšenja. Dospjevši u obično hermetički zatvoreni „sindikat zločina" agenti su otkrili da je ceremonija posvećenja slična obredima tradicionalnih podzemnih organizacija kakva je, na primjer, nekada bila mafija. U „Azijskom sindikatu" pomalo arhaična zaklinjanja i „mješanje krvi" još se održavaju.

Mada većinu „Ujedinjenog bambusovog bratstva" čine Kinezi i drugi Azijci u njoj se našlo mjesta i za pripadnike drugih rasa. Svi oni zajedno činili su organizaciju koja je nedozvoljenim sredstvima sve više uvećavala moć i bogatstvo. U potvrdu takve ocjene svjedoci i tekst optužnice koji „Ujedinjenom bambusovom bratstvu" stavlja u grijeh namjeru uvoza heroina iz Tajlanda u Njujork u vrijednosti od „nekoliko milijardi dolara".

Prema izjavi tužioca Đulijanija hapšenja su ove planove i aktivnosti organizacije „za neko vrijeme usporila". To praktično znači da je kriminalcima azijskog porijekla zadan udarac koji ih je malo ošamutio, ali ne i obezglavio. Tako je i nevoljno potvrđena ranija procjena istog tužioca da će „pacifičko podzemlje" sve više preuzimati ulogu tradicionalnog mafijskog.

D. MIKLJA

SA SLOBODANOM S. BOŠKOVIĆEM O OPTUŽBI ZA KNJIŽEVNU KRAĐU

DIRNUO SAM U ISTINU

●O nima, koji su u Ivangradu moju knjigu „Tuđi mrtvi" prosto razgrabili, ne smeta što je u njoj i jedna Milova priča koja ih se tiče, nego što sam dirnuo u neke istine za koje bi oni najradije voljeli da se zaborave - kaže Slobodan S. Bošković, književnik iz Banjaluke

-Od svega za što me optužuje tekstopisac u „Večernjim novostima" od 16. septembra ove godine jedino je tačno da sam objavio priču svog brata Mila S. Bošković a „Tuđi mrtvaci" pod svojim imenom i to dva puta, prvi put u časopisu „Život", a drugi put u knjizi „Tuđi mrtvi". To sam, naravno, učinio namjerno, s ciljem da se konačno kritičari crnogorski ozbiljno pozabave djelom moga pokojnog brata. A postoje u Crnoj Gori izdavačke kuće sa reprezentativnim edicijama („Luča", „Pobjeda", „Obod") koje su uglavnom namijenjene objavljivanju knjiga preminulih pisaca i živih autora koji iza sebe imaju jasno koncipirano djelo. Tamo Mila nema ni živa ni mrtva, a nalaze se pisci više ne znam kakvi - kaže Slobodan Bošković, književnik iz Banjaluke, koji je optužen da je izvršio književnu krađu djela rođenog, preminulog brata.

Odgovarajući dalje na optužbe „Večernjih novosti" Bošković kaže da su bez ikakvog osnova insinuacije i usporedbe njegove nedavno objavljene knjige „Nepodobna zvijer" i Milove „Psalmi" - Milo nikada nije posvetio nikome nijednu pjesmu, pa je tvrdnja da sam ga pokrao, ovdje bemislena. Uostalom i laik, a ne književni stručnjak, jasno može vidjeti da su dve naše knjige sasvim različite i da čak nemaju ni sličnu insipiraciju, a kamoli motive. A za ostale dvije priče, za koje sam, takođe optužen, ništa nije tačno iako stoji da moja priča „Toliko" i Milova „Toliko" imaju isti naslov. Ali u pitanju su sasvim drukčije situacije u kojima se obojica bavimo istim pojavama i u njima su, ako im sličnosti, onda samo imena glavnih aktera, a čija prezimena asociraju na ime crnogorskog plemena Vasojevića veli Slobodan Bošković - dodajući da je priča „Noga", koju autor teksta u „Večernjim novostima" pripisuje Milu, napisana još za vrijeme Milovog života i ja sam je napisao".

Bošković se takođe pita otkud podaci autoru teksta „Milo napisao, brat potpisuje" o tome šta ima u zaostavštini Mila Boškovića kad niko nije imao pristupa zaostavštini. Bošković se takođe pita da ako je već optužen, onda bi trebao da zna, tužitelj. No, o tome će, kako kaže, drugi put, jer priprema odgovor „Večernjim novostima", u kojem će podrobnije objasniti svoje motive ali isto tako i tražiti od „Večernjih novosti" da navedu imena njegovih „tužitelja".

Želio bih još da kažem da se priča „Noga", objavljena u knjizi „Tuđi mrtvi", tiče kako Mila (jer to je priča o njemu dok je ležao teško bolestan) tako i primarijusa dr Branka Zogovića (u priči Branko Rašćanin), koji je bio veliki Milov prijatelj ali i glavni krivac za njegovu prerano smrt. Naime, Zogović je bio u poodmaklim godinama dok je Ilječio moga pokojnog brata i jednostavno nije bio u stanju da mu pomogne bez obzira na to što mu je bio prijatelj. Milo mi nije dozvolio da tu priču objavim za njegova života - kaže Bošković.

Ne želeći da prejudicira stvari i čekajući da se poslije ove „književne senzacije" strasti stišaju, Bošković, kaže da je, eto konačno uspio da zaintrigira javnost, nada se i crnogorsku, a naročito izdavača u Crnoj Gori, za djelo i zaostavštinu njegovog pokojnog brata.

-Mila godinama zaobilaze i prečutkuju kao što su željeli i nastojali da ga zaobilaze dok je bio živ a naročito pred kraj njegovog života kada je bio teško bolestan. On praktično kao pisac u Crnoj Gori ne živi niti je ikad živio iako se po djelu koje je ostavio iza sebe ne bi smjelo tako što događati. No, drugi su suci koji o tome i uspijevaju da odlučuju. Nadam se da će poslije ovogaštose sad u vezi sa mnom događa konačno u Crnoj Gori shvatiti da je vrijeme da mnoge Milove knjige ugledaju svjetlost dana - poručuje Slobodan Bošković.

Za priču „Tuđi mrtvaci" objavljenu u knjizi pripovjedaka „Tuđi mrtvi", Slobodana Boškovića kaže da nije ni bila na recenzijama, već je naknadno uvršćena upravo s ciljem da se obrati pažnja crnogorske književne javnosti na djelo Mila Boškovića.

-U tome sam, eto i uspio, ali tek poslije dvije godine. Naime, knjiga „Tuđi mrtvi" je prosto razgrabljena u Ivangradu, jer je u potpunosti građena na osnovi stvarnih događaja, čiji su akteri uglavnom još živi i koji su vjerovatno tražili način da mi se osvete, pa su to, evo ovako, preko „Večernjih novosti" i učinili. Njima mnogo manje smeta što je u mojoj knjizi i jedna Milova priča (koja ih se takođe tiče i do - tiče), već što sam dirnuo u neke istine za koje bi oni najradije voljeli da zaborave. Ja sam, učinio što sam učinio, a cilj zbog kojeg sam to radio isključivo su vezani za moga pokojnog brata Mila i ovo je bio jedini način (sve druge sam iscrpio) da skrenem javnosti pozornost na njegovo djelo - završava Slobodan Bošković.

N. GUZIJAN

IZ USTAVNOG SUDA JUGOSLAVIJE

O upotrebi jezika

BEOGRAD, 19. septembra (Tanjug) - Ustavni sud Jugoslavije odlučio je na jučerašnjoj sjednici da se detaljnije pozabavi pitanjem da li su odredbe Ustava SR Hrvatske o upotrebi jezika u ovoj Republici u suprotnosti sa Ustavom SFRJ. Nakon toga, Sud će ocjeniti ima li mjesta pokretanju postupka. Inicijativu je pokrenuo Božidar Pasarić iz Rijeke koji smatra da je postupak neophodan zato što se u republičkom Ustavu, za jezik koji je u upotrebi u SR Hrvatskoj, ne koristi jedinstveni naziv „hrvatskosrpski jezik ijekavskog izgovora".

Pasarić naglašava da je jedinstveni naziv ušao u ustave svih drugih republika i pokrajina u kojima je u javnoj upotrebi hrvatskosrpski ili srpskohrvatski jezik.

U raspravi na jučerašnjoj sjednici čulo se i mišljenje da Ustavni sud Jugoslavije nije nadležan za ocjenu ustavnosti naziva jezika koji se koriste u pojedinim republikama jer to one određuju svojim ustavima. Preovladala je, međutim, ocjena da problem zaslužuje ozbiljno razmatranje, između ostalog i zbog toga što pitanje ravnopravnosti jezika naroda i narodnosti u Jugoslaviji u posljednje vrijeme i inače izaziva veliku pažnju javnosti i stručnjaka. Predloženo je i da se čitav slučaj iskoristi kao povod za širu rasrpavu o tome kako je ovo pitanje regulisano u saveznim zakonima.

DRUGO IZDANJE KARDELJEVE KNJIGE U SAD

Pomoć čitaocu, afirmacija ideje

● Izdavač kaže da će djelo Edvarda Kadelja pomoći američkom čitaocu da razjasni neke dileme, da shvati domete i da reafirmiše privrženost politici nesvrstanosti

VAŠINGTON, 19. septembra (Tanjug) — U izdanju izdavačke kuće „Juniverziti pres of Amerika" izašlo je ovih dana drugo izdanje poznatog djela Edvarda Kardelja „Istorijski korijeni nesvrstavanja". U uvodu knjige izdavač kaže da će to djelo pomoći ovdašnjem čitaocu da razjasni neke dileme oko politike nesvrstanosti i da shvati njene korijene, izvorne principe i istorijske domete.

Knjiga zapravo sadrži dva dijela. U prvom, profesor političkih nauka na Univerzitetu u Vašingtonu dr Nikolas Stavrov govori o istorijskoj genezi nesvrstanosti i karakteru jugoslovenske spoljne politike, kao i o ličnosti i djelu Edvarda Kardelja.

Drugi dio knjige je Kardeljevo djelo „Istorijski korijeni nesvrstanosti". Predgovor za knjigu napisao je član Predsjedništva SFRJ Lazar Mojsov.

Pošto naglašava da rad Edvarda Kardelja i danas daje odgovore na mnoga pitanja koja se tiču nesvrstanosti, profesor Stavrov podsjeća u uvodu knjige da je Jugoslavija jedan od osnivača te politike i da su „za u relativno malu evropsku zemlju, politika nesvrstanosti, aktivna koegzistencija i sistem samoupravljanja stubovi njenog političkog i ekonomskog sistema i njene spoljne politike".

Knjiga „Istorijski korijeni nesvrstanosti" — kaže dr Stavrov — smješta nesvrstavanje u njegov pravi istorijski, teoretski i politički koncept. Ona daje racionalno objašnjenje njegovog posojanja u svijetu u kojem, s jedne strane, postoji tolika različitost i razuđenost među zemljama „trećeg svijeta" a na drugoj stalno suparništvo i utrkivanje na relaciji Istok-Zapad, koje takođe predstavlja nov izazov za zemlje u razvoju".

Postoji još jedan značajan efekat koji može imati novo izdanje knjige-kaže priređivač. To je reafirmacija privrženosti Jugoslavije, politici nesvrstanosti, koja, istina, nikada nije dovođena u pitanje, ali je u posljednje vrijeme bilo, pitanja da li će u Jugoslaviji poslije odlaska Tita sa scene doći do određenih promjena u njenoj spoljnoj politici. „Ne treba smetnuti sa uma, dodaje autor, da se Jugoslavija opredijelila za politiku nesvrstanosti iz istorijske nužnosti. Nesvrstanost je zato fundament jugoslovenske spoljne politike".

KNJIŽEVNA OMLADINA

Dodijeljene nagrade

BANJA LUKA, 19. septembra - Na tradicionalnom konkursu Književne omladine Banjaluka koji se raspisuje u okviru Susreta Književne omladine Bosne i Hercegovine, nagrade je dodijelio žiri u sastavu: Saud Tuzlanski (predsjednik), Milenko Stojičić (član) i Stevan Martinović (član).

Posebnu nagradu za pjesmu inspirisanu NOB-om i socijalističkom revolucijom dobio je Zdenko Ćurković (pjesma „Mramorno vrelo"). Prvu nagradu za rad na slobodnu temu dobio je Ljupko Račić („San o glini"), drugu Safet Bačevac Istok („Lice literate"), a treću Siniša Ivetić („Bez naslova").

Nagrade su u knjigama.

N. G.

„KLUB '82"

Promovisana zajednička zbirka

BANJALUKA, 19. septembra - Sinoć je u prostorijama OK SSO Banjaluka promovisana zajednička zbirka pjesama „U usta moždana hljeb pješčani" četvorice mladih pjesnika iz Banjaluke, članova banjalučke književne omladine: Safeta Bačevca Istoka, Zdenka Ćurkovića, Ljupka Račića i Sauda Tuzlanskog.

O prvoj knjizi biblioteke „Orion" - izdanje Književne omladine Banjaluka, govorio je Milenko Stojičić, naglasivši da su ova četvorica darovitih pjesnika, svaki na svoj, i te kako različit način, uspjeli da na papir stave sve svoje strepnje, muke i nade.

U razgovoru o knjizi i poeziji četvorice mladih pjesnika učestvovali su i Jovan Joco Bojović, Nikola Tomović i Zdravko Kecman, pozdravivši kako ovu knjigu tako i pokretanje izdavačke djelatnosti pri Književnoj omladini Banjaluke.

N. G.

U BEOGRADU

Međunarodno takmičenje muzičke omladine

BEOGRAD, 19. septembra (Tanjug) — Od 22. septembra do 1. oktobra u Beogradu će se održati 15. takmičenje muzičke omladine. Mladi umjetnici (mladi od 30 godina) takmiće se u disciplinama klasična gitara i kompozicija, a najbolji među njima imaće priliku da na finalnoj večeri sarađuju sa istaknutim beogradskim ansamblima.

U prvoj takmičarskoj disciplini nastupiće 26 gitarista iz 13 zemalja. Šest najboljih, koje će izabrati međunarodni žiri pratiće na finalnoj večeri Beogradska filharmonija pod upravom dirigenta Jovana Šainovića.

Na konkurs za drugu disciplinu — kompozicije za hor i kompozicije za kamerni gudački orkestar — prispjela su 32 djela. Šest najboljih kompozicija biće izvedeno uživo. Horska djela će u finalu izvesti Hor RTB sa dirigentom Mladenom Jaguštom, a orkestarska beogradski Gudački orkestar „Dušan Skovran" sa dirigentom Aleksandrom Pavlovićem. Ovaj finale će takođe ocjenjivati međunarodni žiri. Žiri sedam zemalja, čije će radio-stanice prenositi takmičenje, dodijeliće specijalnu nagradu — „Gran pri" evropske radio-difuzije, a publika će odabrati jednog gitaristu i jednog kompozitora, kojima će pripasti „Zlatna harfa" lista „Politika".

SEDAM FILMSKIH DANA

Ekološka komedija

●Poetizacija stvarnosti je autorski prosede Bila Forsajta (na repertoaru „Lokalni junak"), koji je svakodnevno ugrožen grubim činjenicama, ali, bez obzira na to, omogućava da uplovimo u svijet mašte i radosti koja je i te kako potrebna sirovoj stvarnosti

Britanska je kinematografija jedan od evropskih divova koji su veoma teško izdržali komercijalni nalet sa druge strane oceana. Britanci su svoje snage trošili uglavnom na veoma skupe, a teško isplative superspektakle, počesto sumnjive vrijednosti. Tipičan primjer takvog filma jest „Gandi" Ričarda Atenboroua. Na račun ovih projekata suviše su često zanemarivana niskobudžetna ostvarenja koja čine jezgro svake nacionalne kinematografije. Iz njih se regrutuju stvaraoci čije je iskustvo u filmovanju jeftinih produkcija nezaobilazno. U Britaniji su se stvari počele kretati nabolje od 1976. kada je osnovano „Udruženje nezavisnih producenata". Najagilniji od ovih producenata svakako je sjajni Dejvid Patnam. Ovakav angažman donio je niz zanimljivih ostvarenja: „Špijun zvani Igla" Ričarda Markanda, „Crni petak za gangstere" Džona Mekenzija, „Nevolje sa špijunima" Berta Kenedija, „Obilje" Australca Freda Šepisija...Prvi film iz ove serije koji se pojavio na našem repertoaru jest „Lokalni junak" Škota Bila Forsajta. To je njegov treći film - prva dva, „Potonuli osjećaj" (1979) i „Gregorijeva djevojka" (1981), nismo imali prilike vidjeti. „Lokalni junak" priča o namjeri američkog naftnog konzorcijuma da u zalivu na sjeveru Škotske podigne rafineriju. Mladi poslovni čovjek (Piter Rigert) poslan je da pregovara sa mještanima sela o otkupljivanju zemljišta. Njegov pretpostavljeni (Bert Lankaster) pomalo je otkačen tip koji dosta svog slobodnog vremena posvećuje astonomiji i astrologiji. Od cijelog projekta na kraju ne bude ništa, ali svi su zadovoljni: i mještani, koji su upočetku bili zaluđeni mogućnošću naglog bogaćenja, i Lankaster, koji beskrajno zadovoljstvo pronalazi u posmatranju čistog zvjezdanog neba, i Rigert koji se zaljubio u prekrasne škotske pejsaže. Forsajtov film počinje panoramskim snimkom Hjustona. U noći se vide siluete nebodera, raskošnih građevina štedro obasjanih neonskom svjetlošću. Ovom vještačkom osvjetljenju je, na kraju, suprotstavljena slika škotskog neba na kojem se ocrtavaju milijarde zvijezda, prirodne pojave, kakve su Aurora borealis ili meteorska kiša, koje je u zagađenoj atmosferi velegrada nemoguće zamijeniti. Unutar ove dvije referente tačke, zasnovane na vizualnoj simboličnosti, smještena je radnja koja teče usporeno, bez naglih montažnih rezova ili brzih, nervoznih pokreta kamere. Ovakav način filmovanja uspavljuje pažnju manje pomnog gledaoca, pa se ovaj može naći zapanjen pred, recimo, transformacijom glavnog junaka. Odbacivanje kravata i odijela, oblačenje širokog, šlampavog džempera, puštanje brade, spoljna su obilježja dubije, unutrašnje promjene, promjene mišljenja. Nakon ovih priprema možemo izvesti i zaključak o temeljnoj odrednici Forsajtovog **autorskog** prosedea: to je **poetizacija stvarnosti**. Stvarnost je, naime, u obliku u kakavom nam je danas dostupna, gruba, sirova i gotovo na svim tačkama odstupa od Forsajtove vizije. Da bi je približio svom romantičnom i u čovjeka zaljubljenom savjetozoru, Forsajt poetizuje neke činjenice, pridajući im značenje kakvo nemaju i tumačeći ih na način bajkolikom svijetu mašte, gradeći utopijsku sliku neprolazne ljepote. A to što nas čak i najobičnije novinarske vijesti svakodnevno bombarduju podacima o uništavanju forsajtovskog svijeta, tamo gdje se uspio fragmentarno sačuvati, ne sprečava nas da, skupa s ovim filmom, maštamo i radujemo se.

Alister Mek Lin je, svojedobno, bio dosta kurentan pisac avanturističkih romana koji su se odlikovali vješto vođenim zapletom, ali čijim se neuvjerljivo profiliranim likovima moglo dosta toga prigovoriti. Doista ne znam odakle je „Zvezda-film" uspio izvući „Karavan za Varkares" (režisera Džefri Rivi), smiješnu produkciju rađenu po Mek Linovom predlošku. Taj film je toliko loš, toliko glup da se čak i kritičar koji se nagledao svega i svačega mora naći u čudu. Izuzetno zunačajan naučnik koji treba biti prošvercovan u SAD, avanturista, multimilioneri, djevojka-fotograf...Naučnika, i pored sve njegove vrijednosti čuvaju kao da je riječ o najbezveznijem tipu koji je ikad kročio na zemlju. Otimaju ga, opet vraćaju i sve u krug bez kraja i konca. Na početku ubiju nekog dasu, a nikad se ne sazna ko je on, nit priče se gubi i pojavljuje na desetom mjestu...Nemojte se prevariti!

Davor Beganović

REGIONALNA LIGA — GRUPA „ZAPAD"

IZJAVE ● PROGNOZE ● SASTAVI

Najprijatnije iznenađenje prvenstva — Fudbaleri Bereka iz Prijedora

SANSKI MOST: PODGRMEČ — PRIJEDOR

PRIJEDOR — Fudbaleri OFK Prijedora odlaze na jos jedno teško gostovanje. Ovog puta u Sanski Most, gdje ih očekuje stari rival — Podgrmeč, koji je u prošlom kolu slavio pobjedu protiv Željezničara u Bosanskoj Krupi. Prijedorski „plavi" ističu da neće poklekniuti u Sanskom Mostu, jer imaju dobar tim.

— Idemo na bod i mislim da ćemo u tome uspjeti — kaže desno krilo Ilija Marijan.

OFK PRIJEDOR: Hergić, Mutić, Mandić, Vuković, Murić, Botonjić, Marijan, Bašić, Begović, Vranješ, Knežević.

ZI.D.

PRIJEDOR: BEREK — VRBAS

PRIJEDOR — Preporođeni Berek dočekuje na svojoj Poljani tim Vrbasa, uvjeren da će osvojiti bodove i zadržati visok plasman na tabeli. Optimizam temelji na dotrom igračkom i stručnom kadru, sve boljim igrama. U tim se vraća golgeter Mahmuljin, koji je prešezao „tuticu", ali zbog drugog žutog kartona neće nastupiti pouzdani Karagić.

— Nadam se da ćemo nastaviti seriju dobrih igara i rezultata i zabilježiti još jednu pobjedu — kaže trener Emir Babić.

BEREK: Čabanović, Biravanović, Hukanović, Duračak, Lukić, Macura, Jakić, Crnalić, Mahmuljin, Kaltak, Sinanović.

ZI.D.

BOSANSKA KRUPA: BRATSTVO — LAKTAŠI

— Pobjeda u Jajcu protiv Vrbasa vratila nam je povjerenje. Dočekujemo dobar tim Laktaša. Čija nam je vrijednost poznata. Na domaćem terenu očekujem pobjedu i nova dva boda za vrh tabele — kaže Radovan Bjelajac, igrač Bratstva.

BRATSTVO: Stojanović, Ilić, Avdić, Kaljković, Bogojević, Buzimkić, Bašić, Avdagić, Terzić, Kerkez i Palalić.

B.V.

LAKTAŠI — Odlazak u goste Bratstvu oduvijek je bilo veliko iskušenje za tim Laktaša.

— U odnosu Vasića i Opačića biće teško u Bosanskoj Krupi — kaže Rasim Memišević standardni prvotimac i poredtoga ne predajemo se unaprijed a protiv Bratstva je minimalan poraz i uspjeh.

LAKTAŠI: Omerbašić, Nježić, Đudurović, Memišević, Vezmar, Lajšić, Dobrak (Metlar), Adžić, Telić, Jovanić, Bošić.

S.G.

BANJALUKA: BSK — BORAC (BD)

BANJALUKA — U narednu dva kola tim BSK-a dočekuje na svom terenu Borac (BD) i Bratstvo i to je prilika da se još više učvrsti čelna pozicija.

— Ekipa Borca u ovogodišnjem prvenstvu igra u promjenjivoj formi. Samo maksimum angažovanjem svakog pojedinca možemo se nadati uspjehu — kaže Kemal Bet-orić, poluliga BSK-a.

Vjerovatni sastav: Čaušić, S. Malbašić, Stojnić, Prostran, Novković, Knežević (R.sić), Kobašlić (R.anić), Lazić, Šojtarić, Beharić, V. Malbašić.

Ž.T.

BOSANSKA DUBICA — Borac gostuje u Banjaluci a ni u susretu sa liderom ne može nabrojiti u najjačem sastavu.

— Oslabljeni su negranjem Numanspahića, ali se i tim vraća pouzdani Čehajić. BSK je favorit, što ne znači da unaprijed ističemo „bijelu zastavu" — kaže kapiten Borca Nikola Petrović.

Sastav: Dosilica, Kuželj, Zejković, Čehajić, Vranješ, Hajdarević, Petrović, Krnjajić, Logo, Banjac, Makešić.

S.Al.

VRNOGRAČ MLADOST — GRAHOVO

VELIKA KLADUŠA — U razgovoru, koji smo obavili sa najboljim strijelcem umogračke Mladosti Zlatkom Vidmarom, doznali smo da se Mladost ozbiljno priprema za nedeljnji derbi začelja i da sigurno moraju uložiti maksimum borbenosti i znanja da savladaju čvrstu momčad Grahova. Očekuju punu podršku od svojih vjernih navijača.

MLADOST: Osmanagić, Malinović, Hrnčić, Pajazetović, Šakić, Čevan, Miljković, Medić, Vidmar, Sremac, Nešić.

H.H.

BOSANSKO GRAHOVO — Iz dosadašnjeg dijela prvenstva Mladost je negdje nadaj kvaliteta pa je mogućnosti svaki rezultat. Sve zavisi od momenta i sportske sreće pa nerijetsen ishod po mom mišljenju je najrealniji — kaže jedan od boljih odbrambenih igrača Grahova Predrag Đukić.

M.A.

TITOV DRVAR: BORAC — SLOBODA

TITOV DRVAR — s obzirom na to da smo neplanirano izgubili u Grahovu, moramo se rehabilitovati i dokazati pred svojom publikom. Računamo na osvajanje oba boda" — kaže jedan od trenera Butković.

M.A.

BOSANSKI NOVI — Slabe igre „Slobode" u prvenstvenim utakmicama uzbuđuju se bosanskonovskog sportskog javnost. Mnogi sastavljaju tim za koji smatraju da bi mnjo više uspjeha, od onog koji u posljednje vrijeme izvodi stručl Štab „crvenih".

— U Titov Drvar odlazimo pod opterećenjem nedeljnje utakmice u kojoj je bilo i nekorektnog navijanja od strane naših navijača. Nismo toliko loše igrali koliko nismo imali sreći — riječi su Kadira Čizmića, koji se u tim vraća nakon neigranja zbog dva žuta kartona.

SASTAV: Alagić, Čizmić, Indžić, Žujić, Elezović, Kalender, Hasić, Šutikalo, Bašić, Pobor i Vulete.

PROMJENE U EKIPI SLOGE

MERLOVIĆ PONOVO TRENER

PRNJAVOR — Neposredno pred početak novog prvenstva Bihačkobanjalučke lige, u rukometnom klubu Sloga došlo je do promjene na čelu stručnog štaba. Umjesto dosadašnjeg trenera Andrije Svatoka, koji se povukao zbog zauzetosti na radnom mjestu, za novog kormilara izabran je bivši dugogodišnji trener, i jedan od uzemeljivača kluba, Nikica Merlović. Novoizabrani trener uspješno je startovao u novoj sezoni, jer je ekipa prvi nastup protiv vicešampiona, Srednjoškolca iz Bosanskog Novog, ubjedljivo riješila u svojš korist (23:17).

B.R.

NAKON PRVOG KOLA EVROPSKIH KUPOVA

Veliko ohrabrenje

FUDBAL

● Dobri rezultati naših klubova u prvom kolu evropskih kupova predstavljaju i svojevrsno ohrabrenje uoči kvalifikacionih mečeva naše reprezentacije

U cjelini uzevši, mada je bilo i poraza, jugoslovenski klubovi su kolo kolom startovali u evropskim kupovima, pa to, uoči mečeva sa Njemačkom DR i Francuskom podite optimizam, nagovještava dobrijjere i rezultate. Prvi „plavi" u Beogradu, odmosno Parizu. Od svih naših eka, najupečatljivija utisak je, bar po rezultatu, ostavio sjeđišti Hajduk, koji je zgromio sastav Meca Radujevnaglašeno jaku igru kapitena „bijelih" **Zlatka Vujovića**, koji je u mrežu Francuza kopfu smjestio četiriputa. Međutim, na osnovu televizijske reportaže sa „Poljuda" radovanje treba prismemeno odložiti. Naime, Mec je kod stanja 0:0 imao nekoliko zaista sjajnih šansi, kasnije je stvorio još nekoliko palika koje su minule na gol. Na drugoj strani, Splićani su oblato iskorištili sve kliseve svojih rivala i rezultatski, ali ne i igrom, deklasirali svog gosta. Treba vjerovati da je Hajduk u minulim kupovima, pogotovo sa Francuzima, prošao neopodnog tkoštu i da mu se greške načinjene u duelima sa Bordoom, Sent Etjenom i Valencijom neće ponoviti, jer 5:1 predstavlja gromnu prednost, pogotovo ako se u revanšu 2. oktobra uđe oprezno i mobilno, bez prepotencije.

Naš šampion nije u dalekoj Finskoj prijetio: iz pozrotom finskom centru, finanje-vite neporazni Kusisi ostvario je minimalnu pobjedu, koja, ipak, Sarajlije vide prilično u drugoj rundi, nego finske amatere koji su srčanom i muškom igrom nadvisili gurmane iz glavnog grada Bosne i Hercegovine, pa će **Pašić**, ukoliko do tada ostane na Koševu, i drugom u revanšu morati svojski zapeti. Crvena zvezda je zabljeđila pobjedu, ali se nije proslavila! Protiv igrača iz bračarskog gradića, koji gotovo da nemaju nikakvo internacionalno iskustvo (bar nešto „nimiran" Pito, ali su, prema izvještajima agencija, Beograđani bili veoma blizu neriješenog rezultata, što potvrđuje ranije pretpostavke da je gešni neporaženi jugoslovenski prvoligaš i na evropskoj sceni imati uspjeha.

I. PAPIĆ

RUDAR IGRAO SLABO I TEŠKOM MUKOM SAVLADAO AIK

KROZ IGLENE UŠI

PRIJEDOR — Rudar je protiv AIK igrao vrlo slabo i mnogo teže nego što se očekivalo savladao fudbalere iz Bačke Topole, koji su u drugom poluvremenu zagrabili ozbiljnije, bili bolji tim i mnogo je nedostajalo da zaokruženo osvoje bod. Bio je to fudbal bez igre, utakmica na zemljom nivou.

Domaći su, istina, u prvih 45 minuta imali inicijativu, stvorili su više izgledih prilika, zahvljujući raspoloženom Nedeljku Topiciu, koji je i juče pokazao da je igrač velikih mogućnosti. Međutim, „tenk sa Sane" nije mogao svemu, jer je u saigračima ima slabe saradnje.

Sada je sasvim izvjesno da pojedini igrači Rudara nemaju fudbalskog „štofa", ali je prosto nesvitljivo kako se stalno „šverceju" u timu, izazivaju smijeh u gledalištu. Odbrana je i protiv AIK postojala samo na papiru, bili bolji vratari Sane gostujućim igračima. Na sreću „zelenoćrnih", oni su bili neprecizni, ili je Radic odlično reagovao.

Treba reći da su gosti u nastavku više nego blijede fudbalske predstave „pročitali" mogućnosti domaćina, u dva navrata su povećali „krvni pritisak" brojnim navijačima Rudara, koji su izvidcima ispratili svoje ljubimce sa terena.

Sa ovim timom i igrom Rudar neće daleko stići, jer je očigledno da njegove boje brane i neki igrači „malih" igrališta. Uz to, pojedini su teško fizički spremni. Sane gostujućim igračima. Na sreću „zelenoćrnih", oni su bili neprecizni, ili je Radic odlično reagovao.

ZI. ĐURIĆ

RUDAR PUTUJE U ZRENJANIN SA NAJJAČIM TIMOM

Bod nije nedostižan

PRIJEDOR — Može li Rudar da uspostavi Proletera u Karađorđevom parku i napravi prodor na tabeli? Pouzdanog odgovora na ovo pitanje simpatizera „zeleno-crnih" niko u stručnom štabu miljenika Potkozarja ne može u ovom trenutku da pruži. Izvjesno je da će se do nedeljje oporaviti Mršić, Bejnović, Kuštrigić i Bekvalac. Sto govori da će Rudar imati na raspolaganju veći broj igrača i biti dostojan partner Proleteru.

— U prvih 20 minuta igrali smo dobro i propustili priliku da postignemo još neki gol — kaže Šangulin. Teren je bio naš najveći protivnik i to je razlog što smo kasnije popustili. Najvažnije da smo osvojili dva novi boda, koja imaju vlažgnuki značaj, ali i ono Mitine prestojećeg gostovanja u Zrenjaninu, znamo da ćemo moći „Proleter. Uđimčemo sve da smo pomnimo račune i osvojimo bod.

Poveda Nedeljka Topića protiv AIK-a nije ozbiljnija i on će sigurno nastupiti u Karađorđevom parku, što posetino raduje navijače Rudara, odlično je mnogih i u nedelju ostajovati u Zrenjanin i bodriti svoje ljubimce. Svi su izgledi da će Rudar u ovom sastavu: **Radić, Tunešić, Mršić, Bilbrac, Čvorović, Ćeić (Bekvalac), Topić, Osljić, (Kuštrigić), Stakić, (Abdulović), Bejnović, Grabo.**

ZI.D.

ŠAHOVSKI ZADATAK

BROJ 960
Priprema: Nikola LAKIĆ, šahovski majstor

Bijeli: Kh2, Dc2, Sf5, Sg3, pješaci b4, c3, f3, g2, h3 (9)
Crni: Kh8, Dd7, Lb6, Le6, pješaci b5, e5, f6, f7, h7 (9)
Bijeli vuče i dobija!

Bijeli je odigrao samo jedan „lijep" potez i crni je predao (Landa — Kizman, SSSR, 1978).

Rješenje prošlog zadatka: 1.Th7 Kh7 2.Tg7 Sg7 3.Dh6 uz 4.Dg7 mat!

RUKOMET

BORAC U SUBOTU U 19 SATI DOČEKUJE SARAJEVSKI ŽELJEZNIČAR

Oproštaj Petkovića

BANJALUKA - Prvenstvo je za banjalučkog prvoligaša Borca počelo uspješno. U Dobroju, protiv neugodnog protivnika Stoge Bosnaprevoz, osvojen je izuzetno vrijedan bod. Već u subotu 21. septembra na programu drugog kola naše najbolje rukometne divizije je meč sa nekada prvotimkom za respekt sarajevskim Željezničarom. Međutim, vremena se mijenjaju. Pa tako ni „Željo" nije više što je nekad bio.

— Naše ambicije su svima dobro poznate - priča Mićo Brakočević, prvotimac Borca. **U najmanju ruku želja nam je da ponovimo uspjeh iz prošle sezone i plasiramo se na drugo mjesto prvenstvene tabele. Željezničar je, bar na osnovu rezultata prvog kola, nešto stabiji nego ranije. Imamo za poljedu.**

Dvoboji između Borca i Željezničara igra se u Sportskoj dvorani „Borik" u subotu u 19 sati. Trener Abas Arslanagić će, po svemu sudeći, povjeriti ukazati sljedećim igračima: **Arnautović, Dakić, Saračević, Milošević, Uzelac, Talić, Smajlagić, Brakočević, Puc, Nikulić, Rasuljak, Bilić (Handan).**

Ova utakmica predstavljače i posljednji zvanični nastup dugogodišnjeg prvotimca Borca Velimira Petkovića, koji prestaje sa aktivnim igranjem. Uz skromnu svečanost njemu će biti uručeni i brojni poklони.

M. JOKŠIMOVIĆ

KOŠARKA

FINALNI TURNIR TAKMIČENJA ZA KUP

Bosna i Jedinstvo u finalu

BUSOVAČA - Košarkašice sarajevske Bosne i tuzlanskog Jedinstva Aide izborili su pravo učešća u finalu takmičenja za Kup, a objje ekipe učestvovače u završnim borbama Jugokoša. Na putu do finala Bosna je sinoć savladala gradskog rivala, Željezničara, rezultatom 84:80, a Jedinstvo Aida, ekipu Mladog Krajišnika 88:62. Mladi Krajišnik i Željezničar u direktnom susretu borće se za treće mjesto i pravo učešća u daljim borbama Jugo-kupa.

U susretu se Jedinstvom Aidom „Malene" su igrale nekompletne, bez Sande Vuković i Velinke Dulić, a to se umnogome odrazilo na igru, pogotovo u drugom poluvremenu, kada su bile neophodna osvježenja u timu. Naime, upravih 20 minuta ekipa bivšeg trenera borba, rezultatski izjednačena, ali je u nastavku Banjalučankama ponestalo snage, a ujednačenija i kvalitetnija ekipa Jedinstva je to znalački iskoristila i postigla ubjedljivo vodstvo i osigurala ulazak u finale. U ekipi Mladog Krajišnika najzapaženiju igru pružila je reprezentativka **Sladana Golić.**

Istaknimo i to da je Busovača u znaku finalnog turnira četiri najbolje ženske košarkaške ekipe Bosne i Hercegovine. Na sinokom koraku su obilježja turnira, lokalna radionstanica poklanja veliki dio programa učesnicima, a sportska dvorana je prvoga dana bila puna poklonika košarke.

REPUBLIČKA SUPERLIGA

SANA — BOSNAPROMET 71:65 (32:42)

BOSANSKI NOVI - Košarkašice Sane savladale su prvu prepreku na startu takmičenja Superlige, za naslov republičkog prvaka. Domaćin je sve do finiša utakmice igrao bojažljivo, nervozno i neefikasno, što su gošće iz Duvna odlično koristile. Naime, sve do 38. minute Bosnapromet je bio u vodstvu, ponekad i sa petnaest poena prednosti, da bi u finišu Sana prvo izjednačila rezultat - 62:62, a zatim serijom koševa obezbijedila prve bodove.

U SUBOTU 21. septembra seminar za fudbalske delegate

Obavezno prisustvo

BANJALUKA - U organizaciji Međuopštinskog fudbalskog saveza Banjaluka u subotu 21. septembra u maloj sali restorana Borac na Gradskom stadionu održaće se seminar za fudbalske delegate Banjaluke, Skender-Vakufa, Čelinca, Kotor-Varoši i Prnjavora. Početak seminara je u 9 sati, a prisustvo je obavezno za sve delegate sa ovog područja, bez obzira da li su ranije već prisustvovali sličnim predavanjima. U slučaju da se neki od njih ne pojave u subotu na Gradskom stadionu neće u ovoj sezoni moći da obavljaju dužnosti delegata. Za njihov dolazak odgovorni su klubovi i udruženja klubova, čiji su predstavnici. Seminari fudbalskih delegata se održavaju i u Prijedoru, Jajcu i Bosanskoj Gradišci.

M. J.

ŠAH

DRUGA SAVEZNA LIGA GRUPA ZAPAD

„Nikica Pavlić" četvrti

PULA - U posljednjem 11. kolu druge savezne lige grupe Zapad igrano sinoć postignuti su sljedeći rezultati: Radnički - Partizan 0,5:2,5 (7); Iskra (LJ) - Spartak 4:3 (3); Murka - Novosadski šahovski klub 2,5:2,5 (5); „Nikica Pavlić" - Tuzlanski šahovski klub 5:5 (Sve partije su završene remijem! Seniori; Filipović - Paloš, Mihaljičišin - Sinanović, Šibarević - Sprečić, Lakić - Vujić, Malešević - Vasiljević, Komić - Ilinčić, Šahistknige: Karabegović - Božinovski, Memon - Predanović, Omladinci: Novković - Budimir, Mikanović - Jakupović); Kvarner - Monting, 0,5:3,5 (6), Iskra (B) - Metalac 5,5:2,5.

REZULTATI PREKINUTIH MEČEVA 10. KOLA: Partizan - Iskra (B) 6,5:4,5, Metalac - Kvarner 2,5:8,5, Monting - „Nikica Pavlić" 4,5:6,5, (Mangunić-Filipović 0:1, Zečević - Malešević 0:1), Tuzlanski šahovski klub - Murka 7:4, Novosadski šahovski klub - Iskra (LJ) 8:3, Spartak - Radnički 9:2.

STANJE NA TABELI: Novosadski šahovski klub 73 (5) poena, Monting 71,5 (6), Iskra (B) 70,5 (završili takmičenje), Nikica Pavlić 67,5 (završili takmičenje), Tuzlanski šahovski klub 66,5 (završili takmičenje), Kvarner 56, (6), Partizan 55,5 (3), Murka 54,5 (5), Spartak 54 (3), Metalac 49 (završili takmičenje), Iskra (LJ), 40,5 (3), Radnički 36 (3) poena.

BORČEVO „BITI ILI NE BITI" PROTIV KOPRA

Pobjeda kao imperativ

BANJALUKA — Ekipa Borca poput ranjenog tava spas će morati potražiti u narednom prvenstvenom nadmetanju sa ekipom Kopra na Grudinama u Banjaluci. Naime, nakon nekoliko izuzetno slabih rezultata sastava Banjalučana, koji su dosada igrali dvi boda u Banjaluci (Famos 1:1 i Sitemik 2:2) i svih šest na gostovanjima uz zastrašujuću golarsku od 10:1 (Kozara 0:2, Zadar 0:3, Spartak 0:5), bodovi se nameću kao imperativ.

— Moramo se „vratiti" već u nedeljju protiv Kopra — kaže trener Miljuš. Još uvijek ne znamo kako će izgledati sastav jer ima nekoliko povrijeđenih igrača, tako da je neizvjestan nastup Nikolića, Vranješa... Samo smo prošli u Subotici i fudbalerima sa klupe. Teško je reći da li su iskoristili, jer su podbacili njihovi prvi saigrači, od kojih se očekivalo mnogo. Ali, Visok poraz od Spartaka ne treba da čudi, jer po svemu domaćin je bio za klasu bolji i svakako spada u najviš kvalitetnije ekipe u našoj mjesta.

Najvjerovatniji sastav: Kurusović, Raičević (Gajić), Mataja (Raičević), Biljbija, Damirović, Špica, Lupić (Durgutović), Nikolić (Vranješ), Beširević, Popović (Lemić), Kovačević.

U.P.

KOPRANI U BANJALUKU STIŽU OSLABLJENI

Bez trojice najboljih

KOPAR — Nedeljini susret sa Borcem u Banjaluci bremenit je sa Koprat. Lučija Perišić zadaje glavobolju. Pored povrijeđenog Volića i Milovanovića u Banjaluci neće putovati potujeći Hrvatić. Odsustvovanje ove trojice najboljih fudbalera velikih je hendikep za ekipu Kopra. Čiji igrači sve rjeđe postižu golove. Jedino ohrabrenje za Koprane je to što će se na golu opet pojaviti Branko Grahovac koji na prošlojutak mi ćisa Zadrom debitirao odlično branio. Pred odlazak za Banjaluku Lučio Petrić kaže:

— Tvoma cijenim Banjalučane i nas je njihov poraz u prošlom kolu zabrinuo. Odlazimo da u jednoj lijepoj i ler igri pobijedi onaj koji je bolji. Sveđa naše gostovanje je za nas doživlja jer smo novopečeni drugoligaši pa se nadamo da ćemo i u Banjaluci biti lijepo primljeni.

Z. VLAJIĆ

SEDAM DANA

GLAS

SUBOTA, 21. SEPTEMBRA

PRVI PROGRAM

14,30 - Igman: Međunarodno takmičenje u skijaškim skokovi
15,30 - Mali koncert - Bg
15,45 - Sedam TV dana - Sa
16,15 - Ljepota običaja - narodna muzika - Sa
16,45 - Dnevnik I - Sa
17,00 - Šabac: Pj u rukometu: Metaloplastika - Proleter-Naftagas - Bg
18,30 - Srdačno vaši - dokumentarni program
19,15 - Crtani film - Sa
19,30 - Dnevnik II - Sa
20,00 - „Priča o Patriciji Nil" -engleski igrani film - Bg
21,40 - Vijesti - Sa
21,45 - Sedam svjetskih dana - Sa
21,55 - Krajem nedjelje, vikend-program - Bg
23,25 - Fudbal: Partizan - Reprezentacija Jugoslavije - reportaža - Bg

DRUGI PROGRAM

13,45 - „Martin u oblacima" - domaći igrani film - Tg
15,15 - Đakovo 85: Najljepša dječija pjesma
15,15 - „Vučijak Kavik" - američki igrani film
17,50 - „Tale" - domaća serija, repriza, III/8
18,45 - Velesajamski TV biro - Zg
19,15 - Noviteti muzičke produkcije - narodna muzika - Sa
19,30 - Dnevnik - Zg
20,00 - Muzika pozornica - zabavna muzika
20,30 - Feljton: Mariška Bend - Zg
21,15 - Studio 2 - Sa
21,25 - Sportska subota - Bg
21,45 - Šahovski komentar meča Karpov - Kasparov - Sa
22,05 - „J. S. Bah" - serijski film, IV
23,25 - Mali Lošinj: SP u padobranstvu - Zg

NEDJELJA, 22. SEPTEMBRA

PRVI PROGRAM

10,20 - Vijesti - Sa
10,30 - Muzički tobogan - nedjeljno prijepodne za djecu - NS
12,00 - Brazde - emisija za poljoprivrednike
13,00 - Znanje - imanje: Bar - Sa
14,30 - „Hazarder" — serijski film, v/8 — NS
15,30 - Sastanak bez dnevnog reda ZG
17,05 - „Francuzova uvala" - američki igrani film - Zg
18,55 - „Skubi Du" - američka crtana serija, 1:13
19,30 - Dnevnik - Sa
20,00 - Priče iz fabrike - domaća igrana serija 1:5 - Sa
21,05 - Slike sa ravnice: Ergela pod snegom
21,40 - Sportski pregled - Tg
22,25 - Dnevnik III - Sa
22,45 - Pregled programa za ponedjeljak - Sa

DRUGI PROGRAM

14,45 - Pregled programa - Sa
14,50 - Pokret koji traje - serija o baletu - Zg
15,25 - Vaterpolo turnir - Mladost student - Partizan - Zg
16,35 - SP u padobranstvu, reportaža - Zg
16,50 - Dragulj iz blata - NS
17,35 - Muzičko popodne: Ohridsko ljeto - BS
18,25 - Vrela - dokumentarni program - Zg
19,10 - Prometni krug - obrazovna serija - Sa
19,30 - TV Dnevnik - Sk
20,00 - „Tera X": „Pernata zmija" - strana dokumentarna serija - Sa
20,45 - 24 časa - Bg
21,05 - Ciklus filmova Daglasa Sirka: „Sve što nebo dopušta" - američki igrani film
22,30 - Ekipno prvenstvo Jugoslavije u atletici, snimak - Bg

PONEDJELJAK, 23. SEPTEMBRA

PRVI PROGRAM

8,45 - Pregled programa - Sa
8,50 - Školski program - Zg
10,30 - Vijesti - Zg
10,35 - Školski program - Bg
12,40 - Vijesti - Sa
14,45 - Školski program, repriza - Bg
17,20 - Pregled programa - Sa
17,25 - Vijesti - Sa
17,30 - Hronika zajednice opštine Tuzla - Sa
17,45 - Mima, Bane i lutke - program za djecu, posljednja emisija - NS
18,00 - Zmajeva ulica u Novom Sadu, program za djecu - posljednja emisija - NS
18,15 - Nevidljivi novac - obrazovni program - Bg
18,45 - Mlade nade - program za mlade - Sk
19,15 - Crtani film - Sa
19,30 - TV Dnevnik II - Sa
20,00 - „Samoubica" - drama - Zg
21,00 - Meridijani - spoljna politika - NS
21,30 - Odabrani trenutak - NS
21,35 - TV Dnevnik III - Sa
21,50 - Jedan autor - jedan film - Zg
22,15 - Mali Lošinj: SP u padobranstvu, reportaža - Zg
22,30 - Pregled programa za utorak - Sa

DRUGI PROGRAM

18,55 - Pregled programa - Sa
19,00 - Indirekt - Bg
19,30 - TV Dnevnik - NS
20,00 - Znanosti mi - naučni program - Zg
21,10 - „Dinastija" - serijski film - Bg
22,05 - Toska na trambulini - zabavno-muzička emisija - Bg
22,50 - Pregled programa za utorak - Sa

UTORAK, 24. SEPTEMBRA

PRVI PROGRAM

8,50-Pregled programa — Sa
8,55 - Školski program - Zg
10,30 - Vijesti - Zg
10,35 - Školski program - Bg
12.30 - Vijesti - Zg
15,00 - Školski program, repriza - Bg
17,20 - Pregled programa - Sa
17,25 - TV Dnevnik I - Sa
17,45 - Mali svijet - program za djecu - Zg
18,15 - Vrijeme knjige - Sa
18,45 - Međuteraniskog roka - zabavno-muzička emisija - Bg
19,15 - Crtani film
19,30 - TV Dnevnik II - Sa
20,00 - Dijalozi - unutrašnja politika - Sa
20,45 - Loto - Bg
20,55 - „Zločin Pjera Lakaza" - francuski igrani film II dio - Sa
22,25 - TV Dnevnik III - Sa
22,40 - Pregled programa za srijedu - Sa

DRUGI PROGRAM

17,55 - Pregled programa - Sa
18,00 - Sarajevska hronika - Sa
18,05 - Na granici mogućeg - Bg
19,30 - TV Dnevnik - Bg
20,00 - Mornar - muzička emisija - Bg
20,50 - Studio 2 - Sa
21,05 - Vrijeme podviga - dokumentarna emisija - Sa
21,50 - Izbor iz Obrazovnog programa - Bg
20,20 - Šahovski komentar meča Karpov - Kasparov - Sa
22,40 - Pregled programa za srijedu - Sa

SRIJEDA, 25. SEPTEMBRA

PRVI PROGRAM

8,20 - Pregled programa - Sa
8,30 - TV kalendar - Zg
8,40 - Mapet šou - Zg
9,05 - Školski program - Zg
10,30 - Vijesti - Zg
10,35 - Školski program - Bg
12,30 - Vijesti - Zg
15,15 - PJ u hokeju na ledu: Bosna - Crvena zvezda, prenos II i III trećine - Sa
17,20 - Pregled programa - Sa
17,25 - Vijesti - Sa
17,30 - Hronika zajednice opštine Konjic - Sa
17,45 - „Mapet šou" - Zg
18,15 - Tokovi samoupravljanja - obrazovni program, posljednja emisija - NS
18,45 - Kabare, kabare - zabavno-muzička emisija - Bg
19,15 - Crtani film - Sa
19,30 - TV Dnevnik II - Sa
20,00 - Album - Sa
22,30 - TV Dnevnik III - Sa
22,50 - Mali Lošinj: SP u padobranstvu, reportaža - Zg

DRUGI PROGRAM

18,55 - Pregled programa - Sa
19,00 - Škola Zelenog plana - Sa
19,30 - Dnevnik - Lj
20,00 - Muzička zbivanja - Zg
20,45 - Aluminij i ruže - EP reportaža - Sa
20,45 - EPP
20,50 - Studio 2 - Sa
21,10 - Dokumentarni program - Globus - Bg
21,55 - Estradna srijeda: Kajkavske popevke

ČETVRTAK, 26. SEPTEMBRA

PRVI PROGRAM

8,05 - Pregled programa - Sa
8,10 - TV kalendar - Zg
8,20 - „Vruće - hladno" program za djecu, I/5 - Sa
8,50 - Školski program - Zg
10,30 - Vijesti - Zg
10,35 - Školski program - Bg
12,00 - Vijesti
15,00 - Školski program, repriza - Bg
17,20 - Pregled programa - Sa
17,25 - Dnevnik I - Sa
17,45 - „Vruće - hladno" - program za djecu, I/5 - Sa
18,15 - Akvakultura: „Uzgoj salmonida u Jadranskom moru" - naučni program, I dio - Sa
18,45 - Muzika, vreme, ljudi - zabavno-muzička emisija - NS
19,15 - Male tajne velikih majstora kuhinje - Zg
19,30 - Dnevnik II - Sa
20,00 - Monitor - politički magazin - Bg
21,05 - Kviz šou - zabavno-muzički program - Sa
22,05 - Vijesti - Sa
22,10 - O turizmu četvrtkom - Sa
22,25 - Pregled programa za petak - Sa

DRUGI PROGRAM

18,40 - Pregled programa - Sa
18,45 - TV žurnal: ZTO - Sa
19,00 - Koraci - omladinska emisija - Zg
19,30 - Dnevnik - TG
20,00 - „Sunce se ponovo rađa" - američki serijski film, III/4
20,45 - Studio 2 - Sa
20,50 - Šahovski komentar meča Karpov - Kasparov - Sa
21,10 - Pokretne slike - Bg
22,10 - „Prisluškivanje" - američki film - Bg
23,55 - Hronika Bitefa - Bg
00,55 - Pregled programa za petak - Sa

PETAK, 27. SEPTEMBRA

PRVI PROGRAM

8,45 - Pregled programa
8,50 - Školski program
10,30 - Vijesti
10,35 - Školski program
12,30 - Vijesti
15,25 - SUBOTICA: fudbal (mlade reprezentacije): Jugoslavija - DDR, prenos
17,20 - Pregled programa
17,25 - Vijesti
17,30 - Hronika Zajednice opština Modriča
17,45 - Priče iz Nepričave - program za djecu
18,15 - Muzeji i galerije - obrazovni program
18,45 - Domovina se brani i ljepotom - muzička emisija
19,15 - Crtani film
19,30 - TV Dnevnik II
20,00 - Teška vremena, serijski film, posljednja epizoda
20,55 - EPP
21,00 - Domaći šou
21,45 - TV Dnevnik III
22,00 - Kulturni magazin
23,20 - Pregled programa za subotu

DRUGI PROGRAM

17,55 - Pregled programa
18,00 - Sarajevska hronika
19,00 - Znanstveni razgovori
19,30 - TV Dnevnik
19,55 - EPP
20,00 - Veče kamerne muzike - ozbiljna muzika
20,45 - Studio 2
21,00 - Porota - dokumentarni program
22,00 - EPP
22,05 - Film u kasne sate: CRNO I BIJELO - zapadnonjemački igrani film
2,320 - Pregled programa za subotu

KAKO RADI PRODAVNICA U ZELENOM VIRU KOD VRBANJE

Potrošači nezadovoljni, poslovanje uspješno

● Savjet potrošača mjesne zajednice Vrbanja ističe nedostatke prodavnice br. 16 u Zelenom viru, dok u OOUR-u „Trgovina", ukazuju na njeno uspješno poslovanje

Savjet potrošača Mjesne zajednice Vrbanja, čiji je predsjednik **Gostimir Janković**, naglašava da je prodavnica br. 16 u Zelenom viru pokazala u svom poslovanju niz nedostataka, te da bi ih trebalo otkloniti u što kraćem vremenu. Na osnovu opisa rada ove prodavnice, koji je Sekretarijat područnice br. 5 Mjesne zajednice Vrbanja uputio komisiji Savjeta potrošača, koji takođe kritikuje rad prodavnice u Zelenom viru.

U dopisu je, prije svega, naglašeno nezadovoljstvo potrošača zbog kratkog radnog vremena, od 8 do 14 sati, što je proizašlo iz problema nedovoljnog broja radnika, jer u prodavnici radi samo jedan trgovac. Predstavnici Savjeta potrošača još napominju probleme vezane za cijene nekih proizvoda i zahtijevaju da prodavnica koja pripada OOUR-u „Trgovina" iz Čelinca, radi od 7 do 19 sati, kao i ranijih godina, odnosno da se zaposli još jedan trgovac.

Po mišljenju direktora OOUR-a „Trgovina" **Gojka Đurića**, kad je riječ o ovoj prodavnici, nema mjesta za kritiku, niti bilo kakve prigovore. Istina je da je pomenuta prodavnica ranijih godina radila svakodnevno od 7 do 19 sati, a opsluživala su je dva trgovca. Ovakvo poslovanje nije se pokazalo opravdanim i rentabilnim, jer se tad ukinjižen gubitak. Rad u jednoj smjeni pokazao je bolje rezultate!? Nakon šestomjesečnog obračuna gubitak se „istopio". Zbog svega toga direktor Đurić kaže da će se za sada ostati na radu u jednoj smjeni. Ujedno, ističe da mu nisu poznate nikakve manipulacije s cijenama od trgovca u ovoj prodavnici. Nemoguće je udovoljiti još jednom zahtjevu potrošača ovog kraja. Oni su tražili proširenje asortimana. U OOUR-u „Trgovina" kažu da za to nema ekonomske opravdanosti, jer je prodavnica smještena u jednoj privatnoj kući za što se plaća velika zakupnina.

Kako onda izaći u susret građanima-potrošačima? Za sada pomoći im nema: ko se ne snabdije rano ujutro, pješačiće pet kilometara do najbliže trgovine.

L. MARTINOVIĆ

U BAŠTI „MLADOST" 21. SEPTEMBRA

Koncert KUD-a „Veseli brijeg"

Članovi KUD-a „Veseli brijeg"

U Bašti „Mladost" održaće se u subotu, 21. septembra, koncert KUD-a „Veseli brijeg" iz Banjaluke. U cjelovečernjem programu učestvuju sekcije i ansambli društva. Kako ističe **Ramo Mujkić**, organizacioni sekretar, ova kulturno-umjetničko društvo djeluje već šest godina, a vlastitim zalaganjem uspjeli su da izgrade društveni dom za romsku omladinu. Na koncertu učestvuju sve sekcije Društva, a planira se učešće i na predstojećoj smotri naroda i narodnosti u Prnjavoru.

Ulaznica za ovaj koncert košta 100 dinara.

J. P.

CENTAR GRADA MIJENJA IZGLED

Parkiralište i bašta

● Prostor ispred „Slavije" zauzimaće odsad mini-trgovački centar, taksi-stanica i ljetna bašta hotela

Prostor između hotela „Palas" i „Slavije" bitno je promijenio izgled. Dignuti su u vazduh zidovi stare Robne kuće „Nama" i učinili kraj sentimentalnom ruglu centra grada. To je prvi u nizu velikih planova kojim, izgleda, započinje dugo najavljivana adaptacija i izgradnja novih kapaciteta hotela „Palas". Futuristička vizija ovog prostora biće u znaku podzemnih garaža i pratećih objekata. A do tada — parkiralište i to improvizovano.

Sa sličnim namjerama startovao je i hotel „Slavija". Taksistima, koji su ovdje zauzimali gotovo cijeli prostor, biće stavljeno na raspolaganje samo pet mjesta, dok su ostala namijenjena gostima. Time ovaj prostor neće biti iscrpljen. Naći će se mjesta za piljaru, cvjećaru, delikatesni kiosk i radnju sa bižuterijom — mini-trgovački centar. No, to tek predstoji, a ono što je vidljivo nalazi se odmah ispred „Slavije". Gotovo preko noći osvanula je nova ljetna bašta (doduše malo kasno) okružena velikim saksijama i reklamnim panoima. Za nekoliko dana, povrh bašte niknuće engleska trava. Promjena ima i u enterijeru ovoga hotela. Još u junu je preuređen restoran i oni koji su ga vidjeli u starom i novom izdanju kažu da je neprepoznatljiv. Preuređivali su ga noću kućni majstori **Rajko Vranješ** i šef restorana **Pero Maksimović**, koji je, ujedno, tvorac svih noviteta koje smo zatekli u „Slaviji". Na vrijeme se shvatilo da ugostiteljstvo mora ići ukorak s vremenom i s tim načelom i posluje.

Jedna od Maksimovićevih ideja je da se, od prvog oktobra, u ovom restoranu uz već postojeće sviječe, nađe mjesta i za klavir. Banjaluka je tako dobila još jedan kutak, gdje će mnogi koji se tu nađu moći provesti prijatno veče.

Z. LOLIĆ

TELEFONSKI SAOBRAĆAJ U MZ MEJDAN I

NOVI BROJEVI TEK 1987.

Sve je više građana i radnih ljudi na području Mjesne zajednice Mejdan I, koji osjećaju potrebu za posjedovanjem telefona. Stoga su zatražili službenu informaciju o mogućnostima dobijanja novih pretplatničkih brojeva.

Iz OOUR-a TTK „Banjaluka" su dobili odgovor da se do kraja godine neće uvoditi novi telefoni zbog obaveza priključenja starih pretplatnika nakon preseljenja, pa će se udovoljavati samo pojedinačnim zahtjevima, gdje to bude moguće. Prava akcija masovnog priključivanja na telefonsku mrežu započeće tek 1987. godine, kada budu završena sva postrojenja u novoizgrađenoj rejonskoj centrali, smještenoj između Ulica Kasima Hadžića, Braće Bukića, Nurije Pozderca i Atifa Ćordžića. Do tada će se završiti i rekonstrukcija stare i izgradnja nove TT mreže, čime će se sa deset hiljada novih pretplatničkih brojeva riješiti pitanje telefonskog saobraćaja na području Mejdana, Starčevice, Hiseta, Čaira i Gornjeg šehera.

Ipak, preporučuje se građanima sa ovog područja da i dalje podnose nove i obnavljaju stare zahtjeve u Centru telekomunikacija, kako bi se raspolagalo tačnim podacima kada centrala bude završena.

I. P.

AEROZAGAĐENJE

Prema podacima dobijenim od banjalučkog Instituta zaštite za 18. i 19. septembar 1985. godine, koncentracija sumpor-dioksida po kubnom metru izmjerena je u Centru 27, Boriku 166, Mejdanu 71, Vrbanji 42, Česmi 98 i Delibašinom selu 113 mikrograma. Dozvoljena gornja granica kratkotrajne koncentracije iznosi 500, a dugotrajne 150 mikrograma.

Koncentracija čađi po kubnom metru izmjerena je u Centru 27, Boriku 44, Mejdanu 19, Vrbanji 30, Česmi 8, Delibašinom selu 28, a dozvoljena gornja granica i kratkotrajne i dugotrajne koncentracije iznosi 150 mikrograma.

SEZONCI

Potrebni moleri

Nova grupa od četrdeset sezonaca, članova banjalučke Omladinske zadruge, odlazi 22. septembra na radilište riječkog „Jadrankolora". U ovoj grupi, zbog specifičnosti poslova, potrebno je 10 kvalifikovanih molera i farbara.

D. R.

FOTO — VIJEST

PIJAČNI BAROMETAR

POVRĆE: luk 60, bijeli luk 200 do 250, paradajz 60 do 100, zeleni paradajz 50, cikla 50, krompir 50 do 60, plavi patlidžan 80, kupus 80, kelj 100, karfiol 120, blitva 150, špinat 200, mrkva 100, paprika 80 do 120, grah 300 do 450, mahune 250. ljute papričice 300 dinara po kilogramu, mladi kukuruz 20 dinara po komadu.

VOĆE: banane 400, grožđe 120 do 180, breskve 150 do 200, lubenice 60, jabuke 80 do 120, kruške 100 do 150, drenjak 200, kupine 300, šipak 150 dinara po kilogramu.

JAJA: 17 do 23 dinara po komadu.

MED: 500 do 600 dinara po kilogramu.

MLIJEČNI PROIZVODI: sir 250 do 400, kajmak 450 do 500, užički kajmak 1000 dinara po kilogramu.

Ž. P.

PLANINARSKI DOM NA ŠIBOVIMA

Ustupljen privatnicima

Planinarsko društvo „Kozara" nije bilo u mogućnosti da održava dom na Šibovima, zbog toga što nema dovoljno sredstava, pa ga je ustupilo privatnicima na korištenje i održavanje. Dom od 1. februara ove godine održavaju Desanka i Tomo Mihajlović, ali se on i dalje nalazi u vlasništvu ovog planinarskog društva koje na kraju svakog mjeseca dobija mjesečnu zakupninu od deset hiljada dinara.

— Dom dugo nije održavan niti je bio u upotrebi, zbog čega je i mnogo propao. Kompletan krov odnio je nalet jakog vjetra, a zidovi i unutrašnji sadržaji bili su upropašteni. Prikupili smo sredstva iz vlastitih džepova, a nešto smo imali iz zajedničkog budžeta, pa smo sanirali krov i uredili unutrašnje prostorije. U ove radove uložili smo 200 hiljada dinara, kaže **Zvonko Terzić**, predsjednik Planinarskog društva „Kozara".

S obzirom na to da Društvo nije u mogućnosti prikupiti dovoljno sredstava za održavanje ovog doma, o njemu će i dalje brigu voditi privatnici. Ovdje kažu da je dom uređen s puno ukusa i da su usluge veoma pristupačne, tako da svi oni koji vole planine i boravak u prirodi mogu doći i uživati u ljepotama ovog kraja.

M. V.

Pijačni dan

Pazarni dan nije svaki dan i zato lijepe septembarske dane treba iskoristiti.

Ovi poljoprivredni proizvođači žure ka tržnici da što prije stanu za prodajne tezge.

Korpe, košare, cekeri i sepeti puni su povrća, voća i mliječnih proizvoda, a želja prodavaca je da se njihova roba što prije „preseli" do kupaca.

Snimio: M. ŠUKALO

FOTO—FOKUS

KOMUNISTI NA OPTUŽENIČKOJ KLUPI:

KROZ REŠETKE – SLOBODA

Piše Dušan PROTIĆ

8

Bez olakšavajućih okolnosti

Lajoš Čaki je na suđenju rekao: „Ja sam komunist, svjesno se borim za diktaturu proletarijata, ali nisam terorista niti odobravam primjenu terora u borbi protiv današnjeg sistema...“

Po dijelu komplota izvedeni su na optuženičku klupu: **Vladimir Mirić**, bravarski radnik i narodni poslanik, **Drag. Marjanović**, tipograf i narodni poslanik, **Lazar Stefanović**, stolarski radnik i narodni poslanik, **Ivan Čolović**,- štampar i narodni poslanik, **Života Miljojković**, profesor i narodni poslanik, **Đuro Salaj**, krojač i narodni poslanik, **Šimon Palinkaš, zemljoradnik, Andreja Polgar**, stolar, **Božidar Jetner**, stolarski radnik, **Imre Bereš**, zemljoradnik, **Janoš Drobni, moler, Johan Oros**, poštanski raznosač, **Lipota Močar**, mlekarski radnik, **Boriška Farkaš**, domaćica, **Emil Oros**, željezničar, **Julka Švraka**, domaćica i **Sava Nikolić**, student.

Spasoje Stejić bio je među najmlađima; imao je tada 28 godina.

Svih 15 odgovaralo je za djelo iz člana 87, tačka a, u vezi sa članom 87 b Kaznenog zakona - i to Stejić kao neposredni izvršilac, a ostali kao učesnici u označenom krivičnom djelu.

„Fakta“ i „dokazi“ optužbe

Glavni cilj državnog tužioca bio je da dokaže kako je atentat na regenta bio organizovan od strane najvišeg rukovodstva KPJ i kako je on, u stvari, trebalo da označi početak komunističke revolucije u zemlji. Iz tih razloga on se najduže i zadržao na objašnjavanju tobožnjeg sastanka rukovodilaca KPJ 26. juna 1921. godine u stanu **Lajoša Čakija** u Novom Sadu. Na toj „tajnoj sednici“ - dva dana uoči atentata - prisustvovali su, po riječima optužbe, osim **Spasoja Sterlja** i vlasnika stana Čakija: **Nikola Kovačević, Filip Filipović, Vladimir Ćopić, Ilija Lazarević, Miloš Trebinjac i Ćiril Kolaček.** Tom prilikom je tobože Kovačević pročitao rezoluciju o otpočinjanju revolucije u zemlji, poslije čega je donijeta i odluka o ubistvu regenta Aleksandra. Kao jak argument za sve to iznijeti su i nalazi uviđaja, po kojima su u kući Lajoša Čakija nađene 32 bombe istoga sistema, tri puške i jedan revolver. To oružje su - prema optužbi - njih 15 pripremali za akcije u cilju rušenja državnog poretka.

Dok je tužilac iznosio sva ova „fakta“, mnogi optuženi su s primjetnim smijehom propratili njegove „dokaze“. Na kraju, on je konstatovao da nijedan od optuženih nema prava na olakšavajuće okolnosti, „zato što su u pitanju ljudi skloni za izvršenje zločina“. Tada je **Filip Filipović** dobacio:

- Ovo ste malo izmijenili. Još juče je pisalo u optužbi: „zato što su svi pokvareni i nevaljali ljudi“!

Uskoro zatim na sudu se pojavio pukovnik **Karlo Mihel, koji je sa još dvojicom oficira bio vještak u utvrđivanju snage bombi nađenih kod Stejića. Po njegovom mišljenju, iznijetom u protokolu, „bomba koju Stejić nije bacio bila je daleko opasnija od one koju je upotrebio“. Razlog je bio različito punjenje bombi: bačena je imala eksploziv koji je reagovao i na dodir žica telefonskih stubova. Pa ipak, prema protokolu vještaka, regent je mogao da pogine i u zoni od 100 metara.**

Kada je to saopšteno, advokat Svetolik Grebenac je upitao:

- Vještaci kažu da je Stejić tu bombu mogao da baci i na 45 metara daljine. Na osnovu čega oni to tvrde?

Uvidjevši neprijatnost ovog pitanja, predsjedavajući je odbio da se da odgovor.

Grebanac je tada tražio da u zapisnik uđe sljedeća konstatacija:

„Ne vidi se iz izvještaja vještaka kako lete parčad od upotrebljene bombe; na koji se način objašnjava da ta bomba nije nikoga ubila, niti teže povrijedila, kad se tvrdi da je bila smrtonosna, čak i za Regenta koji je bio najdalje od mjesta eksplozije“.

Poslije toga je počelo saslušavanje glavnog optuženog Spasoja Stejića. Predsjednik mu je postavio pitanje:

- Vi ste bili vojnik?

- Da, bio sam, pobjegao sam u Rusiju i tamo ostao godinu dana u dobrovoljačkoj diviziji.

- A jeste li bili u organizaciji u Rusiji?

- Ne, bio sam u Samari služitelj za parče hljeba.

- Kad ste se vratili odande?

- Februara 1919.

Dalja provokacija predsjedavajućeg sa Rusijom prenijela se na pitanje o Stejićevom putovanju u Peštu. On je na to odgovorio:

- Bio sam i u Pešti, ali samo da vidim roditelje.

Stejić optužuje policiju

Izmučen maltertiranjima u istražnom zatvoru, a i monstruoznošću samoga procesa, Stejić je nervozno nastavio:

- Da, bio sam u Pešti, ali nisam imao nikakve veze s tamošnjim komunistima. Inače, socijalista sam od 1909. godine, a član KPJ sve do Obznane, kada sam prišao umjerenim teroristima. Antentat je, prema tome, moja lična stvar. Sam sam došao na tu ideju. Bacio sam bombu, ne protiv regenta, nego kao protest protiv partizanluka, protiv onih koji treba da štite zakon, a sami ga gaze, protiv protekcije, protiv batina.

Sudije su se počele vrpoljiti, a u sali se odmahj osjetila živost. Novinari su bilježili svaku Stejićevu riječ. On je već mirno nastavio:

- Sve to znaju u narodu. Bilo je i usmenih i pismenih pretresa, ali bez uspjeha. Zato sam maja mjeseca počeo da planiram nabavku bombi. Uzeo sam četiri bombe i pištoljnaganovac. U Beograd sam stigao vozom 29. juna ujutru. Popeo sam se na zgradu Ministarstva građevina i čekao. Ja sam naročito bacio onu drugu bombu da bi imala manje dejstvo - zato sam je duže i zadržao u ruci. Tada sam imao pri sebi još tri bombe i naganovac.

Sasvim pribrano, u potpuno mirnoj atmosferi, Stejić je zatim iznio kako su ga uhapsili. A onda je počeo da optužuje policiju za nasilje nad njim:

- Kada su me dovelI u Upravu grada, tu se nalazio pisar Kecić, koji je sam i govorio i pisao. Tiranisali su me i zapisivali sve što su htjeli.

Predsjedavajući mu je upao u riječ:

- Ali otkuda vama bombe?

- Već sam rekao, dobio sam ih od Marinkovića, ali ni on ni Juhas nisu ništa znali o atentatu.

- Rekli ste da ste komunista? - upitao ga je predsjednik. - Zašto ste teretili Filipovića, Kovačevića i Ćopića?

Stejić je energično odgovorio:

- To su tražili od mene. To je bilo nasilno. Ja sam rekao da sam se upoznao sa Ćopićem u Domu januara 1921, a Dom je tada već bio zatvoren!

U sali se na to začu smijeh.

Predsjedavajući je zatražio da se pročitaju svi Stejićevi iskazi pred policijom i istražnim sudijom, kao i njegova ranija suočenja. Čitani su samo oni iskazi koji se odnose na pripremanje atentata.

Branilac Todorović je na to primijetio:

- A koji su građani bili prisutni ovim saslušavanjima?

Sudije su zbunjeno počeli da gledaju u akta na stolu, da sliježu ramenima, a onda se čulo objašnjenje:

- Nema prisutnih! Nije ih bilo!

- To je bilo terorisanje između četiri zida, bez svjedoka.

Predsjedavajući ga prekida:

- U redu, recite nam kakva su nasilja vršena nad vama?

- Kakva! Neki čuveni Mita Lazarević udario me je dvadeset puta čim su me uveli u kancelariju. Nisu mi uopšte dopuštali da govorim šta hoću. Jednostavno su sami pisali.

Državni tužilac je ironično dobacio:

- Stojić veli da je njegovo priznanje iznuđeno. Ali ne kaže zašto je to potpisao, zašto se nije protivio?

- Zašto? Čekao sam da izađem pred sud - odgovorio je Stejić - Jer, šta je vrijedilo protestovati; ja nešto poreknem, a oni opet zaplišu kako hoće. Tada sam pustio da ide kako ide i na sve što bi oni rekli, govorio sam: tako je!

Pokušalo se suditi Komunističkoj partiji

Stejićev iskaz o maltretiranjima u policiji i u istražnom zatvoru bio je tek početak jedne teške optužbe protiv mučenja i nasilnog uzimanja priznanja od optuženih. U toku procesa sudski djelovođa je morao da ispuni više od 29 stranica o teroru kome su bili podvrnuti zatvorenici iz Stejićeve grupe. Njihovi iskazi najočitije su govorili o montaži cijele optužbe koja je bila uperena protiv Komunističke partije.

Drugi je o mučenjima govorio **Lajoš Čaki**. Star 53 godine on je na optuženičkoj klupi izgledao još stariji, potpuno oronuo i bolestan. Ipak, držao se dostojanstveno, govorio je mirno, tako i čvrsto, pokatkad s temperamentom, osobito kada je iznosio primjere terora buržoazije u Vojvodini. Čaki je uhapšen u Novom Sadu već 30. juna, sutradan po Stejićevom atentatu. Zajedno s njim dovedeni su u zatvor i transportovani u beogradsku Glavnjaču njegova žena, osmogodišnji sin i stariji sin, kao i policijski provokator **Sava Nikolić**. Čim su ga uhapsili, isljednik mu je cinički i grubo dobacio:

- Čaki, vi ste terorist! Zato ćete istrunuti u okovima.

Čaki je međutim smireno rekao:

- Ne, ja sam komunist, svjesno se borim za diktaturu proletarijata, ali nisam terorist niti odobravam primjenu terora u borbi protiv današnjeg sistema. Ja sam Mađar po narodnosti, ali čovjek prije svega!

U sljedećem broju:

OSTRVO SMRTI

ROMAN U NASTAVCIMA 19

Irfan HOROZOVIĆ

REA

Onda se dogodilo.

- Znam - povikao sam zlobno. - Mali andro je morao umrijeti. I bolje da je bilo tako, zar ne? Da je bio stariji bilo bi to sve mnogo jasnije. On je bio lud. Lud. I nije bio prvi Levandini takav.

Dok sam uzvikivao ono „lud... lud“, nastojeći da što više povrijedim Andreu, počeo sam, valjda prvi put, da razmišljam o toj riječi, o njenom pravom smislu. Šta je zapravo značila? Odsustvo svake zazornosti prema pravilima, zakonima, na izvjestan način uživanje potpune slobode. Da li on doista nije razumijevao da ne smije činiti to što čini, nije poimao to na što su ga plačem i batinama htjeli prisiliti ili je **znao**, ali **nije htio.**

Andrea je klečala na mramornoj ploči. Razgovor je nije iznenadio, moj bijes, zloba, ništa. Očekivala je sve to. Ali se promijenila. Učinilo mi se kao da se prepustila neumitnom, da je uronila u poročnu bespomoćnost. Moj glas je zvonio iznad grobnih ploča, a ona me je gledala pravo u oči, bez suza.

Pomislio sam kako mi u ovom trenutku svi njeni postupci bivaju jasniji. Kako je ona zapravo nastavila tamo gdje je Andro počeo, tamo gdje je njega smrt spriječila. Pomislio sam kako sad razumijem njeno ismijavanje svih veza, posebno ljubavnih, njeno prezrivo govorenje o braku. O svemu onom što ljudi svjesno sebi čine nakon vjenčanja. Jedino o čemu nikad, zaista nikad, u svim tim pričama, uzgrednim opaskama i dosjetkama, nije govorila bila su djeca. To je zaboravljala ili preskakala. Jer, vidio sam to u bezbroj detalja, djecu je sumanuto voljela. Jedanput, sjećam se, šetali smo, bilo je to baš onog dana kad mi je objašnjavala kako ću najlakše stići u Luku, jedan dječak na ulici grubo je odbio njen poklon (ponudila mu je bombonu ili žvakaću gumu), grubo je odbio i sam njen pokret kojim ga je pokušala pomilovati. Čitavo to poslijepodne i već bila je nesretna, tačnije rečeno obuzela ju je letargija, s povremenim provalama bijesa na bilo kog od sugovornika, s jarošću za koju nije bilo nikakvog razloga. Tad to nisam razumijevao. Niti slutio. Ni na kraju uma mi nije bilo da je onaj postupak dječaka djelovao tako na nju, da ga je doživjela tako fatalistički. Nije li i u njemu, u onom trenutku, prepoznala Andrin ljubomorni gnjev?

- Šta hoćeš od mene? - upitala me Andrea molećivo. Izgledala je slomljeno. Učinilo mi se čak, dok je to izgovarala, da joj je mnogo stalo do mene.

- Ništa - odgovorio sam oštro i gorko. - Šta si ti htjela od mene? Zašto si mi priredila čitavu ovu komediju? Zar je bilo potrebno da dolazim ovamo da bi došla u moj krevet, ako si to željela?

Kad sam izgovorio posljednju rečenicu, shvatio sam koliko je moj bijes dobro pogađao, koliko sam bio na pravom putu, kako je uvreda našla svoje prirodno mjesto gdje će se zariti. Koliko je istina bila blizu. Andrea je uvijek dotad činila onako kako je ona htjela. Nije htjela da bude vila koja će svojim krilomokrznuti moj bijedni, usamljenički žeja. Željela je ili vidjela nešto više. Ili je to bio jedini način za nju. Željela je da dođem k njoj, na mjesto gdje je malo ko imao pristupa. Tamo gdje ću ja njoj biti potreban. Zato se sve i dogodilo upravo onako kako se dogodilo, samo što ja ništa nisam sahvatio. Tumarao sam po tom labirintu „slučajnosti“ misleći da će se sve urediti samo od sebe, da ću najedanput izići i pogledati taj labirint s nekog visokog mjesta i smijati se svojoj naivnosti. Možda je tako razmišljala i moja majka, onog dana kad me je, tek okupanog od zajedničke krvi (ali izgleda nedovoljno, nedovoljno do bijesa!), ostavila pred vratima kuće u kojoj su živjela slična djeca, djeca koja za svoje roditelje nikad neće saznati. Tako sam stekao mnogo braće i sestara, mnogo očeva i majki i ostao osuđen da pronađem onu jednu, onu jedinu, onu koju nisam želio.

- Mislim da sam te voljela, da sam te mogla voljeti - rekla je Andrea zamišljeno, odsutno. Stajala je sad zakopčana do grla. Glas joj je bio jedva čujniji od orgijastičkog pijanstva već umornih cvrčaka.

- Lažeš! - viknuo sam. - Igrala si se sa mnom (Zašto sam samo tako lagao. Zašto sam lagao sebe).

- A zar nije sve igra? - osmijehnula se zagonenotno i umorno. Vidio sam njene podočnjake koji su me podsjetili na prethodne noći, na ovu noć koja je dogorijevala, na sve naše noći, na sve ono što nas je još čekalo i osjetih kako i se otvori neka jeza u duši, podmukla i potmula želja da joj pridem, zagrlim je i počnem ljubiti, strasno, zaboravljajući sve što sam rekao, liječeći tim zagrljajem i svoj i njen bol. Nikad mi se nijedna žena nije učinila tako podatna i bolno žuđena, kroz glavu su mi prolazile misli o ubicama iz strasti, paklenska ljubomora me opsjedala, nisam više bio onaj koji sam mislio da sam.

Ali, kad se okrenula i pošla, nisam pošao za njom. Nisam mogao da prelomim zabranu koju sam sam u svijesti stavio. Egoizam ili nešto drugo. Sadistički cvjetovi, mazohistički cvjetovi, bilje zla. Najviša ljubav je ambivalentna. Ambivalentna, ambivalentna: kao cvrčci i kiša. Osvijestih se. Zaista: cvrčci i kiša. Spuštao sam se s groblja u grad u pljusku kojije jenjavao. Činio se kao pocijepana vodena zavjesa koja skončava raskomadana na malim kamenim pločama i iščezava poput najfinije svile. Nisam mogao u kuću. S vrha kamenih stepenica gledao sam u taj kapetanski zamak pokušavajući da iza zatvorenih žaluzina, iza kamenih zidova naslutim raspoloženje unutar. Osjećao sam stid, tugu, poniženje. Znao sam da sam duboko povrijedio Andreu, da ona više ne želi da me vidi. Jedan prozor na kapetanskoj kući se otvorio. Izgledao je kao usta koja žele nešto izgoviriti, ali su se ubrzo predomislila. Sivoljubičasti kapci su se sklopili. Ličilo je to na vrisak. Protrnuo sam kao da sam ga istinski čuo. I krenuo sam, polako, kao neko ko ne zna kakobi pobjegao. Sve ga još vezuje za mjesto od kojeg se udaljava, ali on, ne samo što se ne vraća, nego se udaljava tajnim zavojitim stepeništima, nalik na puževa leđa i odlazi sve dalje, prelazeći pokraj malih ljudskih ognjišta, pokraj djece u igri. Neosjetno sam prošao kroz sjevernu kapiju grada i uputio se seoskim putem ka brdima. Put je zavijao i naglo se uspinjao. Znao sam da ću ako njime nastavim, dospjeti u staro selo. To je bilo selo odakle je Jakobina.

Imao sam sreće. Konoba u selu otvorena i nekoliko staraca je sjedilo u njoj. Ne bijahu previše iznenađeni. Sigurno im je svraćalo mnoštvo stranaca koje su smatrali čaknutima i dosadnima, ali im je istovremeno i godilo što se motaju tu. Nisu na njih obraćali više pažnje nego što bi na kozliće ili pilad. Bar se meni tako učinilo. Čovjek neprestano želi da spozna svijet kroz svijest o sebi, kroz svijest o onome što taj isti svijet misli o nama.

A šta su oni zaista mislili o meni? Zar bih mogao biti u to siguran. A selo je zaista bilo neobično. Sve su kuće bile povezane, zajedničkim dvorištima, terasama, verandama, krovovima su se nastavljali jedan na drugi. Sve je bilo jedna velika kuća, pomalo podsjećalo na tvrđavu. I zaista, nekada ga je vjerovatno bilo lako braniti.

(Nastavlja se)

Knežopoljka

RADNA ORGANIZACIJA TEKSTILNE INDUSTRIJE BOSANSKA DUBICA

INFORMATIVNO-POLITIČKI PRILOG broj 17

IZLAZI SVAKOG TREĆEG PETKA U MJESECU

POSLOVANJE „KNEŽOPOLJKE" ZA OSAM MJESECI

IZVOZ NASUŠNA POTREBA

● Vrijednost robe plasirane na inostrano tržište kreće se oko dvije milijarde dinara ● Veći dio na konvertibilno tržište oko 70 odsto ● Italija, Engleska, Francuska i SR Njemačka su zemlje za koje OOUR-i i „Predionica" i „Tkanina" najviše proizvode

Kada smo postavili pitanje **Ganiju Jakupoviću**, diplomiranom ekonomisti i rukovodiocu Plansko-analitičke službe u „Knežopoljki" kakvi su rezultati izvoza za osam mjeseci ove godine, odgovorio je:

— Izvoz za osam mjeseci iznosi 400 miliona dinara, a zajednički - udruženi 1.600 miliona dinara. Kompletna proizvodnja najmlađeg OOUR-a „Konfekcija" ide na inostrano tržište. Od ukupnog izvoza na konvertibilno tržište otpada 70 odsto, a na klirinško 30 odsto. Najviše „Knežopoljkinih" proizvoda se izvozi na tržište Italije, Engleske, Francuske i SR Njemačke. Za ova tržišta se proizvodi iz OOUR-a „Predionica" i „Tkanina". Osim toga OOUR „Konfekcija" najviše plasira svoje proizvode na tržište SR Njemačke, zatim američko i na tržišta zemalja u razvoju.

Mi smo sa izvoznim rezultatima zadovoljni. Naši planovi su takve prirode da do kraja godine moramo na probirljivo inostrano tržište plasirati što više proizvoda i obezbijediti prijeko potrebne devize za nabavku repromaterijala i druge svrhe - kaže Jakupović.

Što više prediva i za devize: iz pogona „Predionice"

PITALI SMO RADNIKE: KAKO I GDJE STE PROVELI GODIŠNJI ODMOR?

Kad prija, nije skupo

● Mnogi radnici su organizovali odmor tako da su se hranili u svojoj režiji: tako se mogao odvojiti dinar za toplo more ● Da je uz kupanje i sunčanje bilo još i zabave, odmor bi bio još prijatniji

Subhija Karat KV tkalja: — Ove godine sam sa suprugom i dvoje djece ljetovala u Starigradu, odnosno u Paklenici. Proveli smo deset lijepih dana. More je bilo divno, kupali smo se. U privatnoj režiji nekako se i može „sastaviti kraj s krajem". Jedino što nedostaje Paklenici je više zabavnog i sportskog života. Monotonija ponekad i tjera goste iz ovog odmarališta. Naredne godine planiram na odmor u Kaštele.

Dušan Pavić, knjigovođa: —Već četiri godine sa porodicom, ženom i dvoje djece odlazim na ljetovanje u Marinu. Da mi nije lijepo i da mi se ne sviđa, budite sigurni, da ne bih išao svake godine. Kampovao sam, supruga je najveći dio namjernica ponijela od kuće tako da smo sami pripremali hranu, kupali se i sunčali. Pratilo nas je lijepo i toplo vrijeme.

Nafiz Tulić VKV - mašinbravar: — Proveo sam deset dana u Starigradu, sa kućnim prijateljem Rusmirom i njegovom porodicom. Zadovoljan sam uslovima koje ovo odmaralište pruža, samo nedostaje sadržaja kada je u pitanju zabava. Treba se malo i opustiti. Čovjek jedva čeka odmor. Vrijeme je bilo divno, more toplo.

Dragoslav Đurčić, radnik: — Deset dana sam se divno odmorio u Crnogorskom primorju. Ljetovao sam u Ulcinju. Stanovao sam privatno, a hranio sam se u restoranu jednog odmarališta. Zadovoljan sam jer sam se sunčao, kupao odmorio. Crnogorsko primorje je divno, samo za nas Krajišnike je daleko.

USKORO SANACIJA RESTORANA DRUŠTVENE ISHRANE

Više obroka dnevno

● Besplatan obrok dnevno koristi više od 2.100 radnika, ali će se sanacijom i preuređenjem stvoriti uslovi za pripremanje oko dvije i po hiljade obroka

Sadašnji restoran društvene ishrane odavno je postao „usko" grlo za ovaj kolektiv. Restoran je građen prije dvadesetak godina i njegov kapacitet je iznosio svega 800 obroka, a danas se u njemu priprema 2000 toplih kvalitetnih obroka. Brigu oko ishrane radnika vodi 45 radnika, a rukovodilac društvene ishrane Radomir Gligorić o uslovima rada u restoranu kaže:

— Neophodna je sanacija i proširenje restorana društvene ishrane. Restoran radi non-stop, jer radnici „Predionice", rade u četvorobrigadnom sistemu. Tri vrste jela dnevno imaju na raspolaganju. Topli obrok je besplatan, a kolektiv godišnje izdvaja preko 7 starih milijardi na ime ishrane. Ilustracije radi, prošle godine smo preko našeg restorana prodali 800.000 boca raznih sokova, 140 hiljada litara kisele vode.

Uskoro će početi sanacija restorana i u narednoj godini restoran će biti u mogućnosti da ponudi radnicima dnevno 2.500 toplih obroka.

Vijest da će resotran biti saniran, da će se možda dobiti i novi prostori obradovala je sve radnike. Kolektivu kakav je „Knežopoljka" treba veći konforniji restoran društvene ishrane.

IZ AKTIVNOSTI RKUD „KNEŽOPOLJKA"

Uslovi podstrek za rad

● Uz nekoliko sekcija, među kojima su najaktivnije muzička i folklorna, uskoro će se formirati i dramska sekcija ● Društvo nastupa ne samo u fabričkom krugu nego i u svim mjesnim zajednicama na području bosanskodubičke opštine

Već nekoliko godina u „Knežopoljki" aktivno radi RKUD „Knežopoljka". Društvo ima nekoliko sekcija, ali su najaktivnije muzicka, i folklorna. Uskoro će se formirati još jedna dramska sekcija. Milorad Toroman, predsjednik društva, kaže:

- Imamo punu podršku i razumijevanje poslovodnih i društveno-političkih struktura. Dobili su nedavno i novčanu pomoć od 750.000 dinara. Sredstva ćemo utrošiti za nabavke opreme, pojačala i za redovnu aktivnost. Poslije kolektivnog godišnjeg odmora naše prostorije će ponovo oživjeti. U prvom polugodištu ove godine imali smo 14 nastupa u mjesnim zajednicama naše komune. Planiramo da nastupimo u narednom mjescu u Mjesnoj zajednici Međuvođe, a za novembarske praznike posjetili bismo klub naših radnika u SR Njemačkoj u Rojtingenu, gdje na privremenom radu boravi veliki broj Dubičana. Takođe pripremamo nastup za naše radnike u dvorani kina „Kozara" povodom puštanja u rad nove proizvodne hale u sastavu OOUR-a „Predionica". Nabavićemo novu opremu za folklor, a prostorije u kojima izvodimo probe biće zagrijane i svaka sekcija će imati termin i satnicu održavanja proba.

Narodne igre okupljaju najviše mladih: sa probe folklorne sekcije

Zbog velikog interesovanja radnika uskoro će se formirati još jedna nova sekcija - dramska. Članovi ove sekcije će se već u ovoj godini pojaviti pred publikom.

UKRATKO, UKRATKO

OBLAČE AMERIKANCE

Iz proizvodnog pogona „Konfekcije" i pogona u Mjesnoj zajednici Slabinja, upravo su završeni radovi na izradi 10.000 komada pamučnih tkanina za američko tržište. Ovaj devizni posao je dobro pogođen, a hlače su izišle iz proizvodnih pogona sa malim zakašnjenjem. Više od tridest dana radeći sve subote u tri smjene radnici „Konfekcije" su završili ovaj posao i njihovi proizvodi će uskoro biti plasirani na američko tržište. Ugovor je potpisan za 17.000 američkih dolara. Ovo su prvi proizvodi iz „Konfekcije" za američko tržište.

DOBAR START RUKOMETAŠICA

Mlada i poletna ekipa Knežopoljke, koja se takmiči godinama vrlo uspješno u Jedinstvenoj rukometnoj ligi Bosne i Hercegovine (jednu sezonu igrala je i u drugoj ligi), odlično je startovala u prvim kolima jesenske sezone. Dubičanke su oba susreta na svom terenu ubjedljivo dobile. Savladani su solidni sastavi Celuloze iz Titova Drvara te borbeni sastav Agrokomrca iz Velike Kladuše. Istina, Dubičanke su trebale gostovati u Velikoj Kladuši, ali zbog izgradnje terena ovaj susret je odigran u Bosanskoj Dubici. I naredna dva susreta ženski sastav Knežopoljka igra na svom terenu. Eto prilike da se osvoje novi bodovi i učvrsti čelna pozicija na tabeli.

ORGANIZOVANO DO ZIMNICE

I ove godine 2.100 radnika „Knežopoljke" organizovano će doći do zimnice. Sindikat Radne organizacije vodi aktivnost oko obezbjeđenja dovoljnih količina kako ogrjeva (uglja i drva) tako i ostalih potrebnih namirnica i suhomesnatih proizvoda. Radnici će i ove godine imati mogućonst da obezbijede zimnicu na kredit koja će se otplaćivati u nekoliko jednakih mjesečnih rata.

NA START 20 ODSTO

U lični dohodak za avgust svi zaposleni radnici „Knežopoljke" primili su i višak za uspješno poslovanje Radne organizacije za prvih šest mjeseci ove godine. OOUR-a „Predionica" i OOUR „Tkanina" su ostvarili odlične finansijske rezultate i njihovi radnici su primili po 50 odsto prosjeka ličnog dohotka za prvih šest mjeseci ove godine. Preko 400 radnika „Konfekcije", koja je iskazala negativni finansijski rezultat, primilo je na ime viška po 30 odsto od prosjeka ličnog dohotka za prvih šest mjeseci ove godine.

Kažimo i to da je svim radnicima kolektiva od 1. avgusta uvećan polazni start za 20 odsto. Prije najnovijeg povećanja ličnih dohodaka prosjek ličnog dohotka u ovom kolektivu iznosio je 34.000 dinara.

USKORO ŠAH—KLUB

Formiran je Inicijativi odbor za osnivanje šahovskog kluba u „Knežopoljki". Zbog velikog interesovanja među radnicima ovog kolektiva za drevnu igru na 64 cno-bijela polja, novoformirani Inicijativni odbor ima zadatak da pripremi osnivačku skupštinu, normativna akta i da se klub osnuje. Klub bi se priključio radu u prostorijama KUD „Knežopoljka". Za predsjednika Inicijativnog odbora imenovan je Mirsad Talić, pravnik u OOUR—u „Konfekcija".

JAKNE ZA ČEHOSLOVAČKU I SR NJEMAČKU

Sportske jakne, muške i ženske vrlo su tražene na tržištu SR Njemačku i Čehoslovačake. Na tržište SR Njemačke i OOUR-a „Konfekcija" plasiraće se 2.000 sportskih jakni, a u Čehoslovačku 13.000 jakni.

POSJETA ZEMUNSKIM KONFEKCIONARIMA

Uzvratnu dvodnevnu posjetu učiniće 50 radnika „Konfekcije" u subotu i nedjelju svojim radnim kolegama iz zemunskog TIZ-a. Radnici „Konfekcije" će posjetiti i Đerdap. Dubičanni na uzvratni susret u Zemun putuju autobusom.

NEMARNI — NAPOLJE

Punu podršku radu Disciplinske komisije dale su sve samoupravne i društveno-političke strukture u OOUR-u „Konfekcija". Jednostavno neradnicima, onim koji odbijaju radne zadatke i neopravdano izostaju s posla - nema mjesta u „Konfekciji". Da red mora postojati, na svojoj koži već je osjetilo osam radnika. Disciplinska komisija „Konfekcije" na sjednici od 3. septembra jednoglasno je donijela odluku da četvorici radnika bude izrečena najteža disciplinska mjera - prestanak radnog odnosa.

Druga četvorica radnika su takođe dobili zaslužne disciplinske kazne. Kažnjeni su sa prestankom radnog odnosa, uslovno na 12 mjeseci. Osim nedisciplne veliki problem u „Konfekciji" predstavlja porodiljsko bolovanje. Najveći broj zaposlenih su mlade majke.

U SLABINJI 20 RADNIKA

U pogonu Slabinja sve je spremno za prijem dvadeset novih radnika uglavnom žena. Budući radnici su prošli potrebnu obuku i dobili su zvanje PK interni krojač. Prijemom novih radnika u Slabinji će se otvoriti nova proizvodna linija. Kažimo i to da je pogon u Slabinji specijalizovan za proizvodnju kvalitetnih pamučnih hlača. Sada pogon u Slabinji zapošljava više od 90 radnika.

PRIPREMIO: Emir TABAKOVIĆ

Dana 21. septembra 1985. godine navršava se sedam tužnih dana od bolnog i preranog rastanka od našeg voljenog i nikad neprežaljenog supruga, oca i brata

MILOVANA /VASE/ GAJIĆA

Toga dana posjetićemo njegov grob i odati dužno poštovanje. Ovom prilikom zahvaljujemo medicinskom osoblju odjeljenja za anesteziju i hirurgiju bolnice u Banjaluci posebno dr Jadranki Vidović na brizi i njezi za života pokojnika. Posebno zahvaljujemo radnicima i rukovodiocima Tvornice obuće „Bosna" u Banjaluci, Bronzanom Majdanu, Kozarcu i Kotor—Varošu, te komšijama i ostalim prijateljima na pomoći koju su nam pružili u najtužnijim i najbolnijim trenucima.

OŽALOŠĆENA PORODICA:

supruga SMILJA, sin NEBOJŠA, kćerka NATAŠA, braća sestra i ostala rodbina

050749

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i poznanicima žalosnu vijest da je naš dragi i nikad neprežaljeni suprug, otac, sin, brat svekar i djed

ZVONIMIR ZVONKO MARIĆ

preminuo u srijedu, 18. septembra 1985. godine, u 52. godini života.

Sahrana će se obaviti dana 20. 9. 1985. godine u 16,00 sati na groblju Crkvene u Dragočaju. Sprovod kreće od kuće žalosti Marka Marića iz Marića.

Ožalošćeni:

supruga Veselka, sinovi: Mićo, Zdenko i Zrinko, otac Marko, snahe: Dijana i Ljubinka, braća: Ilija, Mato, Mićo, Marinko, Anto i Rudolf, sestre: Marica, Ankica, Manda i Dragica, unučad: Dejan i Vedran i ostala rodbina i prijatelji.

050746

Dana 21. septembra 1985. godine, subota, navršava se četrdeset tužnih dana od prerane i tragične smrti našeg dragog sina

GORANA ŠAULA

Obavještavamo prijatelje, školske drugove, profesore i rođake da ćemo toga dana u 11 sati posjetiti njegov grob, okititi cvijećem i zaliti suzama. Ujedno ovom prilikom zahvaljujemo svima koji su nam pomogli u teškim trenucima.

VJEČNO OŽALOŠĆENI:

tata ŽARKO, mama VAJKA, brat STEVO, sestra ŽELJKA i mnogobrojna rodbina

U utorak, 24. septembra 1985. godine, navršava se tužna godina dana od prerane smrti našeg voljenog i nikad nezaboravljenog supruga, oca, brata i djeda

DRAGOMIRA — DRAŽE J. BABIĆA

iz Gornjih Podgradaca

I nakon godinu dana od tvoje smrti teško je i bolno živjeti bez tebe, jer si svojim odlaskom odnio svu radost i sreću iz naših života. Ovim putem ujedno pozivamo svu rodbinu, kumove, komšije, drugove i prijatelje da ćemo dana 22. septembra 1985. godine u nedjelju u 12 sati otkriti spomenik i položiti cvijeće, a zatim se sastati u kući žalosti.

NJEGOVI NAJMILIJI:

supruga ŠTEFICA s kćerkama: DANICOM i BOŽANOM

050660

DANA 20. SEPTEMBRA 1985. GODINE NAVRŠAVA SE OSAM TUŽNIH GODINA OD SMRTI NAŠEG DRAGOG I NIKAD PREŽALJNOG OCA I DJEDA

MUSLIJE /Omera/ PAŠIĆA

NJEGOV PLEMENITI LIK VJEČNO ĆE ŽIVJETI U NAŠIM SRCIMA

SINOVI: ISMET I MUHAMED, KĆERKE: MUNEVERA I MUJESIRA; UNUČAD: ENES I EMIR

SAVEZ SLIJEPIH BANJALUKA ZAHVALJUJE NA PRILOGU

Dana 21. septembra 1985. godine navršavaju se tri godine pune tuge i bola od prerane smrti naše drage kćerke i sestre

JADRANKE KECMAN

Toga dana u 11 sati po ko zna koji put posjetićemo njenu vječnu kuću, položiti cvijeće i zaliti je suzama. U našim srcima ostaje neizmjeran bol i sjećanje na njen omiljeni lik i dobrotu.

S vječitim bolom u srcu.

NJENI NAJMILIJI:

majka MARIJA, otac DUŠAN, sestre MILKICA, zet MILORAD i sestrić MILAN

Dana 21. septembra 1985. godine navršava se godina dana od smrti naše drage majke, sestre i bake

SAVKE TRIŠIĆ, rođene LAPAC

Toga dna u 11 sati posjetićemo njen grob i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENA PORODICA

050736

Dana 22. septembra 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana otkako prestade da kuca jedno plemenito srce našeg dragog supruga, oca, djeda, svekra i punca

LJUBANA /PETRA/ BAJIĆA

U nedjelju u 11 sati posjetićemo njegov grob, položiti cvijeće i zaliti suzama.

OŽALOŠĆENA PORODICA:

SUPRUGA, SIN, KĆERKE, SNAHA, ZETOVI, UNUČAD i MNOGOBROJNA RODBINA

050717

Dana 21. septembra 1985. godine, subota, navršava se četrdeset tužnih dana od smrti naše drage supruge, majke i bake

JOVANKE VUKOVIĆ

Obavještavamo, rođake i prijatelje da ćemo toga dana u 10 sati na Novom groblju u Banjaluci izaći na grob, položiti cvijeće i odati joj dužno poštovanje. Koristimo priliku da zahvalimo svima onima koji su bili s nama u našem teškom bolu i tuzi.

OŽALOŠĆENA PORODICA VUKOVIĆ

050734

Dana 22. septembra 1985. godine navršava se godina dana od smrti naše drage supruge, majke, sestre, svekrve i bake

MILEVE BUNDALO rođene GUDURAŠ

Hvala svima koji se je rado sjećaju.

OŽALOŠĆENA PORODICA

050738

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i komšijama da je nakon duge i teške bolesti u 56. godini života preminula naša draga supruga, majka, kćerka, sestra i baka

ROSANDA ŽUJA MIJATOVIĆ

Sahrana će se obaviti dana 20. septembra 1985. godine u 15 sati na Novom groblju u Banjaluci.

OŽALOŠĆENA PORODICA:

suprug VID, sinovi: MILE, ILIJA I GORAN, kćerka GORDANA, otac CVIJO, braća, sestre, snahe, zet, unučad

050759

Dana 23. septembra 1985. godine navršava se četrdeset tužnih dana od smrti našeg dragog supruga, oca, djeda i svekra

MIRKA /STEVE/ VOJNOVIĆA

Grob dragog nam pokojnika posjetićemo u nedjelju, 22. septembra 1985. godine, u 11 sati.

OŽALOŠĆENA PORODICA

050739

Dana 27. septembra 1985. godine navršava se tužna godina od kada je prestalo da kuca srce moje drage i voljene

MILICE MIHAJLOVIĆ, rođene RADOVANOVIĆ

Obavještavam rodbinu, prijatelje i komšije da ću dana 22. septembra 1985. godine u 11 sati na Novom groblju u Banjaluci otkriti spomenik, okititi ga cvijećem u znak sjećanja na dragu nam Milicu.

Vječno ožalošćen

suprug NIKOLA

050721

Dana 21. septembra 1985. godine navršava se tužna godina dana od prerane smrti našeg dragog

DRAGE RADUSINOVIĆA

Toga dana ćemo položiti cvijeće na njegov grob i zaliti ga suzama.

OŽALOŠĆENI:

supruga DOBRILA s djecom i ostalom rodbinom

050743

Dana 20. septembra 1985. godine navršava se šest mjeseci od smrti našeg drogog

DRAGOLJUBA RADONJIĆA

iz Kladara

OŽALOŠĆENA PORODICA

050709

LOV I RIBOLOV

PRED KUP „BANJALUKA"

Uz takmičenje i bratimljenje

Učešće na drugom Kupu „Banjaluka" potvrdili su članovi ekipa sportskih ribolovaca iz 16 gradova, a udruženje sportskih ribolovaca Banjaluka ima dvije ekipe i ekipa sekcije sportskih ribolovaca „Jelšingrad-TAS" jednu ekipu.

U subotu će gosti iz Skoplja, članovi sekcije sportskih ribolovaca „Cementare", zajedno sa svojim domaćinima sekcijom sportskih ribolovaca „Jelšingrad TAS" ići na izlet na Unu, a potom će posjetiti Jasenovac, gdje će se obaviti bratimljenje ovih sekcija. Gosti takmičenja na drugom Kupu „Banjaluka" su članovi Predsjedništva Saveza sportskih ribolovaca Makedonije i njihovi domaćini članovi Predsjedništva Saveza sportskih ribolovaca Bosne i Hercegovine.

U ekipi iz Skoplja nalazi se i prošlogodišnji pobjednik saveznog kupa, što će ovo takmičenje učiniti još zanimljivijim.

ODRŽAN SAVEZNI KUP U ŠUBOTICI

Anđelka Zrinski - četvrta

Na Saveznom kupu Zonu Banjaluke predstavljala je ženska ekipa Udruženja sportskih ribolovaca iz Bosanske Gradiške. Ekipa je osvojila deveto mjesto, a u pojedinačnoj konkurenciji Anđelka Zrinski je četvrta. S obzirom na to da je ovo prvo veliko takmičenje na kojem učestvuje ova ekipa, postignuti rezultati se mogu računati kao uspjeh.

RIBARSKI KALENDAR

Datum	Dan u nedjelji	Sunce-Mjesec	Izlaz — zalaz	Uspjeh	Sati od do
20	P			1	
21	S		12,04	5	10 15
22	N		5,41 17,56	3	9
23	P			4	15
24	U			2	
25	S			2	
26	Č			2	

Šaran sa Sklopa

IZ LOVAČKIH DRUŠTAVA

SKENDER VAKUF- Skendervakufski lovci završili su ovogodišnju sezonu lova na srndaća. Lov je počeo u avgustu, tj. po završetku parenja. Planom odstrela predvidjeli su odstrel veoma malog broja, a ni on nije ispunjen. Odstrijeljena su samo četiri srndaća dobre trofejne vrijednosti. Razumno planiranje odstrela je već pokazatelj da su skendervakufski lovci svjesni da je ova divljač ugrožena i da se mora više učiniti na povećanju brojnog stanja srneće divljači.

Poljoprivrednici iz okoline Skender-Vakufa sve češće se žale na štete koje im čine divlje svinje a u posljednje vrijeme i medvjedi. U Bregovima ovih dana medvjed je ubio četiri krave pa će u lovačkom društvu Skender-Vakuf vjerovatno odlučiti da se ovaj mesožder odstrijeli.

Pripremio: Nebojša STEGIĆ

Ulovio šarana kapitalca

Na ličkom jezeru Sklop, nedavno je boravila grupa bihaćkih ribolovaca. Vratili su se sa bogatim ulovom šarana, soma i štuke, a mi ovom prilikom izdvajamo Midhada Bahtu Midžića i njegov ulov: šaran-kapitalac težak 13 - kilograma.

H. ALIJAGIĆ

AKO NISTE ZNALI 16

PRVA atomska bomba bačena je 6. avgusta 1945. godine na japanski grad Hirošimu, a tri dana kasnije - 9. avgusta - bombom je pogođen i grad Nagasaki. U tom trenutku, SAD na „lageru" više nisu imali nijedno ovo razorno oružje, ali to Japanci nisu znali i ubrzo su potpisali kapitulaciju.

ERUPCIJA vulkana Krakatau u Indoneziji, do koje je došlo 1883. godine, do sada je najsnažnija poznata erupcija vulkana. U toj erupciji nestale su dvije trećine ostrva: od dotadašnjih 33,5 kvadratnih kilometara, ostrvo se smanjilo na svega 10,5 kvadratnih kilometara. Naslaga lave dostizala je visinu i do 60 metara! Svjedoci su potvrdili da se erupcija mogla da čuje i na udaljenosti većoj od 5.000 kilometara. Pojedini brodovi nađeni su duboko u kopnu, na nekoliko kilometara od obale. Računa se da je u ovoj stihiji stradalo blizu 40.000 ljudi.

ARHEOLOZI jedne belgijske ekipe otkrili su nedavno u gornjem dijelu Egipta ostatke nekadašnjeg rudnika kremena. Na osnovu specijalnih opita, utvrđeno je da je rudnik star najmanje 30.000 godina, pa se ubraja u najstariji dosad poznat rudnik na svijetu.

IZNAD Prilepa (SR Makedonija) uzdiže se Markov grad ili Markove kule. Grad je podignut u srednjem vijeku, na četiri vulkanska vrha. Krajem 10. i početkom 11. vijeka, grad je pripadao makedonskom caru Samuilu, ali su gradom kasnije zagospodarili Vizantijci, pa Bugari. Godine 1343. zauzeli su ga Srbi u tom gradu nalazili su se dvori cara Dušana. Poslije Dušanove smrti grad je pripao njegovom nasljedniku kralju Vukašinu, a od 1371. godine grad je držao njegov sin Marko, sve do svoje smrti 1395. godine, kada su ga zauzeli Turci.

TENISER SR Njemačke Boris Beker najmlađi je dosad osvajač prvog mjesta u stogodišnjoj istoriji Vimbldona. Ovaj podvig plavokosi 17-godišnjak ostvario je u julu ove godine. Stručnjaci su utvrdili da loptica, prilikom servisa Bekera, ima brzinu od 150 milja na sat! Godine 1984. Bekera je, na omladinskom turniru tenisera do 16 godina, savladao Jugosloven Bruno Orešar!

STANOVNICI Sjedinjenih Američkih Država danas najčešće umiru od srčanih oboljenja (337 slučajeva na 100.000 stanovnika), zatim od raka (190), moždanog udara (90), itd

U PROLAZU

„SNECK — BAR" U DVORIŠTU

BIHAĆ - Na vratima oronule šupe u jednom bihaćkom dvorištu još stoji natpis „sneck - bar". Mjesto za provod to sigurno nije bilo, ali ništa ne bi bilo čudno da i ovdje osvane jer kafići niču na sve strane. Doduše, za sada je to samo tema foto-reportera, koji ovaj ambijent koriste kao „inspiraciju" - ova famozna vrata već su se našla kao motiv na nekoliko izložbi fotografije koje su organizovane u zemlji

snimio: H. Alijagić

NEDJELJNI ZADATAK

PRIPREMA: A. Alibegović

RJEŠENJE NEDJELJNOG ZADATKA IZ PROŠLOG BROJA – DAŠČICU TREBA ISJEĆI NA SLJEDEĆI NAČIN:

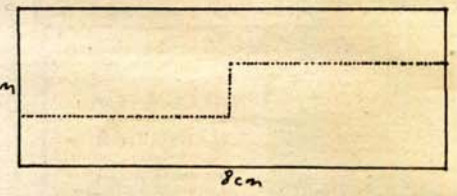

SATIRIKON

Tabu tema svuda ima,
pa oprezno treba s njima.

Uhvati nas strašna trema,
čim se javi tabu tema.

Kad su tabu teme veće,
načeti ih niko neće.

Svako traži dobru šemu,
da izbjegne tabu temu.

To ne treba da nas čudi,
jer imamo - tabu ljudi!

B. Mitrović

●	DONJI DIO GLAVE	VIDAR	BROJ KOJI SE ŽIRAJA, SUMARD	ROŽNATI DIO FRUTA (mn.)	JEDNAKO	GESTRET USNE ŽUPLJINE	RIMSKO KUĆNO BOŽANSTVO	STUPE MUŽARI	MJESTO KRAJ VRŠCA	NORVEŠKA	KESTRE-MITET	KOJI SU IZA PETOG	BRISANJE IZ SPISKA, IVIDENCIJE	S. SLOVO	●	ČASOVNI-ČARI	MIROLJUB	EPSKO PJESNIŠTVO (mn.)
NAŠ POZNATI KOMEDI-OGRAF															HAPS, ZATVOR / REŽISER VUKOTIĆ			
IME PJE-VAČICE GENČIĆ										SNIŽEN TON "Do" / BILO KO				PJEŠČANA BOJA / DALMAT. ŽEN. IME				
NASILNO PRIPOJI-TI TERI-TORIJ											OSOBE NA SPI-VANJU / SLIKAR KOKOŠKA							
FRANCUS, REVOLU-CIONAR, ŽIRO ŽAK							BASTOJAR DUHANA / RIMSKI: 1000								GLAS ZVIJEZDI / LUKSEM-BURG			
FRANCUS, PJEVAČI-CA, FRAN-DOAZ					VEOMA VAŽNE KIBELINE U TIJELU													

Rješenje iz prošlog broja (vodoravno): septembar, „Koriolan", trs, slavodobitnici, AA, stajati, udadbe, T, Stevanović, larva, inertan, radi, ASEAN.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA: DA LI STE SE SNABDJELI ZIMNICOM?

NEMAM NOVACA

Zora Čenić, penzioner:
Ove jeseni neću spremati zimnicu. S obzirom na to da imam malu penziju, a živim sama nemam nikakvu potrebu da je pripremam. Za moje primanje pijaca je jako skupa.

JOŠ UVIJEK PRIPREMAM

Olgica Vučić, domaćica:
Za sada sam pripremila samo paprike, a pripremiću i veće količine kupusa koji se može napraviti na više načina. Zimnica me nije mnogo koštala.

ČEKAM SINDIKALNU ZIMNICU

Fehim Mujčinović, staklorezac:
Nešto smo supruga i ja pripremili, ali uplatio sam preko sindikata u preduzeću veće količine kupusa pa kad to stigne, onda ćemo završiti sa zimnicom. Nisam puno platio zimnicu, jer sam neke proizvode nabavio preko preduzeća, nešto sa pijaca pa i nije tako skupo.

PIJACA IPAK JEFTINIJA

Ferko Martinović, limar:
Za sada ništa nisam uradio jer mi je žena bolesna, ali sam se snabdio svim namirnicama koje smo mislili pripremiti. Smatram da je pijaca još jedino mjesto gdje nije potrebno utrošiti mnogo novaca.

GOTOVA ZIMNICA

Miladinka Kopranović, kožni galanterista:
Zimnicom sam se snabdjela i pripremila ono što mi je bilo potrebno. Jeste da je skupo, ali je ipak jeftinije nego u trgovinama. Takođe, mogu reći da je pijaca najjeftinija u odnosu na druge proizvode koji su neophodni za život.

M. Vesić
Snimio: M. Pavičić

ZANIMLJIVOSTI

Dlan otkriva bolest

Holanđanin, univerzitetski profesor Andre De Vilde iz Groningena, godinama se bavi jednom neobičnom granom medicine: ispituje otiske dlanova svojih pacijenata. Svoja zapažanja profesor De Vilde naučno obrađuje pokušavajući na taj način da pronikne u neka oboljenja. Po njegovom mišljenju u linijama dlana se kriju razni simptomi, samo treba znati - uočiti ih.

Na primjer, takozvana „linija života" otkriva poremećaje u radu srca, prvenstveno one vezane za holesterol u krvi i stresove. Profesor De Vilde je već zasnovao svoju teoriju i to ispitujući dlanove 900 ljudi, od kojih su 400 srčani bolesnici. Podrobniji rezultati ovih ispitivanja se mogu očekivati za godinu do dvije dana.

D.T.

NOVI MOHIKANCI

Mogao je Džems Fenimor Kuper da napiše šta god mu drago, ali njegov „Mohikanac" je posljednji samo u njegovoj knjizi. Ostalih oko 200 živi su zdravi i dan-danas, a oko 40-ak njih još žive u Ankasvilu u Konekliketu.

Prvi perač veša — muškarac

Javnih praonica veša u SAD-u ima na svakom ćošku. Do ovog praktičnog rješenja Amerikanci su došli za vrijeme kalifornijske zlatne groznice, kada je u tom dijelu zemlje bilo mnogo kopača, a malo žena. Ovo je, opet, za posljedicu imalo da je bilo strahovito mnogo prljavog veša. Kako pri tome zlata gotovo uopšte nije bilo, jedan razočarani kopač došao je do razumnog zaključka da bi kao pralja zarađivao više, nego kao propali kopač.

I tako, otvorena je prva praonica veša, koja je već prvih dana počela dosta dobro da posluje. D.T.

I VILJUŠKE GUTAJU

Sve u svemu, dvadesetogodišnja konobarica iz hotela „Trifedijan" u Eberdaviju (Velika Britanija), imala je mnogo sreće - izvukla je živu glavu, iako je načisto progutala viljušku dugačku dvadesetak centimetara.

A kako se to uopšte guta viljuška?

Pa, u ovom slučaju, tako što se prthodno njom češkaju zapaljeni krajnici.

RADIO-PROGRAM

PETAK, 20. SEPTEMBRA

BANJALUKA

Od 5,00 do 9.00 - JUTARNJI PROGRAM RADIO—BANJALUKE
(5,30 VIJESTI, 6,00 - Jutarnji dnevnik RS, 7,30 JUTARNJA HRONIKA 8,00 - IZ TURIZMA, 8,30 VIJESTI)
Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BiH
14,00 - Početak programa
14,05 - MUZIKOM NA VIKEND (Vijesti u 14,30, Oglasi i obavještenja u 15,00)
15,30 - DNEVNIK
15,45 - Intermeco
16,00 - Dnevnik Radio-Sarajeva
16,30 - Magazin sedma
17,00 - U POSJETI AMATERIMA
17,30 - VIJESTI
17,35 - Za trenutke odmora
18,00 - Završetak programa
Od 18,00 do 07,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA

BOSANSKA GRADIŠKA

5,00 do 7,00 - JUTARNJI PROGRAM (Vijesti 5,30 i 6,30)
12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
(Susret na talasu)
14,00 - Početak i najava popodnevnog programa
14,05 - Muzika - informacije - muzika
14,50 - Oglasi i obavještenja
15,00 - Muzika za vaš popodnevni odmor
15,30 - „Iz udruženog rada i mjesnih zajednica" informativno-politička emisija
15,45 - Zaigrajmo - zapjevajmo
16,00 - Dnevnik Prvog programa Radio-Sarajeva
16,30 - „Predstavite se i poželite" - muzička kontakt-emisija
(u 17,00 Vijesti)
18,00 - Odjava popodnevnog programa

PRNJAVOR

Program emituje na srednjim talasima 1341 kiloherc i 98,3 UKT megaherca
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Najava programa i vijesti
14,05 - „Na 33 i 45 obrataja" emisija zabavne muzike
14,30 - Reklamne poruke radnih kolektiva, oglasi i obavještenja
15,00 - Revija izvođača narodne muzike
15,30 - Hronika opštine Prnjavor - aktuelno-informativna emisija
15,50 - Deset minuta sa... (muzička emisija)
16,00 - Odjava programa

SRBAC

11,00 - Početak emitovanja
11,05 - Danas na talasima Radio-Srpca
11,10 - U zabavnom tonu
11,30 - Kolo, kolo, naokolo
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Ponovo zajedno
14,05 - Magazin 85
15,30 - Kronika srbačke komune
15,45 - S muzikom na vikend
16,00 - Odjava i završetak programa

BOSANSKA DUBICA

12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Najava i pregled programa
14,05 - U veselom ritmu
14,30 - Vijesti
14,33 - Muzički kolaž - za svakog ponešto
15,00 - Emisija za djecu
15,20 - Muzički intermeco
15,30 - Hronika komune i udruženog rada
15,45 - Obavještenja, muzika, oglasi

JAJCE

Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
14,00 - Najava programa
14,10 - Vijesti
14,15 - Jugotonov ekspres
14,45 - Na današnji dna
14,50 - EPP
15,00 - Kulturna panorama
15,15 - Muzički magazin
15,30 - Hronika komune
15,45 - Zabavlja vas...
16,00 - Odjava programa i preuzimanje dnevnika Prvog programa Radio-Sarajeva

BOSANSKI NOVI

12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RS BiH
14,00 - I danas smo zajedno
14,10 - Vrijeme muzike
14,30 - Talasno kretanje
16,00 - Dnevnik RS I i odjava programa

PRIJEDOR

12,00 - Zajednički talas
13,00 - Najava programa
13,02 - Vijesti
13,05 - Čestitke, želje, pozdravi...
14,00 - Mikrofonom kroz mjesnu zajednicu
14,45 - Poljoprivredne teme
15,15 - Muzika i EPP
15,30 - Muzičke vibracije
16,00 - Odjava programa

SARAJEVO

PRVI PROGRAM, 19.20 - 22.00 SATI

PETKOM S' VAMA

Protekle sedmice u Celju je održan 18. međunarodni sajam male privrede. U okviru sajma organizovana je i akcija „Dani radnika na privremenom radu u inostranstvu", u okviru koje je održan i okrugli sto o temi: „Mala privreda i mogućnosti zaposlenja u domovini". S obzirom na to da je riječ o međunarodno priznatom sajmu male privrede, to je ova akcija još jedan napor stvaranju uslova za što potpunije integrisanje radnika povratnika u društveno-ekonomski život i razvoj naše zemlje, a upravo je mala privreda oblast u kojoj leže mnoge neiskorišćene mogućnosti za povratak i zapošljavanje naših građana iz inostranstva.

INFORMATOR

BANJALUKA

KOZARA — RAMBO (američki akcioni) u 11, 16, 18 i 20 sati.
VRBAS — VRUĆA CECILIJA (francuski) u 16, 18 i 20 sati.
PALAS — velika sala — I JEDNI I DRUGI (francuski muzički) u 16 i 19 sati, mala sala — Pod vulkanom (američka drama) u 16,30, 18,30 i 20,30, u 10 ati dječiji film BAGDADSKI LOPOV, a u 22 sata TRINAEST JE SREČAN BROJ (američki kriminalistički.

NARODNO POZORIŠTE
Nema predstave.

DJEČIJE POZORIŠTE
Nema predstave

DOM KULTURE

U 19 sati književno veče.

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka.
Izložba poljskog plakata iz kolekcije slikara Mihaila Rakite.

STALNA POSTAVKA SPOMENZBIRKE DRAGINJE I VOJE TERZIĆ nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 19

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna izložbena postavka Muzeja je otvorena svakog radnog dana osim ponedjeljka od 9 do 13 i od 17 do 19 sati, subotom, nedjeljom i praznicima od 9 do 13 sati.
Do 22. septembra otvorena je etnološka izložba „Zmijanje"

BIBLIOTEKA

Odjeljenja u Domu radničke solidarnosti rade svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.
Odjeljenje u Mejdanu radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7,30 do 19 sati.
Odjeljenje u Budžaku radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima Centralna apoteka u Ulici Veselina Masleše 18, telefon: 35-306.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Dežurna inspekcija 32-354
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turist 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Slavnik Koper 31-113
Mladost BiH 39-835
Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu
— Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOZOVA

Izmijenjeni red vožnje željeznice važi od 2. 6.1985. godine.
Za Sarajevo: 0,56 (brzi), 02,00 (brzi) 06,07 (olimpik), 9,26 (brzi), 13,15 (brzi), 16,05 (brzi) i 18,10 (poslovni).
Za Zagreb: O1,11, 03,13, 04,12, 09,57 (poslovni), 15,06 i 16,22.
Za Beograd: 06,53 (poslovni, a od Rume se odvaja za Novi Sad), 10,01 (putnički do Doboja, iz Doboja brzi u 14,00), 14,50 (putnički do Doboja, iz Doboja u 17,32), 22,45 putnički do Doboja, iz Doboja u 01,38.

DOLASCI VOZOVA

Iz Sarajeva: 01,08, 03,00 (brzi), 09,55 (poslovni), 15,04 (brzi), 16,16 (brzi), 20,10 (poslovni).
Iz Zagreba: 00,42, 01,52, 13,12, 16,02 (brzi), 18,08 (poslovni), 21,42 (ubrzani).
Iz Beograda: 05,35, 08,25, 13,28, 16,16, 19,05, 21,57.

VANREDNI VOZOVI

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01...

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

ZA ZAGREB: 01,20, 02,00, 03,00, 05,30, 06,00, 07,45, 08,30, 09,30, 11,00, 12,00, 12,40, 13,15, 14,30, 15,10, 15,20, 17,00, 18,15, 19,24, 20,00.
ZA BEOGRAD: 05,00, 06,00, 09,30, 15,00, 17,00, 23,30
ZA LJUBLJANU: 01,20, 08,20, 12,00, 13,15, 15,10, 19,25.
ZA SARAJEVO: 00,30, 08,00, 12,00, 00,45 (u prolazu u 10,00, 13,35 i 15,15).
ZA KRANJSKU GORU: 13,15.
ZA TUZLU 05,35 i 15,45
ZA DUBROVNIK: 20,20, 22,00, 24,00 (polasci u prolazu)
ZA MOSTAR: 06,00, 13,00 (preko Bugojna, Prozora i Jablanice) 11,26 (u prolazu) 22,00.
ZA BIJELJINU: u 11,00 (iz Prnjavora u 12,15 i Dervente u 14,40 sati).
ZA NOVI SAD: u 13,00 (u 14,05 iz Prnjavora, iz Dervente u 14,40).
ZA DERVENTU: u 12,00 sati.
ZA PRIJEDOR: u 4,45 sati.
ZA KUKOLJE i SRBAC: u 6,15 u povratak iz Srpca u 11 sati.
ZA SRBAC: u 17,15.
AUTOBUS NA RELACIJI BANJALUKA — LUŠCI-PALANKA u povratku saobraća preko PRIJEDORA umjesto BRONZANOG MAJDANA sa polaskom iz LUŠCI-PALANKE u 5,45, SANSKOG MOSTA 6,35 i PRIJEDORA u 7,10 sati.
ZA ROVINJ: 7,45, 19,45
ZA RIJEKU: 6,00, 7,45, 22,00.
ZA UMAG: 6,00.
ZA SPLIT: 6,40, 21,15, 8,30 (u prolazu)
ZA ŠIBENIK: 7,30, 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

Nema kino-predstave

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.
Stalna izložba „Putevi pobjede" otvorena je od 10 do 13 u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić" u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca".
APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, otvara se i u 13, 16, 19 i 21 sat.
Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci — 813-433.
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci — 813-500.
Turist-biro 813-080
Taksi-stanica 811-716.
„Elektro-Bosanska Gradiška" 813-344.

ČELINAC

U domu kutlure u 13 i 20 sati prikazuje se film RAMBO.
Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-047. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-015 — Narodna biblioteka „Ivo Andrić" radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-013. Autobuska stanic 850-139.

KOTOR-VAROŠ

U kino-sali „25. maj" prikazuje se film MALA PLJAČKA VLAKA.
Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880-001. Dežurna vatrogasna služba 880-104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave.

Narodna biblioteka „Veselin Masleša" radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon broj 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-006.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave.
Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

Nema kino—predstave.
Stanica za hitnu pomoć 860-190. SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

ЗБОГ ОТЕЖАНИХ УСЛОВА

УГРОЖЕНА СЈЕТВА ПШЕНИЦЕ

БЕОГРАД, 19. септембра (Танјуг) — Јесења сјетва пшенице одвија се под веома отежаним условима, па није сигурно да ће се ова пољопривредна култура наћи на планираних милион и 460 хиљада хектара. Узрок таквом стању треба прије свега потражити у неповољном положају пољопривредне производње у примарној расподјели, речено је на данашњој сједници Секције Савезне конференције ССРНЈ за пољопривреду и село, на којој су разматрани задаци Социјалистичког савеза у борби и откупу јесењих култура и припреми за јесењу сјетву.

Сјетву може угрозити и недостатак минералних ђубрива (произвођачи су за шест мјесеци „ухњижили" 22 милијарде губитака), а да се то не би догодило, неопходно је што прије обезбиједити 50 милиона долара. Техничка исправност механизације је бољa него претходних година, али, речено је, велики је проблем што нема довољно квалитетног сјемена, чему је на данашњој сједници посвећена посебна пажња.

СКУПШТИНА ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ТЕШКО НАДОКНАДИТИ ПРОПУШТЕНО

БЕОГРАД, 19. септембра (Танјуг) — Делегати Скупштине Привредне коморе Југославије констатовали су данас да до краја године тешко може да се надокнади пропуштено у производњи и извозу. Због тога су апеловали на радне организације да колико год је могуће повећају производњу и испоруке на свјетско тржиште.

Индустријска производња је за осам мјесеци повећана за само 2,4, а очекивало се четири процента. Извоз на конвертибилно подручје порастао је само два, умјесто замишљених 16 одсто.

Раст цијена није обуздан, па је домаће тржиште постало примамљивије од иностраног, на коме се за 40 одсто постижу ниже цијене него код куће. Виша инфлација је допустила, према ријечима предсједника Предсједништва ПКЈ Николе Филиповића, многим радним организацијама и такве економске нелогичности као што су смањивање индустријске производње уз истовремени раст залиха и прихода.

У СЕЛУ ЈАРУГЕ КОД ПРИЈЕДОРА

НАСТРАДАО ТРАКТОРИСТА

Тракториста Јозо Зенкијевић (53) из Јаруга код Приједора изгубио је живот несретним случајем данас око 11 сати у Јаругама.

Он је, наводно, својим трактором пошао да једном комшији превезе сијено. У журби кренуо је пречицом. На једној низбрдици трактор се из неутврђених разлога превртнуо и пригњечио несретног тракториста.

Истрага о узроцима ове трагедије је у току. М.Д.

ПОСЉЕДЊА ВИЈЕСТ

НОВОСАЂАНИ ПРВОЛИГАШИ

ПУЛА — У наставцима прекинутих партија посљедњег, 11. кола, које су имале веома узбудљив ток, постигнути су ови резултати: Раднички — Партизан 2:9, Искра (Љ) — Спартак 4,5:6,5, Мурка — Новосадски шаховски клуб 5:5, Кварнер — Монтинг 3,5:7,5.

Коначан пласман: Новосадски шаховски клуб и Монтинг (Загреб) 75,5 поена, Искра (Бугојно) 70,5, „Никица Павлић" (Бањалука) 67,5, Тузлански шаховски клуб 66,5, Партизан (Сарајево) 62, Кварнер (Ријека) 59, Спартак (Суботица) 57,5, Мурка (Лесце) 57, Металац (Осијек) 49, Искра (Љубљана), 41, Раднички (Бајмок) 37,5 поена.

Друштво другопигаша напуштају Раднички, Искра (Љ), Металац, Мурка и Спартак. Н.К.

ЗЕМЉОТРЕС НА КОПАОНИКУ

БЕОГРАД, 19. септембра (Танјуг) — Апарати Сеизмолошког завода су у 12 сати 2 минута и 13 секунди регистровали потрес на Копаонику. Магнитуда потреса је од 3,6 до 3,7 Рихтерове, а интензитет 5,5 степени по Меркалијевој скали.

ТИТОВО УЖИЦЕ

КАЗНЕ АКТЕРИМА У „СЛУЧАЈУ КОВАЧЕВИЋ"

ТИТОВО УЖИЦЕ, 19. септембра (Танјуг) — Вијеће петорице Окружног суда у Титовом Ужицу, изрекло је данас пресуду актерима у „случају Ковачевић". Мирјана Вилотијевић, техничар у Комитету за комуналне послове и урбанизам Скупштине општине, кажњена је са 4 године и 6 мјесеци затвора, а Милош Ђурковић, комерцијални руководилац у Радној организацији „Кремна" са 4 године затвора за почињено кривично дјело пљачке у помагању. Одлуком суда Мирјани Вилотијевић се одузима имовинска корист у износу од 684.065 динара, а Ђурковић је дужан да „Кремни" врати 396.549 динара.

У СЕЛУ ЈЕЗЕРО КОД БИХАЋА

УБИО БРАТА

БИХАЋ, 19. септембра — У селу Језеро, недалеко од Бихаћа, догодио се тежак злочин. Од братове руке погинуо је Алија Малкоч (24). Алија се критичног дана, нешто око 22 сата, враћао пијан са братом Екремом Малкочем (22). На путу до куће Екрем је носио Алију. Тада је дошло до препирке, а Екрем је шакама ударао свог брата и оставио га да лежи на сеоском путу. Међутим, касније се вратио и наставио да туче брата Алију. Послије тога он је позвао комшије и Алију отпремио у Регионалну болницу у Бихаћу, али је Алија на путу до болнице подлегао повредама. Истрагу о овом убиству води истражни судија Окружног суда у Бихаћу Жарко Чучковић. Д.М.

РАДНИЦИ ОРГАНА УПРАВЕ У ЛАКТАШИМА ИЗВЕЛИ РАДНУ АКЦИЈУ

КРАМПОВИ ЗАМИЈЕНИЛИ ОЛОВКЕ

ЛАКТАШИ, 19. септембра — Радни дан са оловком у руци трајао је данас за већину радника Органа управе Скупштине општине Лакташи до 12 сати. Послије тога у згради су остали само дежурни, а сви остали су изашли на радну акцију. Засукали су рукаве и уредили околину зграде Скупштине општине, те ископали више метара канала за електроинсталације. Послије акције приредили су акцијашки ручак и весеље. Б.Д.

ИТАЛИЈА

УМРО ИТАЛО КАЛВИНО

РИМ, 19. септембра (Танјуг)— Један од најпознатијих италијанских књижевника Итало Калвино умро је данас у 62. години живота у једној болници у Сијени, гдје је прије двије непуне седмице оперисан од посљедица можданог удара. Веома плодан књижевник оставио је за собом велики број романа („Предвојени виконт", „Облаци смога", „Невидљиви градови"), есеја и збирки поезије.

ПРЕУЗЕТИ И ПОЛИТИЧКЕ ОБАВЕЗЕ

БЕОГРАД, 19. септембра (Танјуг)— Међународна конференција „Мала привреда у земљама у развоју", усвајањем закључака и препорука, данас је завршила рад. Учесници овог скупа, представници и научни радници из 36 земаља у развоју и 6 међународних организација, сагласили су се да би земље у развоју требало да преузму политичке обавезе за развој мале привреде. При томе ове обавезе ће зависити од друштвено-економског модела појединих земаља.

ЈОШ ЈЕДНА ЕКСПЛОЗИЈА

ТЕХЕРАН, 19. септембра (Танјуг) — Темпирана бомба тешка око осам килограма експлодирала је јутрос на аутобуској станици у западном дијелу Техерана. Погинуло је једно трогодишње дијете, а осамнаест људи је рањено.

ОСНОВНА БАНКА „БАЊАЛУКА"

КУРСНА ЛИСТА

(формирана 19. септембра 1985. године)

КУРС У ДИНАРИМА

Земље	Валута	Куповни за ефективу	Куповина за девизе	Продајни за девизе
Аустрија	100 шилинга	1425,52	1459,96	1464,35
Белгија	100 франака	492,33	504,46	505,97
Данска	100 круна	2762,32	2836,05	2844,57
Француска	100 франака	3282,21	3368,47	3373,57
Холандија	100 флорина	8907,42	9124,51	9151,92
Италија	100 лира	14,97	15,27	15,32
Норвешка	100 круна	3419,86	3517,30	3527,87
СР Њемачка	100 марака	10011,57	10251,08	10281,88
Швајцарска	100 франака	12151,37	12477,46	12514,95
Шведска	100 круна	3397,78	3499,82	3510,33
Јапан	100 јена	117,67	123,30	123,67
В. Британија	1 фунта	385,89	396,96	398,16
Канада	1 долар	207,38	215,38	216,03
САД	1 долар	289,49	299,14	300,04
Аустралија	1 долар	193,03	203,06	203,67

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се од 14 сати 19. септембра 1985. године, а курсеви за ефективу од 16. септембра 1985. године.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БиХ

СУНЧАНО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Јутро ведро са маглом мјестимично. Преко дана сунчано и топло са максималном температуром од 27 до 31 степен.

ЗА БАЊАЛУКУ: Сунчано и топло. Највиша дневна температура око 30 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА-ТРИ ДАНА: Задржаће се сухо и топло вријеме са јутарњим маглама по котлинама.

ВОДОСТАЈ: Уна-Бихаћ 5 цм, бистра, температура воде 14 степени. Уна-Босански Нови — 20 цм, бистра, температура воде 14 степени. Сана-Сански Мост 115 цм, бистра, температура воде 16 степени. Врбас-Бањалука 65 цм, бистар, температура воде 15 степени. Водостај на свим ријекама у стагнацији.

ДАВИД ШТРБАЦ

Мирјана Милићевић

ТВ

ПЕТАК, 20. СЕПТЕМБРА
ПРВИ ПРОГРАМ

8,40 — ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
10,30 — Вијести
10,35 — Школски програм
12,30 — Вијести
15,00 — ШКОЛСКИ ПРОГРАМ, реприза
17,20 — Преглед програма
17,25 — Вијести
17,30 — Хроника Заједнице општина Бихаћ
17,45 — Сонгови из „Недјељног забавника", емисија за дјецу
18,15 — Музеји и галерије, образовни програм
18,45 — Са Београдског џезфестивала
19,15 — Цртани филм
19,30 — Дневник 2
19,55 — ТВ-спот
20,00 — „Тешка времена" — серијски филм
20,55 — „Формула 1" — забавно-музичка емисија
21,45 — Дневник 3
22,00 — Послије 10-културни магазин
23,30 — Преглед програма за суботу

ДРУГИ ПРОГРАМ

17,55 — Преглед програма
18,00 — Сарајевска хроника
19,00 — Знанствени разговори
19,30 — Дневник
19,55 — ЕПП
20,00 — Прозор у музичку радионицу — са Музичког бијенала, 2
20,45 — Студио 2
21,00 — Велесајамски ТВ-биро
21,15 — Људски фактор — документарни програм
22,00 — Филм у касне сате: „Вјештице" — италијански играни филм
23,45 — Хроника БИТЕФ-а
00,45 — Преглед програма за суботу

2. ПРОГРАМ — 22,00 САТА

ВЈЕШТИЦЕ

— италијански играни фипм

Пет познатих италијанских редитеља у пет прича истражују значај вражбина у свакодневном животу. Свака епизода је прича једне жене.

У првој ћете видјети интернационалну филмсу звијезду коју гуши сопствена слава, жену која искориштава тешку саобраћајну несрећу за сопствени тривијални крај, жену која живи у машти тако што муж мора да се бори за њену наклоност супротстављајући се ликовима из стрипа...

Улоге тумаче: Сипвана Мангано, Ани Жирардо, Нинето Даволи, Ђани Гори и Клинт Иствуд.

ГЛАС

РЕДАКЦИЈА Улица АВНОЈ-а 93. Телефон: директор и одговорни уредник 34-417. Редакција 37-979, 37-977, дактилографи 34-449. Огласно у Улици Веселина Маслеше 13, телефон 34-448. Телекс 45-208 YU ГЛАС, ООУР Новинска дјелатност Бањалука, жиро-рачун број: 10500-603-4106 код СДК Бањалука. Претплата за СФРЈ: једномјесечна 800 динара, тромјесечна 2.400 динара, полугодишња 4.800 динара, годишња 9.600 динара, само за „Недјељни Глас" 1.660 динара годишње. Претплата за иностранство: једномјесечна 1.600 динара, тромјесечна 4.800 динара, полугодишња 9.600 динара, годишња 19.200 динара, само на „Недјељни Глас" 3.320 динара. Уплате на девизни рачун број: 10500-620-71000-552 код Привредне банке Сарајево, Основне банке Бањалука. Рјешењем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу СР БиХ број 02-4153/82 „Глас" је ослобођен плаћања пореза на промет.

PRIVREDNI SPEKTAR

Broj 12. Godina X

76. jesenjeg međunarodnog zagrebačkog velesajma

vrbas
BANJALUKA

„ARBOROV" SKOK PREKO OKEANA

● Ovogodišnji izvoz VRBASA premašiće osam miliona dolara ● Osjetno povećanje izvoza u narednoj godini ● Devizni prihod 1986. godine iznosiće deset miliona dolara ● Cilj je dalje povećanje izvoza, jer je ovaj kolektiv već postao stabilan izvoznik

Iz ŠIPAD—VRBASA iz Banjaluke direktno u SAD. To je već postala stalna praksa, a za koju godinu govoriće se o izvoznoj tradiciji banjalučkog proizvođača namještaja.

Novi program „ARBOR" predstavljen je ovog puta na Jesenjem međunarodnom zagrebačkom velesajmu. To je za njega bio trenutak promocije „kod kuće", jer je već predstavljen američkim kupcima na sajmu u Dalasu. Škrti američki biznismeni izrekli su mu brojne pohvale. Tako će i „ARBOR" napraviti skok preko okeana.

Povećati izvoz

„ARBOR" je dio cilja banjalučkih namještajaca da uvećaju svoj izvoz na tržište SAD. U tome im uveliko pomaže ŠIPAD-EXPORT-IMPORT. Korist od velike ŠIPAD-ove porodice je velika. Ali, uz to mora se imati u vidu da se na tržište SAD ne ide bez kvalitetnih programa i vrhunski kvalitetnih proizvoda. A to je banjalučki „VRBAS" postigao i nastoji da ide ukorak sa najvećim proizvođačima u svijetu.

Velik doprinos izvozu dala je i stolica „ANA". Dugo se ovaj proizvod radi za domaće i inostrano tržište, ali potražnja ne jenjava.

Samo jedan inostrani kupac traži 40.000 stolice „ANA". Po logici trebalo bi da je „ANA" već preživjela svoj vijek, a ona se čvrsto drži na tržištu, zahtjevi kupaca su sve veći.

I kad bi brojili sve ono iz ŠIPAD—VRBASA što se traži, spisak bi bio isuviše dug.

Izvozni sajam

Za ovu godinu izvoz VRBASA iznosiće oko osam miliona dolara. Već sada se predviđa da će to sljedeće godine biti oko deset miliona dolara. Predviđanaj su realna.

- Ovaj sajam, mislim na Jesenji zagrebački, za nas je izvozni sajam. Ovdje sagledavamo šta smo uradili i šta nam je činiti u narednom periodu - kaže Fehim Ćirić, predsjednik Poslovodnog odbora u VRBASU. - Inače, postali smo stabilan izvoznik. Nema reklamacija za naše proizvode, a u izvoz se uključuju i proizvođači komadnog namještaja. Tvornica u Laktašima izvozi komadni namještaj „Lara" i set stolove. I tvornica u Prnjavoru ima rast izvoza...

VRBAS izvozi u SAD, Arapske Emirate, Libiju, Kuvajt, Australiju... Situacija se brzo mijenja. Pojavljuju se novi kupci, a na spisku izvoznika i nove zemlje. To potvrđuje kvalitet.

Kad se govori o domaćem tržištu, valja reći da je plasman otežan, ali da VRBASOV namještaj još uvijek stiže do kupca. To potvrđuje i podatak da ova kuća nema zaliha gotovih proizvoda, a i da će ovogodišnja realizacija iznositi više od hiljadu milijardi starih dinara.

Sve govori o stabilnom proizvođaču, o kolektivu koji ima dugoročnu proizvodnu orijentaciju, o kolektivu koji je znao naći svoje mjesto na domaćoj i stranoj pijaci.

Štand po mjeri posjetioca

Vrbasov izložbeni štand na Zagrebačkom velesajmu prije svega je prilagođen zahtjevima i ukusima inostranih kupaca, ali nisu zaboravljeni ni domaći, pa se tako može i objasniti izuzetno velika posjeta ovom izložbenom prostoru.

Tvornica tapeciranog namještaja ovoga puta je izložila dvije vrlo privlačne kožne garniture „PREZIDENT" i „ANŽELIK", kojima se dive i ostali proizvođači namještaja na ovoj sajamskoj priredbi.

Iz Tvornice masivnog namještaja na ovaj sajam pored standardnog programa „Tanja luks dva" stigla je i nova stolica iz programa „ARBOR", koja je prevenstveno namijenjena američkom kupcu.

- Kompletne crne i crvene garniture „Arbora" su prvi put predstavljene široj javnosti, pa je i razumljiva znatiželja brojnih posjetilaca sajma. Uglavnom sve zanima kada će se ovaj namještaj naći na tržištu. Najodgovorniji ljudi „Vrbasa" uvjeravaju znatiželjnike da će to biti uskoro.

Proizvodni program „Lara" kao i uvijek je atraktivan za domaćeg kupca, a posebno pažnju plijeni komadni namještaj koji pruža velike mogućnosti za uređenje stana po vlastitoj želji i ukusu.

I program „Div" je u centru pažnje, a posebno komadi vrlo priviačnih dimenzija (visina 115 centimetara).

Set namještaj, Vrbasa, sudeći po interesu posjetilaca Zagrebačkog velesajma, može se svrstati u sam vrh među jugoslovenskim proizvođačima.

I još jedno zapažanje - Vrbasova ekipa na izložbenom štandu je izuzetno dobro uigrana tako da za sve, poslovne ljude, ali i druge posjetioce ima dovoljno vremena, razumijevanja i pravih informacija.

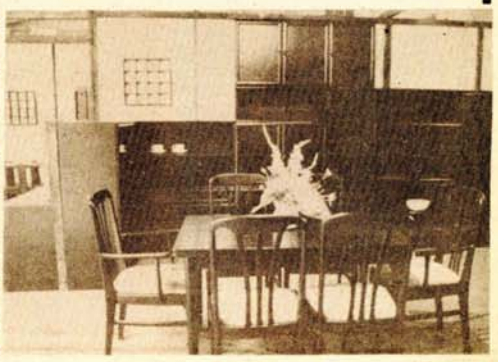

·SANA·
SANATRON
ELEKTRONIKA · BOSANSKI NOVI
78350 BOSANSKI NOVI
Telefon: centrala (079) 81-221
Telex: 45488 YU SANABN
YUGOSLAVIA

OOUR „SANATRON" IZ BOSANSKOG NOVOG

● Mnogi su sumnjičavo vrtjeli glavom kada je prije pet godina u krugu RO Tvornice trikotaže i konfekcije „Sana" u Bosanskom Novom nikao pogon „Sanatrona", koji je danas izrastao u kolektiv „domaće pameti" sa 85 zaposlenih, čija je osnovna djelatnost proizvodnja uređaja za obezbjeđenje objekata i lica ● „Sanatron" sve osigurava: kuće, automobile, vikendice, pošte, bolnice, hidrocentrale, termoelektrane, brodogradilišta, željezare...

SANATRON ZA SIGURNOST

U srcu tekstilne industrije u Bosanskom Novom prije pet godina udareni su temelji „Sanatronu", elektronskoj industriji, koja će u to više nikome sumnja, za koju godinu biti jedna od osnovnih grana privrednog razvoja bosanskonovske komune. Tako je ideja profesora Arsena Šurlana, Novljanina, o proizvodnji uređaja za zaštitu objekata i lica našla pogodno tlo u krugu RO „Sana". Mnogi su tada sumnjičavo vrtjeli glavom u čudu se pitajući kako to da elektronika i tekstil mogu zajedno. A, evo, vrijeme je svjedok, elektronika i tekstil, kao za inat, idu ruku pod ruku.

Danas je „Sanatron" već stao na svoje noge. U početku ga je „Sana" pomagala, mnogo poslova je i dobiveno zahvaljujući baš imenu i ugledu ove tvornice u zemlji. A sada, kažu u „Sanatronu", imaju toliko ponuda za zaštitu objekata da svim, jednostavno, ne mogu ni udovoljiti.

Priznanja

— Najvažnije je da smo stali na čvrsto tlo, ne poslujemo više sa gubicima, prebrodili smo krizne prve dvije-tri godine. Imamo dosta ponuda iz cijele zemlje za zaštitu objekata. „Sanatron" osigurava, i to sasvim uspješno, sve privredne objekte, hidrocentrale, bolnice, fabrike, pošte, vojne objekte, brodogradilišta - napominje Milan Kantar, direktor „Sanatrona".

„Sanatron" danas zapošljava 85 radnika, od kojih je većina elektronske struke. I što je važno istaći, pretežno su to mladi kadrovi, sposobni inženjeri i elektrotehničari, željni znanja i dokazivanja. Radi se timski i to od idejnog projekta do konačne realizacije. Svaki novi proizvod, a godišnje ih bude po nekoliko, djelo je stručnjaka „Sanatrona". Što da kupuju, vele, tuđu pamet, kada mogu i sami konstruisati uređaj za zaštitu objekata i lica. I baš ovi „Sanatronovi" uređaji su dobili niz pohvala iz usta uvaženih naših i svjetskih stručnjaka elektronike.

Na svim sajmovima tehnike, pa i na Jesenjem zagrebačkom velesajmu i na Ljubljanskom sajmu tehnike „Sanatron" je, u konkurenciji elektronike, dobio laskava priznanja. To ih, međutim nije uljuljkalo i zatvorilo dalje vidike. Naprotiv, svaka riječ pohvale samo im je bio podstrek više da istraju na zajedničkom zadatku. I uspjeli su u tome.

„Sanatron" proizvodi tri vrste uređaja za zaštitu objekata, koji u kombinaciji čine nepremostivi bedem za provalnike. To su uređaji na bazi geofonskih sistema (vibracije), E FILD uređaji na bazi elektropolja i klasični mikrotalasni uređaji - RADARI. U ovisnosti od konfiguracije terena, gdje se objekat nalazi, sa ova tri sistema zaštite bezbjednost je, tvrde u „Sanatronu", stopostotna.

Objekti

Prvi ekspermentalni posao na zaštiti objekta je urađen u Tvornici trikotaže i konfekcije „Sana". Poslije pet godina sistem zaštite tvornice funkcioniše besprijekorno. Sa jednog mjesta iz portirske kabine na oku se ima cijeli krug tvornice, a svako prelaženje ograde se, uz pomoć signala, brzo otkriva. U svim tim sistemima zaštite nemoguće je da provalnik ostane neotkriven, čak i u slučaju da neometano prekine kablove i tada senzori sve pomno bilježe i signal opet dopre do komandnog pulta. Alarm se brzo uspostavlja i u stanici milicije, Centrom za ONO i DSZ i društveno-političkom zajednicom. Ako bi, kojim slučajem i portir zaspao, ili bio napadnut čak ni tada provala ne može biti sakrivena. Senzori reaguju i ispod zemlje na nekoliko metara. „Sanatron" je, dakle, pouzdan čuvar objekata i lica.

Dio ograde fabričkog kruga obezbijeđen sistemom „Sanatronovih" uređaja

Jer, ako želite da osigurate stan, kuću ili vikendicu od provala, obratite se za uslugu „Sanatronu". Sve, ama baš sve, „Sanatron" osigurava. Ništa ne brinite ako morate zbog službenog puta, odmora ili kakvog drugog vida odsustvovanja ostaviti prazan stan, zaključana kola na parkingu. Sve probleme rješavate uz pomoć „Sanatrona".

— Do sada smo obezbijedili više privrednih objekata. Spomenuo bih samo neke: Industriju motora u Rakovici, Fabriku rashladnih uređaja „Gorenje" u Bihaću, termoelektranu u Osijeku, vodovod u Zemunu, hidrocentrale Grabovica i Salakovac na Neretvi, neke štabove teritorijalne odbrane i objekte SUP-a, novu fabriku RRT u Banjaluci..., a u toku je i izrada projekta za obezbjeđenje kompleksa Rudarsko-metalurškog kombinata u Zenici - kaže Kantar.

Tehnika

„Sanatron" razvija, bolje reći usavršava novu tehniku obezbjeđenja objekata. To je, u stvari, kombinacija geofona i TV kamera. Uskoro će se iz komandne stanice kao na dlanu vidjeti sve. Kamere su već dobile i radni naziv „Dežurno oko". To je posao koji „Sanatron" radi zajedno sa „Inženjeringom". Vrlo važno je reći da u „Sanatron" malo ovisi od uvoza. Samo 3-5 odsto dijelova njegovog uređaja je iz uvoza. Sve ostalo je napravljeno u našim fabrikama i od našeg materijala.

Poslovnu saradnju „Sanatron" ostvaruje sa banjalučkim „Rudijem Čajavecom". Istina, mogućnosti za zajedničke poslove sa mnogo veće, ali nedovoljno iskorišćene. U „Sanatronu" ne kriju da bi se rado pripojili „Čajavecu", ali ne po svaku cijenu. Znaju dobro da bi preko „Čajaveca" lakše prodrli i na inostrano tržište. Kontakti su uspostavljeni. Hoće li šta i biti od integracije „Sanatrona" sa „Čajavecom", ostaje da se vidi. Direktor Kantar tim povodom kaže:

— Logično bi bilo da se pripojimo „Čajavecu", jer je „Sana" tekstilna fabrika, ona nas je podupirala u početku, a nikako ne može i dalje ulagati sredstva za razvoj elektronike, kada joj je osnovna djelatnost tekstil. No, to ne znači da želimo poštopoto da uđemo u sistem SOUR „Rudi Čajavec". I ovako sami imamo preko glave posla. Samo, jači bi mogli i više. Što se tiče poslovanja „Sanatrona", ono je zadovoljavajuće. Nema tu neke velike akumulacije, ali, što je najvažnije, nema ni gubitaka.

— Za šest mjeseci ove godine imali smo ostatak dohotka od oko dva miliona dinara. Na prvi pogled, simboličan ostatak, ali na realizaciju od 55 miliona dinara i s obzirom na činjenicu da smo još u povoju zadovoljni smo i sa tako malom akumulacijom. Prosječni lični dohodak po radniku je iznosio 32.000 dinara. Napomenuo bih da je „Sanatron", od kako je dislociran u Svodnu, dobio nove proizvodne prostore i skladište za repromaterijal. Živimo u selu i sa selom, pomažući mještane u svakoj akciji- ističe Ranko Plavšić, komercijalni direktor „Sanatrona".

Svodna, jedna od najvećih mjesnih zajednica u opštini Bosanski Novi tako je postala, zahvaljujući „Sanatronu", najbezbjednije selo u Bosanskoj krajini.

U radionicama „Sanatrona" uz pomoć najnovijih naučnih saznanja izrađuju se uređaji za zaštitu objekata i ljudi

● *Novi traktor predstavljen je na Jesenjem zagrebačkom velesajmu* ● *„Bratstvo" iz Pucareva nastavlja tradiciju da svake godine ponudi nove proizvode* ● **Novo je i dvodobošno hidraulično šumsko vitlo, za koje među „šumarima" vlada veliko interesovanje**

Novitet - traktor BNT-110

Novi traktor sa novim svojstvima

Kombinat „Bratstvo" nastavlja tradiciju: svake godine iz fabrike ovog giganta izađe desetine novih proizvoda. Tako je i ove godine za 76. jesenji međunarodni zagrebački velesajam „Bratstvo" priredilo nekoliko iznađenja. Naravno, prijatnih.

Utorak, 17. septembar, ostaće upamćen i po tome što je „Bratstvo" promovisalo novi traktor BNT—110 proizveden u Radnoj organizaciji Tvornica traktora, hidraulike i mašina - OOUR Tvornica traktora Pucarevo.

Konstrukcija

Novi traktor BNT-110 je djelo stručnjaka „Bratstva". Riječ je o vlastitoj konstrukciji traktora, koji ima maksimalnu vučnu silu, veću eksploatacionu težinu, veću snagu motora od prethodnika, stabilniji rad motora i traktora, manja dinamična opterećenja, a samim tim i duži vijek trajanja, manje gubitke vremena pri promjeni brzina (polusinhrno).

U konstrukcionom birou „Bratstva" naglašavaju da novi traktor ima hidrostatsko upravljanje, koje omogućava bolje manevrisanje, da ima samopodešavajuću glavnu spojnicu (nepostojanje upravljačkih kočnica), veći izbor brzina i područja primjene traktora.

Ovaj traktor je daleko univerzalniji od njegovih prethodnika, pa će imati i veći učinak u širem dijapazonu poljoprivrednih poslova.

Novi traktor BNT-110 ima kabinu sa dva sjedišta, elastično vezanu za šasiju sa četiri gumena - elastična oslonca. Kabina ima odlično grijanje i ventilaciju, a tako je urađena da vozač ima izvrsnu preglednost, što je veoma važno, imajući u vidu mogućnosti primjene ove mašine.

Mogućnosti

Traktor BNT-110 predviđen je i tako konstruisan za obavljanje teških poljoprivrednih radova, prije svega za oranje i tanjiranje, jer raspolaže velikom vučnom silom. Uzak mu je trag gusjenica pa je podesan za osnovnu i dopunsku obradu zemljišta.

Ujedno ovaj traktor može se korisno primijeniti u građevinarstvu, melioracijama, šumarstvu i komunalijama. Agregatira se sa vješajućim, poluvješajućim i vučnim mašinama i oruđima.

Naravno, „Bratstvo" se potrudilo da uz traktor obezbijedi i priključne mašine. Za uređenje zemljišta postoji trinaest oruđa.

Za osnovnu obradu zemljišta 21 mašina, za pripremu 15 i 14 za primjenu u šumarstvu i građevinarstvu.

Motor za novi traktor proizveden je u sarajevskom „Famosu". To je četvorotaktni motor sa nominalnom snagom od 80 KW pri 1.700 obrtaja u minuti. U radu koristi dizel-gorivo sa direktnim ubrizgavanjem.

Pogled na štand „Bratstva" iz Pucareva

BNT-110 rađen je po svim važećim standardima i propisima tako da bez ikakvih prepravki, uz neznatne dodatne radove mogu agregatirati i druga oruđa.

Demonstraciji na Jesenjem zagrebačkom velesajmu prisustvovao je velik broj poljoprivrednih stručnjaka, predstavnika kombinata, koji su za njega izrekli samo pohvale i prorekli mu dobru budućnost.

Hidraulika

Nov proizvod je i dvodobošno hidraulično šumsko vitlo, koje je takođe prvi put prikazano na Jesenjem zagrebačkom velesajmu. Ovo vitlo služi za izvlačenje trupaca, balvana i ostalih drvnih sortimenata na terenu različite konfiguracije i u šumama svih vrsta.

Preteča ovog hidrualičnog vitla je dvodobošno mehaničko šumsko vitlo koje je do sada uspješno položilo ispite na najtežim šumskim terenima.

Stručnjaci „Bratstva" su, prije nego što se ovo hidraulično vitlo pojavilo, obavili sve testove, izložili ga najtežim uslovima rada i dokazali da uspješno nastavljaju proizvodnju najkvalitetnijih strojeva za šumarstvo.

Ovo vitlo ima vučnu silu po dobošu od 60 KN, dužina užeta je 90 metara, a težina 265 kilograma.

Predstavnici šumarskih organizacija, sa kojima smo razgovarali za vrijeme velesajma, naglašavaju da imaju puno povjerenje u proizvode „Bratstva", jer su se potvrdili na njihovim radilištima, a da je ovo novo vitlo-hidraulično još jedan korak u modernizaciji radova u šumi.

Svi vjeruju da će brzo naći primjenu i da će biti veoma traženo na domaćem tržištu.

xxx

„Bratstvo" je i na ovom sajmu izložilo široku lepezu proizvoda počev od polunošene preklopne tanjirače za traktore točkaše, polunošenih plugova „Leopard" nošene ofset-tanjirače za točkaše i gusjeničare, nošene sitnilice, čupača žilaripera za traktore gusjeničare, vučene tandem-tanjirače, polunošenih plugova „tigar", hidraulične prese za ravnanje i presovanje, hidraulične kružne testere HKT, stroja za usitnjavanje drvnih sortimenata - otpadaka, ključa BNT-300, hidraulične prese za spajanje - motorna HPM-800, do raznih vrsta alata i opreme koji su proizvedeni u tvornicama ovog kombinata.

I sve to nosi oznaku „BNT".

A oznaka „BNT" je znak kvaliteta, sigurnosti, znak koji garantuje dugovječnost i najbolje mogućnosti za eksploataciju.

Uostalom, nije naodmet reći da je „Bratstvo" kolektiv koji prati najnovije svjetske trendove i da se uspješno nosi sa sličnim proizvođačima u zemlji i inostranstvu.

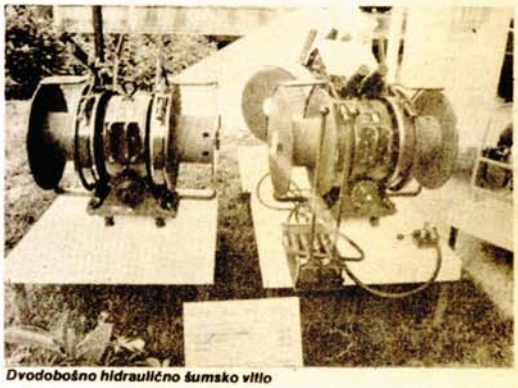

Dvodobošno hidraulično šumsko vitlo

ŠIPAD-KOZARA BOSANSKA DUBICA

NA STABILNIM TEMELJIMA

Masivni namještaj ŠIPAD-KOZARE iz Bosanske Dubice izvozi se uglavnom u SAD i SR Njemačku ● Bitka za povećanje izvoza bije se na svakom koraku ● Veliko interesovanje za trpezarijsku garnituru „100“

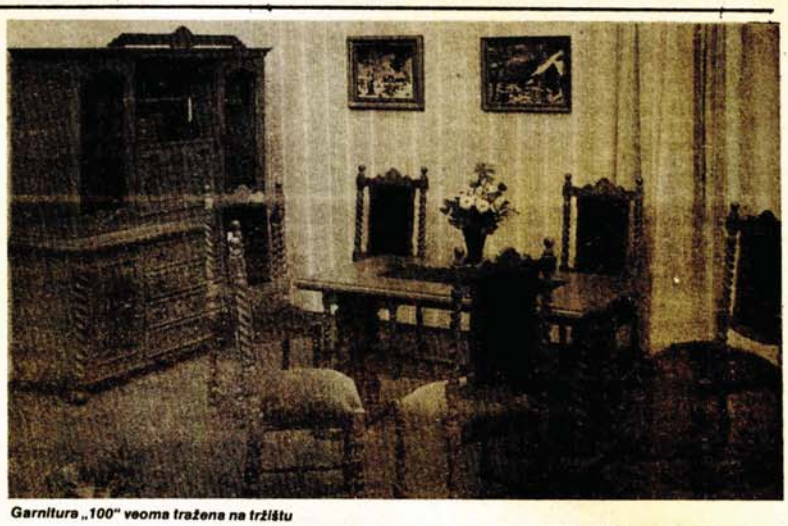

Garnitura „100“ veoma tražena na tržištu

Radna organizacija „Kozara“ iz Bosanske Dubice je jedna od osnovnih karika u privrednom lancu bosanskodubičke komune. Zahvaljujući, prije svega, dobroj organizaciji poslova, osiguranim rezervama sirovine i stimulisanju proizvodnog rada, ovdje su na vrijeme shvatili stabilizacione poruke i na najefikasniji način ih oživotvorili u praksi.

Treba reći da je „Kozara“ do prije koju godinu tavorila u mjestu, da su gubici opterećivali kolektiv, ali da se smoglo snage da se relativno brzo izađe iz krize

Izvoz

Masivni namještaj „Kozara“, uglavnom izvozi u SAD i SR Njemačku, a rezanu građu u Španiju i Italiju. Bitka za povećanje izvoza ovdje je prisutna na svakom koraku. Sa neradom i neradnicima su, kažu, rasčistili račune. Istina, rad još nije dovoljno stimulisan, jer prosjek LD za šest mjeseci od oko 26.000 dinara, nije bog zna kakav, kada se ima u vidu velika skupoća, ali je do prije koju godinu ovdje bio i „minimalac“, pa se i onda svojski fadilo kako bi se prevazišla teška situacija u koju je zapala „Kozara“.

Kvalitet proizvoda

Tvornica masivnog namještaja je, pogotovo, bila u teškom položaju. Ni sada u ovoj tvornici ne štima sve kako treba, ali je ohrabrujući podatak da se u prvom polugodištu ove godine ostvarena vrijednost proizvodnje, koja je iznosila 311.000 dinara znatno veća u odnosu na isti period prošle godine, iako je fizički obim proizvodnje manji od plana. No tome nisu doprinijele visoke cijene, iako cijene imaju najviše udjela, nego i poboljšan kvalitet proizvoda, prije svega kada je riječ o trpezarijama od punog hrasta, koje, u posljednje vrijeme, imaju dobru prođu i na inostranom tržištu.

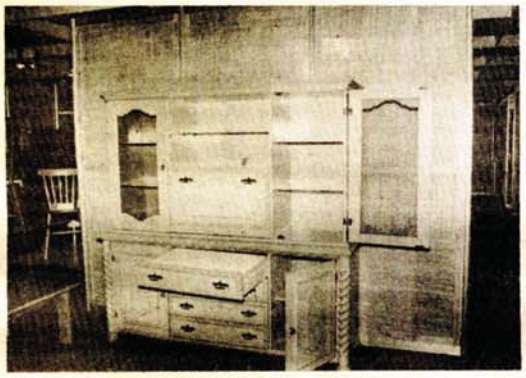

Vitrina koja izaziva divljenje

- Sa svojih pet jedinica udruženog rada, od kojih se dvije nalaze u dubičkoj komuni, najbolje rezultate je ostvario OOUR Šumarstvo. Šuma se siječe, ali i zasađuje. Sječa je u odnosu na prošlu godinu povećana za nekih šest procenata, a uzgoj je nešto veći. OOUR Šumarstvo je isporučio za šest mjeseci ove godine oko 26.370 kubnih metara oblovine i blizu 21,5 hiljadu kubika prostornog drveta. Jasno, najviše je bukve u oblovini, koja je najvećim dijelom usmjerena prema pilani. I pored činjenice da je isporuka povećana, još uvijek su nam velike zalihe oblovine i prostornog drveta. Trenutno na zalihama imamo oko 25.000 kubnih metara oblovine i cjepanica - kaže Vaskrsija Babić, direktor RO „Kozara“.

OOUR Pilana posluje prema planu. U prvom polugodištu ove godine izrezano je na gaterima oko 21.000 kubnih metara oblovine, što u građu, što u druge namjene. Ostvarena proizvodnja u primarnoj pilani je veća u odnosu na plan za oko dva odsto, dok je u drugom, većem stupnju prerade proizvodnja je manja za devet procenata.

Trpezarija za izvoz

O Tvornici masivnog namještaja već smo nešto rekli. Proizvodnja, iako je u usponu, još uvijek ne zadovoljava kapacitete fabrike.

Tržište je, treba i to istaći, prebukirano namještajem, pa je i to jedan od razloga što je u ovoj tvornici zabilježen pad proizvodnje u odnosu na prošlu godinu čak za 14 procenata. Finansijski efekat u prvom polugodištu je povoljniji u usporedbi sa 1984, ali je ispod plana za oko 22 odsto.

Analizirajući poslovne rezultate na nivou radne organizacije, spomenimo da je za šest mjeseci ove godine ostvaren ukupan prihod od oko 1,1 milijardu dinara, što je, skoro, dvostruko više nego u istom periodu prošle godine, ali je u odnosu na planska predviđanja manji za svega dva odsto. Najveće učešće u ukupnom prihodu ima Tvornica masivnog namještaja (32,15 odsto), ali i pored toga planirana realizacija u TMN nije ostvarena. Što se tiče planiranog prihoda najbolje rezultate je ostvarilo „Šumarstvo“, koje je plan premašilo za 17 procenata. Troškovi poslovanja su brže rasli od rasta ukupnog prihoda, što se, jasno, negativno odrazilo na dohodak radne organizacije, koji je u odnosu na plan manji za tri odsto, a u uporedbi sa istim periodom prošle godine veća za 49 odsto.

Disparitet cijena

Kao i mnoge druge privredne kolektive i RO „Kozara“ se našla na udaru dispariteta cijena i kursnih razlika.

- Da su cijene malo mirovale i da nismo imali toliko obaveza prema bankama sada bi bili u prilici da govorimo o mnogo boljem poslovanju „Kozare“ - ističe Simo Krnajić, komercijalni direktor Kozare. U ovakvoj situaciji, najbolje je stala OOUR-a Pilana, a ni OOUR Šumarstvo nije u lošem položaju, jedino Tvornica masivnog namještaja pomalo „šepa“.

Zadovoljava ukus i najprobirljivijih potrošača

RO „Kozara“ će se na Jesenjem zagrebačkom velesajmu pojaviti sa bogatim asortimanom trpezarija, od kojih bi posebno izdvojili garnituru „100“. Koliko god se je proizvede, sve nađu put do kupca. Podosta ih se i izvozi.

Od kvalitetnih trupaca dobija se i kvalitetan namještaj

PRIVREDNI SPEKTAR

(prilog listu „Glas“)

76. jesenji međunarodni zagrebački velesajam

Pripremili: Jelenko SLATINAC, Stevo RISOVIĆ, Branislav BOŽIĆ, Rastko OSTOJIĆ i Radovan GRAHOVAC

Tehničko uređenje: Arif SITNICA